לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ה', י"ט בתמוז תשמ"ז, 16 ביולי 1987 / שנה מ"ד מס' 13395 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

דרוקמן משתדל למען נקש בפאריס

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הרב הח"כ חיים דרוקמן, טס אתמול לפאריס כדי לשכנע את שר המשפטים הצרפתי לא לעמוד על הסגרתו של ויליאם נקש. נסיעתו של דרוקמן אורגנה בחשאי. נילווה אליו אדם נוסף, דובר צרפתית, שאינו מוכר בחוגים הפוליטיים בארץ.

את הפגישה ארגן מנכ"ל משרד רה"מ, יוסי בן־אהרון, בברכת יצחק שמיר.

דרוקמן התחיל לארגן את הפגישה עוד לפני 3 שבועות, בעת היותו בסיור בקנדה. בפאריס הוא ישתדל להיפגש בעניין נקש גם עם ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק. הרב יצחק פרץ, שרצה להצטרף לנסיעה, ויתר על כך בעקבות התנגדות בממשלה.

העם האמריקני נאנח אתמול אנחת־רווחה קולקטיבית

פוינדקסטר: לא סיפרתי לרייגן על משלוח הכסף לקונטראס

העיד כי הנשיא חתם על צו נשיאותי שאישר לסוכנות הביון המרכזית לסייע לישראל במשלוח טילי ה„הוק"

מאת דליה רפאל, כתבת „על המשמר" בוושינגטון

וושינגטון. — בעדות דרמאטית לפני ועדת החקירה של הקונגרס, הסיר אתמול ג'ון פוינדקסטר, יועצו לשעבר של הנשיא רייגן לענייני בטחון לאומי, את סימן־השאלה הגדול שריחף מעל ראש הנשיא וקינן בראשו של כל אמריקני.

פוינדקסטר אמר: „קיבלתי החלטה אישית לא לספר לנשיא (על העברת כספים למורדי הקונטראס בניקאראגואה), כדי למנוע ממנו אי־נעימות בעתיד (במקרה שהעניין כולו יתגלה, כפי שאכן קרה), למרות שידעתי, שאילו היה הנשיא יודע, היה מאשר, כי זה תאם את מדיניותו."

פוינדקסטר אמר, כי לא דיבר עם

(סוף בעמוד 2)

ג'ון פוינדקסטר, שהיה יועץ הנשיא רייגן לבטחון לאומי, נשבע להעיד אמת בוועדת החקירה של הקונגרס לבירור פרשת הנשק לאיראן והעברת כספים לקונטראס. (צילום: איי.פי)

כל איזור חיפה נתון בסכנות כלבת

• עמוד 2

רוב בקבינט לסנקציות נגד דרום־אפריקה

• עמוד 3

מחר לא יופיעו עיתוני הבוקר

השביתה הכללית בעיתונים היומיים החלה הבוקר, בשעה 04:00. כתוצאה מכך, מחר העיתונים לא יופיעו.

השביתה הוכרזה על־ידי האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, לאחר שכל המאמצים להגיע להסכם שכר עם המעסיקים לא עלו יפה.

השביתה לא תחול על עיתונאי „ידיעות אחרונות" ו„מעריב", זאת משום שהנהלות העיתונים חתמו על הסכם שכר עם האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל. לפיכך לא ישבתו עיתונאי „ידיעות אחרונות" ו„מעריב". לפי החלטת האיגוד הארצי.

הנהלת האיגוד הארצי החליטה, שכל מעסיק שיחתום על הסכם שכר זהה למה שהושג ב„ידיעות אחרונות", ייצא ממעגל השביתה.

(סוף בעמוד 2)

אחוז אחד – מדד יוני גבוה מהצפוי

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

מדד המחירים לצרכן עלה בחודש שעבר באחוז אחד, שהוא גבוה מכמה שניצפה קודם לכן ע"י משרד האוצר.

אבל שר האוצר, משה נסים, אמר לאחר פרסום המדד, כי שיעור האינפלציה ליוני היה „סביר".

האוצר ציפה לאינפלציה בשיעור של כחצי אחוז לחודש הקודם.

שיעור האינפלציה גבוה מהצפוי ישמש ככל הנראה תחמושת בידי הצדדים למו"מ על השכר בסקטור הציבורי. האוצר עמד על כך שעליית המדד מוכיחה שיציבות המחירים לא מובטחת, ושכל תוספת

(סוף בעמוד 4)

אחוז לחודש=אינפלציה מהירה

מדד המחירים לצרכן עלה בחודש יוני באחוז אחד; לפני שנתיים או שלוש שנים היתה זו בהחלט סיבה לגניחה נשמרות. אבל אתמול התקבל הנתון האחרון של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בתחושה של אכזבה: רוב הגורמים הכלכליים ציפו להתייקרות בשיעור נמוך יותר, ואף קיוו, כי בפועל תירשם אף ירידת מחירים. לתקווה זו היה, לפחות לכאורה, יסוד מוצק. מתחילת האביב חל מיתון מובהק בביקושים לצריכה הפרטית. בעיקר כתוצאה מן השחיקה של השכר הריאלי. שחיקה זו אף הוזילה את עלויות הייצור. אשר יחד עם ההקפאה הנמשכת של שער החליפין צריכה היתה להשתקף במחירים נמוכים יותר של מוצרים ושירותים. זאת ועוד. בחודש יוני יורדים כל שנת המחירים של הירקות והפירות. ואף תנודה עונתית זו גורמת בדרך כלל למדדי מחירים מתונים בתחילת הקיץ.

המסקנה ממדד האחוז האחד היא, אם כן, ברורה: המשק הישראלי ממשיך לסבול מאינפלציה שקיצבה השנתי כעשרים אחוזים. רמת המחירים הממוצעת מכפילה, אם כן, את עצמה כל ארבע שנים, ובתוך כך מחירי השירותים עולים בקצב שנתי מהיר במיוחד. מעל לחמישים אחוזים מוכפלים תוך פחות משנתיים. זו אמנם איננה היפראינפלציה, אבל זוהי בהחלט התייקרות שאיננה יציבה לזמן ארוך. והמאיימת כל חודש להתדרדר, ובמהירות רבה, למפולת האינפלציונית הגדולה. בארצות המערב נחשב קצב ייקור שנתי של עשרים אחוזים לאסון כלכלי לאומי; ממשלות המאפשרות למשבר שכזה להימשך מוסת קשה ליד הקלפיות. ונדרשות לנקוט צעדי חירום נרחיקי־לכת כדי להשיב למשק את האיזון הנכסף. נוכח אינפלציה אפשרית של עשרים אחוזים תחוק כל ממשלה במערב את ברזי התקציב. תפעיל עיסקת־תבילה בחזית רחבה ביותר. תחדש פיקוח על המחירים ותרסן את הכלכלה עד כדי היווצרות אבטלה רצינית – והכל על־מנת להפסיק את השיגעון. הנחשב אצלנו משום מה למצב עניינים נורמאלי לגנורי.

בחודשים האחרונים עסוק משרד האוצר אך ורק בקטע אחד, צר מאוד ומוגבל למדי, של מדיניות כלכלית. הלא הוא המשא והמתן על השכר במגזר הציבורי. העיסוק בעניין זה הוא כה אינטנסיבי, עד שהטיפול בכל הבעיות האחרות נזנח ונשכח. אך הזנחה איננה פתרון. הזנחה כשמה כן היא. אפס מעשה, וכך, למשל, הרפורמות המבניות במשק הישראלי, כאלה שאמורות היו לעודד את צמיחתו של המגזר היצרני והיצוא, נשארות במצב של דיבורים ללא כיסוי מעשי. אך בעיקר סובלת המדיניות הכלכלית מן השיתוק הממשלתי הכולל, שמקורו במסע הבחירות המתקיים הלכה למעשה בין הליכוד למערך. ושקורבנותיו הן ההחלטות המשקיות הקשות כמו הפסקת פרוייקט ה„לביא" ומציאת הסדר סביר למגזר החקלאי כולו.

אינפלציה של אחוז אחד ביוני פירושה אינפלציה של 20 אחוזים בשנה ופירושה אינפלציה של מאה אחוזים בארבע שנים. שיכורים מן ההישג הראשון של בלימת ההיפראינפלציה. לא ראשי המדינאים הכלכליים לנוח עתה על זרי דפנה ולהתרכז באופן כמעט כפייתי בנושא אחד ויחיד – השכר למועסקי הממשלה. דרוש מהלך נוסף תקיף וצורק. כדי לרדת עוד מדרגה גבוהה מסולם הייקורים.

דריכות בהסתדרות לפני החלטת הממשלה ביום א' על השכר

מאת אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

בהסתדרות שוררת דריכות לקראת ישיבת הממשלה ביום ראשון הקרוב, אשר תדון בהחלת שבוע עבודה מקוצר בשירות הציבורי.

שר האוצר, משה נסים, הבטיח בתום הפגישה המרתונית עם ראשי ההסתדרות ומזכירי האיגודים המקצועיים שהסתיימה אתמול לפנות־בוקר, להעלות את הנושא המהווה את המפתח להשגת הסכם חדש בשירות הציבורי.

ראשי המו"מ מטעם ההסתדרות והממשלה יתכנסו היום בתל־אביב

(סוף בעמוד 4)

רבין למשה לוי: הווטו האמריקני בתוקף

„המעורבים בפרשת פולארד לא ייכנסו לארה"ב שנים רבות"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שר הבטחון, יצחק רבין, ניפגש אתמול עם הרמטכ"ל לשעבר רא"ל (מיל') משה לוי בעניין האיסור שהטיל הממשל האמריקני על נוכחותו של לוי בארצות־הברית, בשל מעורבותו בפרשת פולארד.

נודע, כי שר הבטחון ניסה למתן את העמדה התקיפה של הממשל בעניין זה לגבי משה לוי ומעורבים נוספים בפרשה, אולם לפי שעה ללא הצלחה. רבין אמר דברים ברוח זו לרמטכ"ל לשעבר, בפגישתם אתמול.

לפי הערכות בקרב גורמים צבאיים ומדיניים בכירים. „לא

(סוף בעמוד 4)

מועצת ח"צ הקבה"א

„שותפות רעיונית־פוליטית בקיבוץ"

גבעת חביבה 17-18.7.87

יום שישי – 17.7

15.45 הרשמה וקליטה.

16.00 פתיחה חגיגית – אישור סדר היום; אישור נוהל המועצה; פתיחה: חיים (ג'ומס) אורון, מזכיר הקבה"א; חנן ארז – מזכיר מרכז מפ"ם.

18.00 ארוחת ערב חגיגית.

19.00 דיון בחוגים.

21.00 תרבות, ריקודים וקלשונים; ברכות: אלעזר גרנות – מזכ"ל מפ"ם; אפרים רוזן – מזכיר הקבה"א.

יום שבת – 18.7

07.30 ארוחת בוקר.

08.30 דיון בחוגים על הצעות החלטה.

11.30 ארוחת צהריים.

12.30 מליאת המועצה.

15.00 פיזור משוער.

* הקיבוצים מתבקשים לשלוח שמות נציגיהם לח"צ הקבה"א: 03-435355; 03-435329.
* קיבוצים שהכינו הצעות החלטה מתבקשים להגישם לצוות המארגן ברגע הגעתם למועצה.
* כל התחיבות הצעירות הסמוכות לגבעת חביבה מוזמנות לערב התרבותי.

הקבה"א • השוה"צ • מפ"ם

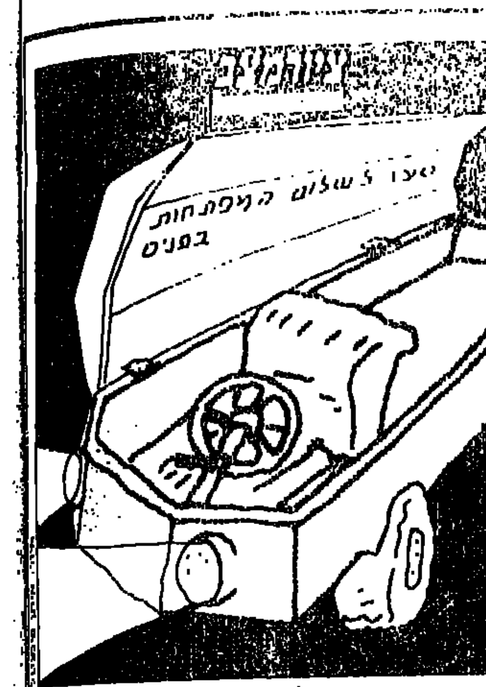

תפס כותרת/פוינדקסטר

מי מאחורי ומי מלפני

כללי המשחק קבעו, שבמקרה שתתגלה העברת הכספים למורדי הקונטראס ותיחשף הדרך בה גויסו ומ„קופת האייטולה", יהיה קולונל נורת' מטרה לאש החוקרים. הובטח לו שההשלכות תהיינה „פוליטיות בלבד". הוא הסכים. בגאווה. אפילו ראה לעצמו זכות.

ב־25 בנובמבר הודיע שר המשפטים מיז על חקירה פלילית. נורת' החליט: שברו את הכלים ולא משחקים. בעדותו החזיר את האחריות למקומה. למנונים עליו. סנאטור רורמן (מגראהם־רודמן) סיכם: „זהו עולם הפוך, בו נוטלים הפיקודים את האחריות למפקדיהם".

לא עוד.

היום יחל אדמירל ג'ון פוינדקסטר בעדותו. הוא היה הממונה הישיר על נורת'. גם הוא שותק זה כשבעה חודשים. שתיקתו הרבה פחות רועמת, למרות עמדתו הבכירה הרבה יותר — „עולם הפוך"...

כמו פיקודו גם הוא חייל מארינס, מפקד מצטיין עם

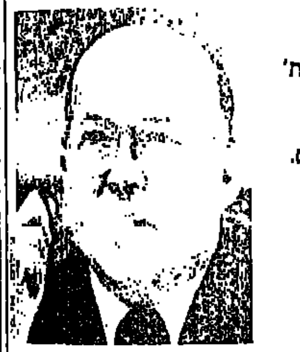

פוינדקסטר – עולם הפוך

תדמית א־פוליטית, כיצועיסט. יכולת התקשורת שלו טובה יותר עם מחשבים מאשר עם אנשים. בעיקר עיתונאים. היום יישאל שאלות רבות, ובמיוחד, לעזאזל, האם ידע הנשיא?

פוינדקסטר איננו רב"ט, גם לא קולונל. הוא אדמירל. הציפייה לתשובותיו — לפחות באותה דרגה.

דליה רפאל

חזון השמאל במעוז של הימין

"יהונתן"

בשטח / חזן של דימונה

רוח של פיוס היסטורי נחה על טקס הענקת תואר „יקיר דימונה" ליעקב חזן. אלי הללי, ראש העירייה, איש חכם, כבר הצטיין בעבר במחוות של פשרה. למשל: הכבוד שהוא (תוניסאי) חולק למימונה (חגם של המארוקנים). ומי שמכיר את העוינות רבת השנים בין שתי העדות — יודע להעריך את משמעות הצעד הזה.

הפעם, הללי ידע לשחק אותה יותר בגדול, יותר לעומק, יותר לכיוון האופק הרחוק. הללי ויעקב חזן ניהלו התכתבות ממושכת, גילה חזן, בטרם נאות לקבל את התואר, ולבסוף נעתר חזן. התואר לו, הנקודות להללי. בדימונה, מעוז הליכוד, העניק הללי (ליבראלים) תואר כבוד למנהיג השמאל. אבל אישיותו הכובשת של מקבל התואר בן ה־88, הצליחה להשכיח משהו את ספירת הנקודות. גם על דבריו של יעקב חזן שרתה רוח של איפוק. „אנחנו", הוא אמר, „נתונים בשורה של ויכוחים קשים וחמורים.

יעקב חזן, מאי 1987, מקבל שי

והוויכוח הגדול הוא לשם מה באנו ארצה... זה ויכוח חמור מאוד. הוא מקיף היום את כל החיים שלנו. והוא מתרכז באחד המקומות היקרים ביותר בשבילנו — ביהודה ושומרון. ואני אינני נותן לגוש־אמונים שום יתרון לגבי היחס ליהודה ושומרון. בשבילי יהודה ושומרון זהו המרכז הרציני ביותר של חיינו היהודיים. שם התחוללו כל הדברים הטרגיים ביותר של העם היהודי, וכל הדברים הנעלים ביותר של העם היהודי. שם התהלכו נביאי ישראל. ואני זוכר זאת תמיד. אבל ההבדל בינינו וביניהם — ואני מכיר את אמונתם, ואני מעריך את אמונתם — הוא בזה שאנחנו יודעים שעלינו לשחרר את הארץ בצורה כזאת — שהיא תוכל להיות ארץ שבה קמה וקיימת מדינה יהודית".

חזן מציע לא לבזבז את כוחותינו, ולהתגבר על מה שהוא מכנה היצר היהודי העמוק שיהודה ושומרון יהיו חלק בלתי נפרד ממדינת־ישראל. אם לא נתגבר על היצר, אמר, נסכן את עצם קיומה של המדינה היהודית.

בקהל שישב באולם מועצת העירייה וצפה בטקס, לא היו הרבה דימונאים. בדימונה, מן הסתם, ימשיכו להצביע ליכוד.

שלי יחימוביץ'

לזכור ולסחור

בני התחרזה/משפט דמיאניוק

שְׁפֹּטֶל, אוֹ — קוֹנוּר,
אֵין שׁוּם הֶבְדֵּל:
הָעָם כְּבָר פָּסַק.

הוּא זֶה שֶׁיֵּדַע
לִזְכֹּר וְלִסְחֹר
בִּקְהַל הַשָּׂרוּף.

נוֹתָר הַסָּפֵק
מִי יִזְכֶּה בְּהַלֵּל
עַל הַגּוּף הַמְּבֻתָּק.

כִּי זוֹהִי הַדֶּרֶךְ
— שֶׁנּוּ מָרָן —
מֵחָרְבָּן לִתְקוּמָה:

אַךְ מִי שֶׁיִּקְרָם
כְּבֵית הַמִּשְׁפָּט
עַל רָאשׁוֹ הֶעָרוּף

לְחַנֵּךְ הַבָּנִים
שֶׁיִּהְיוּ עַזִּים,
שֶׁיִּהְיוּ עוֹשֵׂי נְקָמָה.

אילן שיינפלד

מהמרים שחור

שוק פרוע/פיחות

הרזרבות במטבע החוץ של ישראל הגיעו לשיא שלא היה כמוהו. האינפלציה ירדה לפחות מאחוז אחד לחודש, יציבות המחירים משתוללת בכל עוז. עדיין לא שולמו תוספות שכר וגם אם ישלמו משהו בסקטור הציבורי זה לא יחזיר את השכר לרמה שהיתה באחד ביולי 85. שער החליפין קבוע כמו בטון מזוין. היצוא הישראלי התאושש ואפילו המאזן המסחרי בחודשים האחרונים שופר.

בקיצור, אין כל סיבה לעשות פיחות עכשיו. מה שמהווה כמובן סיבה טובה להאמין שחייב להתבצע פיחות. ולא אמרנו מילה אחת על פידיון המניות הבנקאיות באוקטובר, שכל פיחות יגדיל את עלות פידיונן או מיחזורן.

שר האוצר הזהיר (כרגיל) שמי שמהמר על פיחות שם כספו על קרן הצבי. נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, הסביר בהגיון קר ונוקב מדוע אין צורך בפיחות, והתוצאה — עם ישראל רץ לקנות דולרים שחורים.

נסים – מחזיק חזק בחגת הפיחות

אז מה הוא מבלבל את המוח, חושבים לעצמם אלה הקוראים את השורות האלה. הרי מה שמעניין אותנו זאת שאלה פשוטה — יהיה פיחות או לא יהיה? ואם כן, מתי, כדי שנוכל גם אנחנו לעשות קצת דיווידנדים. הגזבר רוצה לדעת כדי שיוכל להחליט אם להקדים את פרעון ההלוואה הדולרית או לדחות את קבלת ההלוואה החדשה. הקיבוצניק הפשוט שסוף סוף התירו לו לצאת לחו"ל רוצה לדעת כדי להחליט אם לרוץ לשוק השחור ולקנות מהר דולרים או להמתין לשוך ההיסטריה.

אני יודע שאני שם את נפשי בכפי אבל הפעם ורק הפעם אני מהמר נגד המהמרים. לדעתי לא יהיה פיחות בזמן הקרוב, לפחות כל עוד לא נגמרו ונחתמו הסכמי השכר. אני יוצא מנקודת מוצא הגורסת שהמדיניות הכלכלית כיום היא המשך התכנית של יולי 85, כלומר שער החליפין צמוד לשכר. במילים אחרות, פיחות הוא האמצעי של הממשלה והאוצר להקטין את הוצאות העבודה של היצואנים ושל המעסיקים על־ידי שחיקת כוח הקנייה הדולרי של העובדים בישראל.

לכן, אם הסכם השכר הכולל שיושג יהיה צנוע, לא יהיה פיחות, אבל אם תוספות השכר תהיינה גדולות, כן יבוצע פיחות קטן (עד 5 אחוזים) כדי לקזז את התוספות.

אני יודע שלא עזרתי לכם הרבה, אבל אתם הרי לא משלמים לי עבור הייעוץ הזה אז אין לכם מה לבוא בטענות.

לוי מורב

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

מחפשים כלה לוויליאם

אח"מ / נסיך הכתר

הוא רק בן חמש, אבל מי אמר שאי־אפשר להתחיל לחפש כלה מתאימה בשבילו. ויליאם, בנם הבכור של הנסיך צ'רלס והנסיכה דיאנה, יהיה יורש־העצר לאחר אביו והכלה צריכה

ויליאם מחכה למיפי

להיות ממשפחה טובה, יפה (כמובן) ועשירה (רצוי). היות והנישואים ייערכו כבר בשנות האלפיים, סביר להניח שלא יקפידו דווקא על דם כחול למלכה המיועדת.

באנגליה כבר מהמרים על בת־זוגו העתידית של הנסיך הקטן. מי המאושרות בפוטנציה? למשל, הולי ברנסון בת החמש, בתו של המליונר ריצ'רד ברנסון שהחל דרכו בעסקי התקליטים וכיום הוא חולש על אימפריה הכוללת גם חברת תעופה טרנסאטלנטית. עוד הימור: אתינה אונאסיס, נכדתו של ארי אונאסיס, בת השנתיים. מה תגידו על שרלוט ממונאקו, תינוקת בת שנה, בתה של הנסיכה קרולין, נכדתו של הנסיך רנייה? גם אלכסנדרה קנצ'בול בת הארבע באה בחשבון. היא קרובה־רחוקה של ויליאם ואביה הוא נכדו של הלורד מאונטבטן המנוח, שהיה אהוב במיוחד על אבא צ'רלס. עוד שם שאין להתעלם ממנו, אדווינה גרובנור, בת חמש.

אבל, הפלא ופלא, המועמדת בעלת הסיכויים הטובים ביותר בקרב המהרים, היא דווקא פיפי טריקסיבל גלדוף, הבת של בוב ופולה ייטס. רק בת ארבע, אבל כבר הספיקה להשתתף בחגיגות של המפורסמים והעשירים וכבר פיתחה, כך אומרים, טעם יקר ומשובח ביותר. חוץ מזה, אבא שלה זכה בתואר־כבוד על פעילותו ההומנית למען אפריקה, ותואר זה תמיד דבר טוב.

עומר זיו

להצהיב בטרם זמן

אזמל/צנזורה

מליאת מועצת הצנזורה ביטלה את ההחלטה הקודמת להגביל את הצפייה בהצגה „הזמן הצהוב" למבוגרים מעל לגיל 18, ואינני יודעת אם לצחוק או לבכות.

בעידן הטלוויזיה והווידיאו צופים ילדים מגיל אפס בכל פעילות אנושית ובהרבה פעילויות לא־אנושיות — אלימות וסקס, השואה, אימי האיידס, פנטאזיות חלל ומה לא. רק את המציאות הסוריאליסטית המתרחשת בשטחים הכבושים/המשוחררים ביקשו יהושע יוסטמן וחבריו לחסוך מילדינו הרכים, כדי שיגיעו לשם בגיל 18, לבושי מדים, עם ראש נקי. כך אפשר יהיה בעוד מועד לחסן אותם בפני המצפון, למחוק ממוחותיהם ומליבם את כל העקרונות הנאים שלמדו בבית ובבית־הספר, ולשכנעם שכל אלה אינם חלים על „ערבושים", שאינם אלא מטרות־ירי נעות, ובמקרה הטוב — מועמדים ל„טראנספר".

אלא ששמונה חברים במועצה חשבו אחרת, וברוב של קול אחד החליטו שלא יקרה שום אסון גם אם יתירו לילדים לצפות במחזה המבוסס על ספרו הצמחוני־עד־מאד של דוד גרוסמן. בלאו הכי, מדובר רק בילדים שהוריהם לא לקחו אותם לבלות את הקיץ בחו"ל. אלה יוכלו, בין מופע של יהודית רביץ לבין „מופע האימים של רוקי", לקפוץ לתיאטרון ולגעת בצהוב־הצהוב הזה. ממילא עד שיבואו להישבע אמונים לצה"ל ולמדינתנו עוד יהיה סיפק בידם להצטרף לפלאנגות של כהנא ולעשות שמח ב„רמת עמידר" או בנווה יעקב.

שום הצגת תיאטרון עוד לא עצרה את הפאשיזם. נשארת רק השאלה, מה כן יכול לעצור אותו. על כך אין לי תשובה.

יעל לוטן

לרחזן

אנו מברכים אותך ומתברכים בך עם קבלת אות יקיר דימונה

מרכז מפ"ם
סניף מפ"ם דימונה

ייבגני אנטיפוב, ראש המשלחת הקונסולרית הרוסית, הופתע אתמול ע"י קבוצת ה־35 (מבצע נשים למען יהדות ברה"מ) אשר הופיע לפניו ולפני משלחתו עם שלטים הקוראי לשחרר את אסיר־ציון אידה נודל, לרנר סלפק ואחרים. בצילום: אנטיפוב (במרכז) מוקף ע"י נשות הקבוצה. (צילום: יונתן סלינגר / ישראל סאן)

המשכים

לא סיפרתי לרייגן

(סוף מעמוד ראשון)

איש על הסבת הכספים לקונטראס מכספי מכירות הנשק לאיראן, פרט לעוזרו, קולונל נורת', אחרי שהפרשה התפוצצה, דן בעניין עם שר המשפטים, אדווין מיז, בנובמבר 1986.

כתגובה על דברי פוינדקסטר, אמר הנשיא רייגן, כשחיוך רחב מאור שפוך על פניו: "מה חדש בכך? הרי הוא שאמרתי כל הזמן."

אנחת־רווחה קולקטיווית

בארה"ב נשמעה אנחת־רווחה קולקטיווית עמוקה, עם הישמע דברי פוינדקסטר בעדותו. הנשיא לא הפר את החוק ודיבר אמת, כשאמר לעם שלא ידע. יותר מכך לא צריך האמריקני הממוצע.

פוינדקסטר, הבכיר ביותר מבין האישים האמריקניים שעסקו בפרשת הסבת הכספים — כפי שמסתבר מעדותו ומעדויות נורת' — ואחר משניים בלבד שידעו עליה — שוב על־פי עדויותיהם — נתן לנשיא גיבוי וחילצו מהסתבכות אפשרית, לו התברר שהנשיא ידע והפר את חוק הקונגרס, שאסר על סיוע צבאי לקונטראס.

עוד חידה נפתרה

גם את חידת המיסמך לתידרוך הנשיא, שהועבר אליו על־ידי נורת' והוחזר עם המלים "בוצע" ו"אושר" במקומות המתאימים, פתר פוינדקסטר. הוא כתב מלים אלה אחרי שהחליט לא לתדרך את הנשיא, ולא חשב שהוא חייב תשובה מפורטת לפיקודו נורת'. בסופו של דבר, השמיד את המיסמך.

עוד מסמך שהושמד

מסמך אחר שהושמד בידי פוינדקסטר, שיש בו כדי לגרום מבוכה לנשיא, הוא הצו הנשיאותי שעליו אכן חתם הנשיא ובו אישר לסוכנות הביון המרכזית לסייע לישראל במשלוח טילי ה"הוק", בנובמבר 1985. זהו אותו מיסמך שעליו נשאל הנשיא על־ידי "ועדת טאואר". הנשיא השיב בשעתו, כי חתם עליו, אחר־כך אמר, כי לא חתם, ולבסוף אמר: "משום אינני זוכר".

עדותו של פוינדקסטר, כי הנשיא אכן חתם על הצו, תגרום בוודאי נזק ציבורי לנשיא, אך ללא כל השוואה לשאלה, אם ידע הנשיא על הסבת הכספים לקונטראס.

גם חקירה פלילית

פרקליטו של פוינדקסטר מסר אתמול, כי חקירה פלילית נפתחה נגד פוינדקסטר, על חלקו בפרשת איראן־הקונטראס.

לפוינדקסטר הוענקה חסינות מוגבלת מפני העמדה למשפט. פירושה, כי החוקר הבלתי־תלוי, לורנס וולש, לא יוכל לנצל נגדו את עדותו בוועדת הקונגרס. וולש מנהל חקירה פלילית נפרדת על פרשת "איראנגייט".

מחר לא יופיעו

(סוף מעמוד ראשון)

ברשות השידור לא יושבתו בשלב זה השידורים. מטה השביתה יחליט על צעדים שיינקטו בהתאם להתפתחות המו"מ עם הנהלת רשות השידור.

ממטה השביתה נמסר עוד, כי העיתונאים ברשת העיתונים הלא־עבריים לא ישתתפו בשביתה היום, זאת מתוך רצון לתת למועצת המנהלים החדשה של עיתונים אלה, העתידה להתכנס ביום א' הקרוב, הזדמנות להיענות לתביעות העיתונאים.

"על המשמר" עתון יומי
المرصاد על המשמר
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חודרים 102־121, טל' 233161־3, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

מכחישים ידיעות לעבר מעקלים ברמת הגולן

מאת כתב "על המשמר" בצפון

יו"ר המועצה האזורית רמת־הגולן, איתן ליס, ותושבי מושבים בגולן, מפקד המחוז הצפוני במשטרה, ניצב לוי שאול ומשטרת מרחב הגליל הכחישו אתמול נמרצות ידיעה ששודרה ב"קול ישראל", כאילו נורו באחד המושבים ברמת־הגולן יריות לעבר כלי־רכב של מעקלים מטעם בנקים, שהגיעו לבצע עיקולים בשל חובות.

דובר המחוז הצפוני של המשטרה, רב־פקד יהושע סיני, אמר אתמול, כי הידיעה ששודרה ב"קול ישראל", בשני יומנים ובמספר מהדורות, נבדקה והתברר כי לא היו דברים מעולם.

"לא נורו יריות ברמת־הגולן לעבר מעקלים ולא הוגשה גם כל תלונה בנושא זה. המשטרה אף לא התבקשה לסייע לאנשי בנק כלשהו בביצוע עיקול בגולן", אמר דובר המחוז הצפוני.

גם דוברת משטרת מרחב הגליל כינתה את הידיעה כמצוצה מהאצבע.

יו"ר המועצה האזורית רמת־הגולן, איתן ליס, הכחיש אף הוא את הידיעה בתוקף. ליס הדגיש, כי מעולם לא נורו יריות ברמת־הגולן לעבר מעקלים מבנקים. "אבל הדבר ייתכן בעתיד, משום שהבנקים כרסמו בנו בריבית הרצחנית שלהם במשך 20 שנה, ולא נאפשר להם לקחת מאיתנו עמל של שנים."

איתן ליס אמר עוד, כי ברוב המושבים בגולן לא מתפקדות האגודות החקלאיות, והחקלאים נאלצים לפעול ישירות עם הספקים והבנקים.

הידיעה, כאילו נורו יריות בגולן לעבר המעקלים, הוכחשה נמרצות גם על־ידי כל ראשי המושבים בגולן.

עם זאת נמסר, כי אנשי ההוצאה לפועל ומעקלים מטעם הבנקים וגופים שונים מתקשים לבצע את עבודתם בישובי רמת־הגולן. באחרונה אירעו כמה מקרים, שמעקלים מטעם אחד הבנקים הגיעו למושבים ברמת־הגולן, החייבים מיליוני דולרים, ונמנעה מהם כל אפשרות להכנס לישוב.

חברי מושבים הבהירו, כי אף אחד לא יצליח לעקל רכוש מהמושבים. "הכל סגור ומסוגר. מי שרוצה כסף שיפנה לממשלה," אמרו.

מחכירים אדמות

נודע על מסירה של מאות דונמים שטחים חקלאיים לעיבודם של בני־מיעוטים, במסגרת שיטות החכרה שונות, דבר שנוגע עיקולים שונים.

איתן ליס הגדיר את המצב כאנרכיה. ואמר: "אם מזמינים אנרכיה – תהיה אנרכיה."

כל איזור חיפה מצוי כיום בסכנת כלבת

מאת קובי מנדל, כתב "על המשמר"

"כל איזור חיפה נמצא כיום בסכנת מכלבת המתקרבת לעיר מכיוונים שונים — מגיר עציון, מואדי ערה ומהכפר דלית אל־כרמל".

כך הזהיר אתמול ד"ר שמואל רשפון, סגן הרופא המחוזי של משרד הבריאות בחיפה. לדבריו, ידוע כי מזה שלושה חודשים מתו כלבים ופרות מסיבה שאינה ידועה, ועל־פי החשד הם מתו מכלבת. ד"ר רשפון סבור, כי בכפר דלית אל־כרמל קיימים עשרות אנשים הנמצאים בסכנה לחלות מכלבת, ולדבריו אם לא מקבלים טיפול רפואי במועד אשר יכול למנוע את המחלה, כל הלוקה בה נפטר.

משרד הבריאות פנה באחרונה לאנשים שהיו ברשותם בעלי חיים בכפר דלית־כרמל לקבל טיפול רפואי. אולם רבים מהם לא הגיעו כיוון שלא האמינו כי קיים סיכון שילקו במחלה. חלקם אמרו, לדבריו, כי הם סומכים על מעשיו של אלוהים.

ד"ר רשפון הוסיף, כי בעלי חיים חולי כלבת מסוגלים לעבור כ־50 ק"מ ביום ועל כן כל איזור חיפה נתון כיום בסכנה. הווטרינר המחוזי האחראי על איזור דלית אל־כרמל נקט באחרונה במספר אמצעי־זהירות בכפר: השמדת כלבים שלא חוסנו, מתן חיסון חוזר לכלבים שחוסנו, והטלת הסגר וטרינרי סביב למקומות בהם מתו כלבים שהיו נגועים בכלבת.

ד"ר רשפון קרא לכל מי שהיה ברשותו כלב שמת, או כל מי שנשרט מכלב, להגיע בדחיפות ללשכת הבריאות לקבלת טיפול.

רן כהן רוצה למנוע גיוס חבר "כך" לחיל ההנדסה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

על־פי הנחייה של חה"כ מאיר כהנא, פועלים תומכיו בקרב הנוער להתגייס לצה"ל ולשרת בחיל ההנדסה הקרבית.

באחרונה פנה תלמיד הישיבה, רומם אלדובי – המכהן גם כראש גרעין "קבר יוסף" – לצה"ל, ביקש להתגייס ולהשתבץ בחיל ההנדסה. חה"כ רן כהן מר"צ פנה בעניין זה לשר הביטחון ותבע ממנו שלא לאפשר לרומם אלדובי לשרת בחיל ההנדסה.

"הוכח כבר שרצונם להשתבץ ולשרת בקירבת חומרי חבלה אינו מקרי ויש בידי מסמכים פנימיים של תנועת "כך", בהם מורה כהנא לפעיליו להתגייס להנדסה קרבית וללמוד את הנושא", אומר חה"כ רן כהן.

רומם אלדובי בן ה־21 שוחרר מצה"ל בשל לימודיו בישיבה. בחודשים האחרונים מאז הגביל אלוף פיקוד המרכז את תנועותיו, שובת אלדובי מול ביתו של שר הביטחון ובאיזור "קבר יוסף" בשכם.

חה"כ כהן, שפנה לשר הביטחון בטענה כי אלדובי שוחרר מצה"ל ללימוד בישיבה ולא לשם שביתות, נענה על־ידי יצחק רבין, כי אלדובי פנה באחרונה לצה"ל ביוזמתו וביקש להתגייס במסגרת הסדר "מרכז הרב" ולשרת בחיל ההנדסה.

הכנסת שיפרה, בלא שהתכוונה, את שכר הגימלאים בכ־30%

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

הכנסת קיבלה אתמול, סה אחד, ארבע הצעות־חוק פרטיות, הבאות לשמר את מעמדם של הגימלאים. החוקים התקבלו בניגוד לעמדת שר האוצר ניסים, ולמרות איומי ראשי הקואליציה, רפי אדרי, עדנה סולודר ויהושע מצא.

את הצעות החוק הפרטיות יזמו ח"כי המערך, נאוה ארד וז'אק אמיר, ח"כ מפ"ם יאיר צבן וח"כ פאג"י ודריגר. החוקים הפרטיים נועדו להעלות את שכר הגימלאים בכשלושים אחוז, להצמידו לשכר הממוצע במשק, ולאפשר לפנסיונרים ליהנות מתוספות־שכר אותם מקבלים כלל העובדים במשק.

ביומיים האחרונים הפעיל שר האוצר מכבש לחצים על הנהלת הקואליציה, כדי שתצביע נגד החוקים הנ"ל. ביום שלישי נכנע יו"ר הקואליציה, רפי אדרי, ללחצי שר האוצר, ניסים שטען, כי נושא הגימלה לגימלאים נמצא עתה במו"מ אינטנסיבי עם ההסתדרות. וכי החוקים הפרטיים מציעים לגימלאים סכומים של כ־640 מיליון דולר, בהם המדינה אינה יכולה לעמוד.

אתמול הודיע ניסים ליו"ר הקואליציה, אדרי, ובאמצעותו לארד, אמיר וצבן, כי אם חוק הגימלאים יאושר לאוצר לא יהיו כספים להתיישבות, כולל למושבים, האוצר גם לחץ על ראשי ציבור הגימלאים, כדי שאלה יבקשו מהח"כים, לדחות או לגנוז את הצעותיהם.

כשהלחצים הנ"ל לא הועילו, ביקש סגן שר האוצר, עדי אמוראי (מערך), כי הדיון בארבעת החוקים יידחה לשבוע הבא. יוזמי החוקים דחו את ההצעה. היה ברור כי ח"כי המערך, ג'ו נכחו באולם, יצביעו יחד עם האופוזיציה בעד החוקים. מאידך גילה הליכוד ריפיון, ורק שישה מח"כיו נוכחו באולם, יהושע מצא, מצליף הליכוד, שנלחם בשצף־קצף בחוק יחד עם חבריו, הצטרפו נשמע של דבר לכל הח"כים האחרים ותמכו בחוק, גם משום שביציע האורחים ישבו 15 מראשי ציבור הגימלאים.

שר הבריאות ארבלי־אלמוזלינו שנכחה באולם תמכה בחוקים. עתה יועברו הצעות החוקים לוועדה, ורק לאחר שיאושרו בשלוש קריאות יהפכו לחוק מדינה.

אשה טבעה בחוף בת־ים

אשה כבת 50 טבעה למוות אתמול בבוקר בחוף הסלע בבת־ים. האשה, שזהותה טרם ידועה, טבעה סמוך לשעה 11 בבוקר. למקום הגיע אמבולנס של מד"א ונט"ן, אשר ניסו להחייתה, אלא ללא הצלחה. (עתים)

חברתנו
סוניה מגן
איננה
ההלוויה תתקיים היום, יום ה' 16.7.87 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ עין־שמר

ביתנו שרוי באבל
חברתנו
לאה שחר
איננה
ההלוויה תצא מבית הבנים
היום, יום ה' 16.7.87 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ גת

רוב שרי הקבינט תומכים בהמלצות ביילין לסנקציות נגד דרא"פ

שרון וארנס מתנגדים; רבין מסוייג: "למה דווקא עכשיו, כשחלה רגיעה בנושא מבחינת ארה"ב?"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

רוב שרי הקבינט, לרבות ראש הממשלה יצחק שמיר ומ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, תמכו אתמול בדיון ובהמלצות שהכין צוות בין־משרדי בראשות המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין, בדבר הטלת סנקציות נגד דרום־אפריקה בתחומי הכלכלה, התרבות, המדע והספורט. התנגדות להמלצות הביעו השרים משה ארנס ואריאל שרון.

לפי אחת הגרסאות הובעו בישיבת הקבינט הסתייגויות רבות מן ההמלצות, שיצרו הצטברות של התנגדות כוללת, וזו העמידה בספק את עצם ההחלטה על ביצוע הסנקציות. ואולם, חוגים יודעי דבר במשרד החוץ אמרו אמש, כי רוב השרים הביעו תמיכה בהמלצות.

שר האוצר, משה נסים, התבטא בעד ההמלצות. שר הביטחון, יצחק רבין, ביקש מידע נוסף לגבי הסנקציות שננקטו נגד דרום־אפריקה על־ידי מדינות אחרות.

רבין גם אמר, כי עיתוי הסנקציות עתה, כאשר חלה רגיעה יחסית בנושא מבחינת ארה"ב, אולי אינו מוצלח, מאחר שישראל לא מעוניינת להופיע כנושאת דגל הסנקציות נגד דרום־אפריקה.

עזר וייצמן אמר, כי הוא מצטרף לדברי רבין.

שרון וארנס אמרו, כי לישראל אינטרסים בדרום־אפריקה, לרבות קיומה של קהילה יהודית שם, ולכן הסנקציות עלולות לפגוע בסופו של דבר בישראל עצמה.

ד"ר ביילין ישלים בימים הקרובים את פריטי המידע המבוקש והדיון בסנקציות יימשך בקבינט בעוד שבועיים.

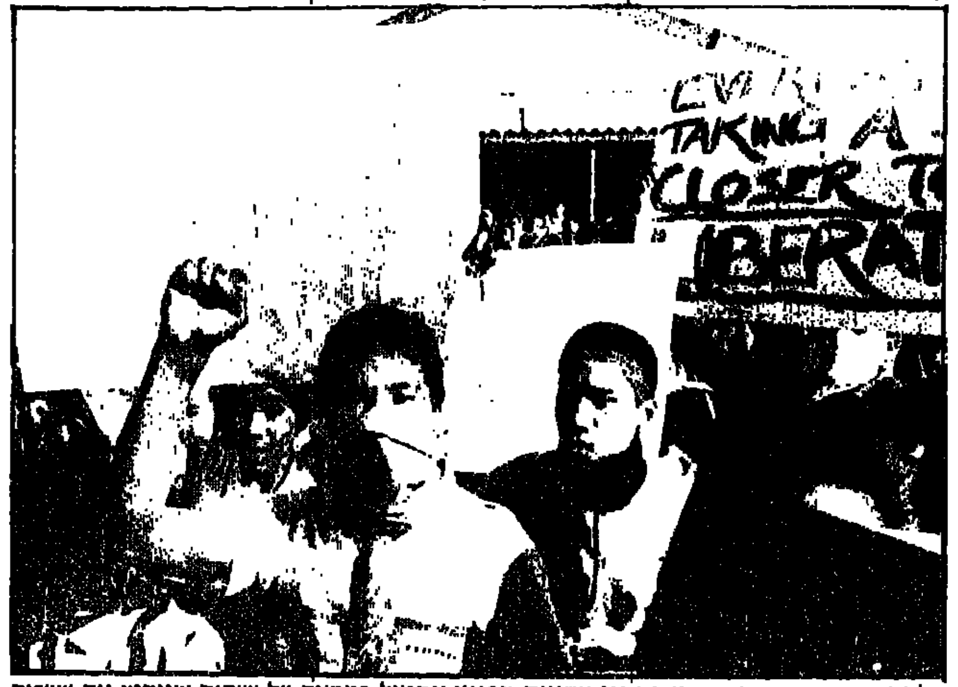

תלמידים שחורים בערים דרום אפריקניות הפגינו אתמול במחאה על צעדים שננקטו נגד עשרות ממוריהם. בתצלום: תלמידים בביה"ס התיכון בלאנגה מוחים נגד הריגת אחד מחבריהם בשבוע שעבר. המשטרה טענה כי ההרוג היה מחבל. איש "הקונגרס האפריקני הלאומי". על השלט מימין נאמר: "כל יום מקרב אותנו לשחרור" (צילום: אי. פי)

וענונו לצ'רלי ביטון:

אל תתנו להסיר מסדר היום הציבורי את הוויכוח על הנושא האטומי בישראל

ח"כ ביטון פנה לשר המשטרה וביקש לבקר אצל וענונו בכלא

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

"אל תתנו להסיר מסדר היום הציבורי את הוויכוח על הנושא האטומי בישראל" — כתב מרדכי וענונו לח"כ צ'רלי ביטון ולח"כי חד"ש האחרים במכתב שהוברח מכלאו.

וענונו קובל במכתבו על כך שח"כי המפלגה הקומוניסטית אינם מעלים לדיון בכנסת נושאים הקשורים בביקורתו בנושא הגרעיני.

לדבריו, פורסם ב"סאנדיי טיימס" שלישראל יש 100 פצצות אטום, ואם כך — מדוע לא פותחים את קמ"ג לביקורת ציבורית ובינלאומית.

וענונו איננו מודאג מן המשפט, לדבריו הוא יהפוך את המשפט ל"אני מאשים" נגד השב"כ, הם חטפו אותי, קובל וענונו, ואח"כ שפכו את דמי בעיתונות. "אבל אני חזק, ואני יודע שאני צודק, ואני אחזיק מעמד עד השחרור".

וענונו טוען, כי הוא מוחזק בבידוד, ואוסרים עליו להיפגש עם חברתו וקרוביו. מותר לו להיפגש רק עם אחיו. אסור לו לדבר בטלפון.

הוא גם מבקש שאחד מח"כי חד"ש יבקרו אצלו בכלא. אלה ששללו ממנו את הזכויות — טוען וענונו הם אלה האחראים לכל הפשלות של לבנון, פולארד, לביא, שב"כ ונאססו".

חה"כ ביטון פנה לשר המשטרה וביקש לבקר אצל וענונו בכלא, כדי לעמוד מקרוב על תנאי מעצרו.

הוועדים במספנות ישראל יתכנסו לדון בהסכם ההסתדרות עם הממשלה

מאת קובי מנדל ומוטי בסוק, כתבי "על המשמר"

חברי ועדי הפועלים והעובדים במספנות ישראל יתכנסו מחר, כדי לדון על הצעדים שיינקטו, להסכם העבודה החדש, עליו חתמה ההסתדרות עם כונס הנכסים, בניגוד לרצונם.

נציגי העובדים סירבו אתמול להשיב לשאלתו של מנהל אגף כח האדם במפעל, אבי מוסקוביץ, אם ייעתרו לתביעה ליישם את המעבר לשבוע עבודה בן חמישה ימים כבר בשבוע הבא.

נציגי העובדים ידונו על כך מחר בעת הדיון שאותו יקיימו על ההסכם בכללותו.

נציגי העובדים שוללים את הסכם העבודה, שנחתם שלשום בטענה, כי הסעיף העוסק בהצמדת השכר לעובדי "כור" הינו סתום, וניתן לפירושים שונים.

לטענתם, טבלאות השכר של עובדי מספנות ישראל שונות מאלה של "כור" ולפיכך בכל פעם שיינתנו תוספות שכר לעובדי "כור", ייתכנו חילוקי דעות על תרגום התוספות ועל מי מקרב עובדי המספנה להחילן.

כמו כן מבקש, לטענת הפועלים, מנכ"ל המספנות, זאב אלמוג, להתנות את קידום העובדים במעבר מבחנים קיצוניים, בהשתלמויות ובצבירת ותק מינימלי של שלוש שנים, בין קידום לקידום, בעוד שב"כור" מתקיים מו"מ על קידום עובדים אחת לשנה.

נציגי העובדים גם טוענים, כי בדעת מנכ"ל המספנות לבצע רה־ארגון במפעל, הכולל שינוי במעמדם של מנהלי העבודה ווקפי לטענתם, פגיעה בהם. לעומת זאת, סבור מ"מ מזכיר מועצת פועלי חיפה, יהודה בן־נון, כי ההסכם החדש מבטיח שבכל מקרה לא תיפגע רמת ההכנסה של העובדים, וכי לא יפוטרו עובדים מהמספנות.

הצעות לסדר היום

"שכרם של עובדי מספנות ישראל לא נפגע אפילו באגורה אחת, לעובדים יש אפילו סיכוי, בהתאם להסכם שנחתם איתם שלשום, לקבל תוספת לשכרם," כך אמר אתמול בכנסת שר התחבורה חיים קורפו בתשובה להצעות לסדר היום של חייקה גרוסמן (מפ"ם) וצ'רלי ביטון (חד"ש).

גרוסמן טענה, כי המשבר האחרון במספנות בויים, כדי לכפות על העובדים, הסכם בלי משא ומתן. שרי האוצר והתחבורה הפעילו יד חזקה במיוחד נגד עובדי המספנות, כדי להשיג הסכם עבודה משפיל. לשם כך הם נעזרו בפניה של כונס הנכסים לביהמ"ש. "קורפו מנסה בדרך כוסיום לפגוע בנציגות המוסמכת של העובדים. נוצר כאן תקדים מסוכן של ניסיון להפוך עובדים בחברה ממשלתית לבובות עץ, שניתן להפילן או להכניען ע"י סחטנות."

צ'רלי ביטון טען, כי הממשלה רוצה לשבור את האיגודים המקצועיים. ההסתדרות צריכה להיות אמיצה יותר ולהגן על זכויות העובדים. "בשנתיים האחרונות נוגעת הממשלה בנכסי צאן ברזל של תנועת העבודה בארץ, תוך שהיא נעזרת בכונס נכסים ובבתי משפט נגד ציבורי עובדים שלמים", אמר ביטון.

השר קורפו, בתשובתו, ציין, כי במספנות נחתם שלשום הסכם עבודה חדש המבוסס על שכר עידוד.

לקיבוץ שריד
שחוגג
60 שנה להתנחלות
מיטב הברכות
ואיחולי הצלחה
עצי העמק בע"מ
חברה ליבוא ושיווק לבידים, עצים
פורמיקה, דבקים ורעפים
עפולה, איזור התעשיה – רח' קהילת ציון 50
טל. 065־91194

צבן מתריע נגד תנאי בטיחות ירודים באתרי פסולת רעילה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

אם, חלילה, יתרחש אסון הרעלה המוני כגון זה שאירע בבהופאל, הודו, — לא תוכל הממשלה להתנער מאחריות — הזהיר אתמול ח"כ יאיר צבן, העומד בראשי ועדת המשנה, המטפלת בחומרים רעילים.

צבן תבע מן הממשלה לשים קץ לסחבת בהיערכותה לטיפול בין־משרדי בחומרים הרעילים.

הוועדה דנה בדו"ח מבקר המדינה, שהצביע על תופעות הזיקוק במפרץ, ובאתרי פסולת רעילה ברמת חובב שליד באר־שבע. פסולת זאת עלולה לחבור למי התהום ולזיהום, אמר צבן.

הוקמה ועדה לניסוח הגבלות עסקים לח"כ

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ועדה בראשות מבקר המדינה לשעבר, עו"ד יצחק טוניק, החלה לנסח הצעת חוק, לפיו לא יהיה חבר־כנסת לקבל תמיכה כספית עבור עיסוק נוסף לעבודתו בכנסת, החל מן הקדנציה הבאה.

חברי ועדת טוניק הם הח"כים לשעבר פרופ' קלינגהופר, א. אפרת, ס. ורטהיימר, היועץ המשפטי לשעבר מ. בן־זאב ועו"ד ברגה.

ועדת הכנסת התחייבה להגיש לכנסת הנוכחית הצעת חוק, שתהיה זהה להצעתה של ועדת טוניק. כן תקבע הוועדה את המקרים החריגים, שבהם יותר לח"כ לעסוק בעבודה נוספת בתמורה כספית.

נציגי הנכים בכנסת: רובנו יאבד זכויות

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

70 אחוזים מן הנכים עלולים לאבד את זכותם לסיוע לצורך ניידות, אם תאושר רשימות הליקויים המעניקים זכות זאת — אמרו אתמול נציגי הנכים בוועדת העבודה והרווחה.

נציג משרד הבריאות אמר, שהרשימה החדשה של הליקויים, המקנים זכות לסיוע־ניידות כוללת גם חולי לב וריאות המקשים בניידות. ולפיכך נועדה הרשימה להיטיב עם הנכים ולא להרע להם.

הרשימה הוכנה בידי משרד הבריאות והמוסד לביטוח לאומי.

ועדת העבודה והרווחה תחזור לדון בנושא בעוד שבועיים, לאחר שמשרד הבריאות יגיש לוועדה מסמך השוואתי, המפרט את רשימת הליקויים המוצעים, לעומת אלו הקיימים.

הכנסת החליטה: אי־פוריות של נשים – מחלה

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

מליאת הכנסת קיבלה אתמול לקריאה טרומית. הצעת חוק פרטית של מאיר כהן־אבידוב (ליכוד) הבאה להכיר באי פוריות של נשים כמחלה. זאת, בגלל סירובן של קופות החולים, למעט קופת חולים מאוחדת, לתקצב את הטיפול, בתרופת הפרגונל ולידת מבחנה, למשפחות להן ילד אחד.

ח"כ כהן־אבידוב מסביר את הבעיה האנושית העצובה, כאשר נשים שאינן יכולות ללדת, לא זוכות בילד נוסף, בשל העלות היקרה של הטיפול הרפואי.

הצעת החוק הפרטית באה לפתור בעיה כאובה זו. קופות החולים ע"פ חוק יממנו את הטיפול בתרופת הפרגונל ולידת המבחנה.

National
Panasonic
Office Automation OA
מכונת צילום מסמכים
FP-1300
Plain Paper Copier

לירם מיכון משרדי
תל־אביב, רח' הנגב 4, טל. 03־377640

המשכים

אחוז אחד – מדד

(סוף מעמוד ראשון)

מחירי הפירות והירקות ירדו ב־3.9 אחוזים, אך הייתה זו ירידה קטנה ממה שהיה מצופה על־פי העונתיות הרגילה. גורם זה, יתכן ומסביר את ההבדל בין האינפלציה בפועל לתחזית של האוצר.

יצוין, שהמדד גם הושפע בחודש שעבר מעליות של מחירים בפיקוח ישיר של הממשלה. כך למשל נרשמו עליות ב־5 אחוזים במחירי החשמל. מחירי הרכבים עלו ב־165 אחוז, אגרות ממשלתיות ב־197 אחוז.

מדד המחירים הסיטונאיים עלה ביוני ב־1.7 אחוזים, לעומת אחוז אחד עלייה במדד המחירים לצרכן.

מדד המחירים של תשומות בבניה למגורים עלה ב־3.1 אחוזים ומדד המחירים של תשומות בחקלאות ב־2.7 אחוזים.

שכר יכולה לערער אותה.

על־פי הנתונים שנמסרו אתמול ע"י הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, מדד המחירים לצרכן עלה מאז ראשית השנה ב־8.5 אחוזים. עליית המחירים ביוני הביאה את המדד ל־177 נקודות, על הבסיס 1980 ־1.

פקידי הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה ציינו אתמול, שקצב האינפלציה החודשית הממוצעת נשאר אחוז עד אחוז וחצי. קצב זה, מתורגם לשיעור העלייה השנתית במדד של 17 עד 20 אחוזים, רמה הנמוכה במקצת מזו של השנה שעברה.

בהתאם להסכמים הקיימים בין ההסתדרות למעסיקים, העובדים מקבלים תוספת יוקר כל פעם שאינפלציה המצטברת מגיעה ל־7 אחוזים. מאז תשלום תוספת היוקר האחרונה, הצטברה אינפלציה בשיעור של 5.2 אחוזים. מכאן נובע, שחסרים עוד 1.8 אחוזים לגרום לתשלום תוספת היוקר. התוספת תהיה בשיעור של 5 עד 6 אחוזים, ובהתאם לחישובים האחרונים היא תשולם במשכורות ספטמבר או אוקטובר.

האוצר קיווה שקצב האינפלציה יהיה איטי ויאפשר תשלום תוספת יוקר רק בחודש נובמבר, אולם עתה נראה, שתוספת היוקר תוקדם בכחודש לפחות. שר האוצר משה נסים כבר הודיע כמה פעמים שתשלום תוספת היוקר הבאה יהווה איום ממשי על היציבות של המחירים.

באוצר יודעים, שההסתדרות לא תסכים הפעם לוותר על חלק מתוספת היוקר כפי שעשתה בראשית השנה. בגלל סיבה זו, יש פקידי ממשלה וכלכלנים הגורסים שהאוצר יאלץ לבצע פיחות של השקל לקראת סוף השנה.

לדברי פקידי הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, כרבע מהמחירים של המוצרים ושירותים עליהם מתבסס המדד, נשארו יציבים ביוני, ובכמה מקרים אף נרשמו ירידות מחירים.

דריכות בהסתדרות

(סוף מעמוד ראשון)

כדי לבחון מתן תוספות שכר. בראש נציגות ההסתדרות יעמוד יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, ובראש משלחת האוצר והמעסיקים הציבוריים יעמוד הממונה על השכר, הלל דוראי.

לישיבה הוזמנו שני סגניו של הברפלד אפרים זילוני ומאיר גת, וששת המזכירים הארציים של ההסתדרויות הגדולות. לפי שעה קיימת בין הצדדים מחלוקת על הגדרת היעד: משה נסים קבע בפגישה הלילית הארוכה, כי הוא מוכן לתוספות תוך שמירת השכר הריאלי של שנת 86' בתוספת אותה כינה "פלוס". ההסתדרות תובעת לחזור לרמת השכר שהייתה במיגזר ערב התוכנית הכלכלית של יולי 85'. ראשי המו"מ ינסו היום לברר את המשמעות הריאלית של הפלוס". עליו דיבר משה נסים.

באשר לדרישת נסים להסכם שיתפרס על השנתיים הבאות אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות, כי הדבר מותנה בכך שהסכם תוספת היוקר, האמור לפוג במאי 88', ימשיך במתכונתו עוד כשנה. התנייה נוספת היא בהמשך תחולתו של ההסכם לייצוב המשק. "אחרת נהיה סגורים לשנתיים בעוד הממשלה תוכל לעשות כראות עיניה".

שכר תחילי

ראשי ההסתדרות הבהירו לנסים ולעוזריו, כי קיצור שבוע העבודה הוא אומנם המפתח להסכם. אך ללא הכללת נושאים נוספים לא תחתום ההסתדרות עליו. ההסתדרות דורשת, כי ייקבע כשכר תחילי, נקוב בשקלים, שיהיה גבוה משכר המינימום שישמש בסיס לסולם השכר. כן תדרוש ההסתדרות, כי התוספות יהיו בשקלים ולא באחוזים. גם נושאים אלה אמורים להתברר היום.

הפגישה עם שר האוצר וראשי משרדו תוארה על־ידי משתתפיה מהצד ההסתדרותי כקשה ביותר. כמהלכה הטיח השר כלפי נציגי ההסתדרות, כי הם הורסים את המשק. האחרונים לא נשארו חייבים והטיחו, כי הוא וחבריו בליכוד אחראים ישירים להתדרדרות הכלכלית.

מזכ"ל הסתדרות הפקידים, משה בית־דגן, מסר אמש, כי הינחה את הוועדים לאפשרות שהממשלה תתנגד להחלת שבוע עבודה מקוצר ואז יתחדש המאבק המקצועי בכל עוצמתו. מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בן־עמי, אמר אמש, כי היה צריך להמשיך בשביתה כללית או סלקטיבית, "כי עם שר האוצר צריך לדבר במאבק מקצועי".

אסיר נמלט ממשטרת דימונה

אסיר, שהוחזק בחדר המעצר של משטרת דימונה, נמלט אתמול וכוחות גדולים של משטרה פתחו במירדף אחריו.

ארמונד דרעי (24) שפוט לריצוי של 3 שנות מאסר, לאחר שהורשע בעבירות של מירמה בנסיבות מחמירות. הוא הוחזק בחדר המעצר של משטרת דימונה ולא בבית כלא, בשל היותו אסיר טעון הגנה, ומהמשטרה נמסר שמסיבה זו היה קשה לשבצו באחר מבתי הכלא, בלא לסכן את חייו.

אתמול סמוך לשעה 16.00 הוצא האסיר על ידי שוטר לגילוח בחצר משטרת דימונה ובתוך כך הוא נמלט מהמקום.

דמיאניוק יחליט עד יום שני אם לפטר את סנגורו אוקונור

עוה"ד שפטל ואוקונור מחליפים האשמות במסמכים לבית המשפט • הדיון הופסק, הנאשם התייעץ והשיג דחייה

בית המשפט המיוחד הדן את ענינו של דמיאניוק יתכנס ביום שני, כדי לשמוע את תשובתו הסופית של הנאשם בקשר לפיטוריו של סנגורו, עוה"ד מארק אוקונור.

דמיאניוק לא החליט בדיון שנערך אתמול, אם אכן הוא מפטר את סנגורו, והתקשה לתת תשובה ברורה לשופטים.

ישיבת בית המשפט המיוחד אתמול נועדה לקבל החלטה, אם יש לשחרר את עורך־הדין או'קונור מתפקידו.

ריב פרקליטים

עורכי הדין שפטל ואו'קונור התנצחו כאם לדון עצמם במסמכים שהגישו לבית המשפט. במסמך שהגיש עו"ד שפטל נאמר, כי עו"ד או'קונור לא הכין דבר. שפטל טוען עוד, כי הוזהר ע"י או'קונור שאם יביא את הדבר לידיעת דמיאניוק או בני משפחתו, יפוטר לאלתר ויפסיק לשמש סנגור בתיק.

עוד נטען במסמך זה, כי או'קונור הסתיר מידע מהמשפחה ומהנאשם.

במסמך שהגיש עורך־הדין או'קונור לבית המשפט הוא טוען, כי עו"ד שפטל מעוניין להשיג מטרות אישיות, על ידי ההכרזה עליו כאויב. או'קונור טוען, כי שפטל מזניח את ההגנה והוא כבר ביקש לפטר אותו בעבר, אך משפחת דמיאניוק סירבה.

עוד נטען במסמך שהגיש או'קונור, כי בעת ששהה בחיקורי דין בגרמניה, לא עסק עו"ד שפטל בהכנת ההגנה, אלא במגעים עם משפחתו של דמיאניוק במטרה להביא לפיטוריו של או'קונור.

"משפחתי החליטה"

השופט דב לוין פתח את הדיון המשפטי, בהסבר ארוך ומקיף על המצב החוקי הקיים בארץ, בכל הקשור לשחרור סנגור על ידי הנאשם. הוא הסביר לנאשם, כי עורך הדין היחיד מטעמו שהגיש יפוי כוח לבית המשפט הינו או'קונור. הוא הסביר, כי עורכי הדין שפטל וגיל הורשו להופיע בבית המשפט לפי בקשת או'קונור, אך לשני אלה אין יפוי־כוח עצמי לייצג את הנאשם.

כאשר שאל השופט את דמיאניוק האם הוא רוצה שעורך דין שפטל ישמש כסנגור שלו, ללא כל קשר עם עורך דין או'קונור, ביקש הנאשם שהות להתייעץ עם חתנו שהגיע מארה"ב למשפט. השופטים ענו והכריזו הפסקה.

לאחר סיום ההפסקה הארוכה, שאל הנאשם על ידי בית המשפט שוב שלוש שאלות: האחת האם הוא עומד על תוכן מכתב הפיטורין של סנגור מארק או'קונור, השניה האם הוא מבקש לראות את עו"ד שפטל כסנגור שלו, והשלישית האם הוא מבקש לראות את עורך דין גיל כסנגורו.

דמיאניוק השיב: "מאז תחילת המשפט לא פעלו עורכי הדין שלי כראוי".

לוין: "זו שאלה אחרת, הנתונה לוויכוח".

דמיאניוק: "משפחתי החליטה לשחרר את או'קונור מאחר שהמשך עבודתו תהיה לרעתי".

לוין: "מה החלטתך אתה. המשפחה לא עומדת לדין כאן".

דמיאניוק: "החלטתי ללכת בעיקבות החלטת משפחתי. אני בבית הסוהר. כלוא בכלוב".

"רק 4 כיתות"

לוין: "אני מבקש שאדוני יבין כי ההחלטה לפטר את עורך דין או'קונור או למנות עורכי דין אחרים תחתיו, לא תביא לדחיית הדיון ב־1 בחודש".

דמיאניוק השיב לשופט: "נראה לי שאתם מנסים להפחיד אותי".

השופט לוין התרעם על תשובה זו ואמר בזעם: "אנחנו לא מפחידים אותך. אלא מעמידים אותך על העובדות".

דמיאניוק התנצל ואמר: "שופט יקר. אני מתנצל על כך שהשתמשתי במלה לא נכונה אך כל השכלתי היא ארבע כיתות".

השופט לוין: לכן אני מסביר את מה שאני מסביר לאדם שיש לו השכלה של ארבע כיתות. אני לא מוכן לקבל התבטאות פוגעת.

דמיאניוק נבוך ומבקש הפסקה נוספת.

לאחר הפסקה ארוכה של כשעה במהלך הדיון שב והתכנס הרכב בית המשפט ואז ביקש דמיאניוק שהות נוספת, לגבש החלטה, ולהתייעץ בטלפון עם משפחתו. שופטי בית המשפט נעתרו, לבקשה ודחו את המשפט ליום שני. (עתים)

עורכי הדין מפנים עורף

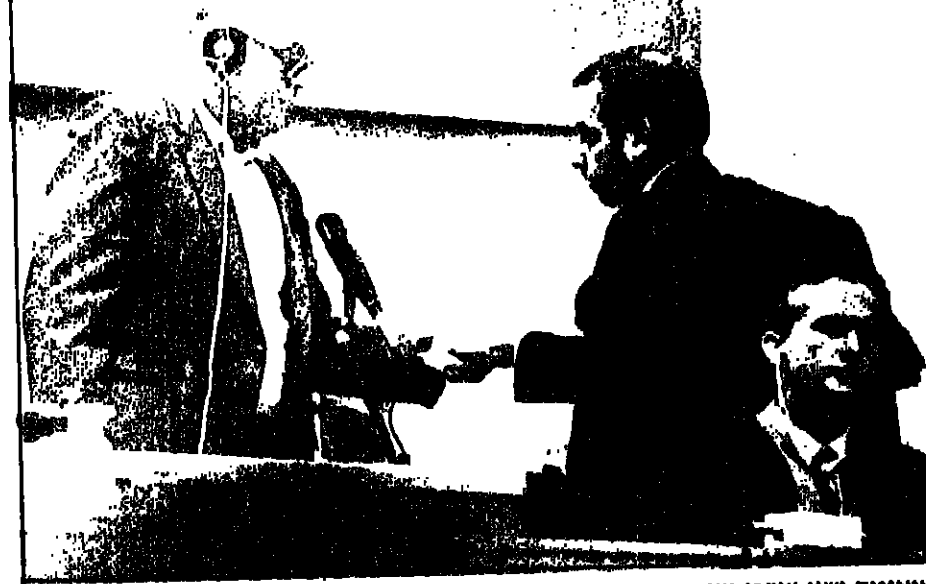

(צילום: אליהו הראתי)
דמיאניוק ושני עורכי דינו

ישראל בתערוכת נשק בוושינגטון

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ישראל תשתתף השנה בפעם הראשונה בתערוכת אמצעי לחימה וטכנולוגיה שתתקיים בוושינגטון, ארה"ב.

בתערוכה ישתתפו מפעלים רבים המייצרים עבור מערכת הביטחון, באמצעות יחידת סיב"ט (סיוע ביטחוני) של משרד הביטחון.

בתערוכה בארה"ב תשתתפנה 11 מדינות, שלהן מזכרי הבנה או מזכרי הסכמה עם ארצות־הברית ובהן: אנגליה, אוסטרליה, איטליה, בלגיה, גרמניה, שבדיה, שוויץ ועוד.

ח"כ שאקי מתח ביקורת קשה על הסרט ליום ירושלים אותו לא ראה

לדעתו, מאז שנתקבל חוק ירושלים אין לשדר כל דבר שיש בו פקפוק בזכותנו על העיר

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

ח"כ אבנר שאקי (מפד"ל) מתח אתמול ביקורת קשה על סרטה של אסתר דר "כל האבנים האלה, כל העצב הזה, כל האור", ששודר בטלוויזיה במלאת 20 שנה לאיחוד ירושלים.

חה"כ שאקי, שהצעתו לסדר היום בעניין זה נדונה אתמול בוועדת החינוך, טען כי מאז שנתקבל חוק ירושלים אין לשדר כל דבר שיש בו רמז לפקפוק בזכותנו על העיר.

לדברי הח"כ, שלא ראה את הסרט. "אבל, סיפרו לי עליו", הסרט עושה דה־לגיטימציה למלחמת ששת הימים, משום שהוא מציגה כמלחמה שטמנה בחובה זרעים של פורענות, כביכול, להשחתת הכובשים.

"דווקא בשידור החגיגי לכבוד יום ירושלים קוראים לערבים תושבים "אותנטיים", מספרים על השחתת נופה של ירושלים, ומתעלמים מהחגיגים" — טען הח"כ.

עוד אמר שאקי, שרשות השידור קיימת על מנת לשקף את חיי המדינה, יצירתה והשגיה ולחזק את הקשר עם המורשת היהודית.

על כך ענה לו מנהל מחלקת התוכניות, יוסי צמח, כי חבל מאוד שח"כ משכיל, האמון על דרך הוויכוח האקדמי, מנתח סרט שלא ראה, והציע לוועדת החינוך להפסיק את הדיון על מנת לצפות בסרט. "רק לאחר יום תכניות גדוש על ירושלים במערכת, במורשת קרב וביצירה, הוקרן הסרט מעורר המחלוקת, המשקף את מאבקה של המדינה לדו קיום ירושלמי. כך שיש להתייחס למכלול התוכניות ולא להוציא את הסרט מהקשרו" — אמר צמח, והציע לוועדת החינוך לרכוש מכשיר ווידיאו, שימנע מהח"כים המכובדים לדון בסרטים שלא ראו. ביום ג' תצפה וועדת החינוך בסרט, ולאחר מכן יימשך הדיון.

מנהלת מקלט לנשים מוכות: לפטר את הרבנים הראשיים

מאת ניצה ריימון, כתבת "על המשמר"

"צביעותם של רבני ישראל היא סטירת לחי רועמת לאלפי עגונות ורבבות נשים מוכות בישראל, בתמיכתם בריונה נקש, שביודעין בחרה להינשא לעבריין ולהורות לו בדרכי עורמת דבר שהדת איננה סובלת". בקריאה זו יצאה רות רוניק, מנהלת המקלט לנשים מוכות בהרצליה שהיא גם יו"ר סיעת ר"צ בנעמת.

רוניק, תובעת את פיטוריהם המיידיים של הרבנים הראשיים שלדעתה, אינם ראויים לטפל בנשי ישראל.

עוד מוסיפה רוניק, כי הרבנים הם עובדי ציבור והם הוכיחו לנשות ישראל, כי אינם רואים צרכי דרכיהם אינם דרכי נועם ונתיבותיהם אינם שלום.

מנהלת המקלט לנשים מוכות קובלת על כך, שמעולם בעבר לא נזעקו רבני ישראל לתבוע את כאבה, חרפתן ועלבונן של נשים מוכות בישראל ולא כפו גיטין על גברים בעלים אלימים. ודווקא עתה נזעקו להילחם על חשש עיגונה של ריונה נקש, שבעיניים פקוחות נישאה לעבריין. רות רוניק קוראת לארגוני נשים בישראל להצטרף למחאה חריפה זו.

הצבי ישראל על במותיך טרף

אנשי צבא מואשמים בציד צבי בר בנשק צבאי, ובבישול בשר הטריפה במטבח בסיס צבאי. בפרשה מעורבים קצין ושני סמלים מיחידת שריון, שהועמדו לדין בבית־הדין הצבאי המחוזי צפון. הם מואשמים באי קיום הוראות המחייבות בצבא, בחריגה מסמכות ובשימוש בלתי חוקי בנשק.

בכתב האישום טוענת התביעה, כי הקצין חרג מסמכותו, כאשר אישר לשני הסמלים לצאת לציד, ולהשתמש בנשק צבאי כדי לצוד את חיית הבר, בסמוך לגדר המערכת בצפון הארץ, בסיוע של רכב כוננות פלוגתי.

התביעה טוענת כי שני הסמלים צדו את הצבי ובישלו אותו במטבח יחידתם, בסיר צבאי, חרף העובדה שחיה שניצודה היא מזון טרף. התביעה טוענת, כי בכך הפרו שני הסמלים את הוראות הכשרות במטבח הצבאי.

הנאשמים כפרו בפני נשיאת בית־הדין אלוף משנה נילי פלד באשמות המיוחסות להם. (עתים)

רבין למשה לוי

(סוף מעמוד ראשון)

יוכלו כל המעורבים בפעלותו של ג'ונתן פולארד לדרוך על אדמת ארצות־הברית במשך שנים רבות מאוד". לדעתם, עמדת הממשל לגבי רא"ל (מיל') משה לוי, אלוף עמוס לפידות, אל"מ אביאם סלע וכל אנשי הלשכה לקשרי מדע (לק"ם) היא נחרצת, ואין כל סיכוי להגמשה בזמן הקרוב.

לכתבנו הצבאי נודע, כי בקרב המעורבים בעניין ובצמרת צה"ל שוררת מורת־רוח על פרסום חלקים בפרשה. בחלקו הגלוי של דו"ח ועדת אבן, לדברי גורם מדיני, מיהרה ועדת אבן להאשים את כל המעורבים הישראליים בפרשה ולתת בידי האמריקנים את הגושפנקא לאיסור שהטילו.

האמריקנים הודיעו לחלק מהמעורבים בפרשה, בצורה ישירה או בעקיפין, כי אם יגיעו לארצות־הברית, הם עלולים להיעצר ולהיקרא לחקירה.

"בניגוד לוועדת רוטנשטרייך־צור, שהקפידה לכלול את הפרטים בחלק החסוי של הדו"ח שלה, סייעה ועדת אבן לחרוץ את גורלם של לוי, לפידות, סלע ואנשי הלק"מ" — אמרו גורמים בכירים.

אנשים ואירועים

2,500 חולצות כחולות לוועידה במעיין־חרוד

מאת שלמה גלזר

הוועידה השישית של תנועת "מחנות העולים" נפתחה אתמול. אלפיים וחמש־מאות חניכי השכבה הבוגרת של התנועה, החוגגת 60 שנה להיווסדה, התכנסו אתמול במעיין־חרוד לוועידה שתימשך ארבעה ימים.

"מחנות העולים" היא תנועת נוער קטנה יחסית. מונה כששת אלפים חניכים, ופועלת ב־24 "מחנות" ברחבי הארץ. התנועה הקימה 22 קיבוצים, מבית השיטה, ראשון קיבוציה ועד קלע.

התנועה, שראשיה ומרכזת מדריכיה הבוגרים הם חברי קיבוצים, פועלת אך ורק בעיר ומחנכת את בוגריה להגשמה בקיבוץ. במשך הוועידה יופיעו לפני החניכים מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, שר הקליטה, יעקב צור, שהוא בוגר התנועה, וראשי התק"ם.

חגיגה צרפתית במוזיאון ישראל

יונה פישר עם תמונה של סזאן (צילום: אליהו הראתי)

ואן־גוך, סזאן, מאטיס, פיקאסו ומירו הם בין האמנים הדגולים שיוצגו במוזיאון ישראל יחד עם דלקרואה, רנואר, קורו, סיניאק ועוד — החל מיום ה', ה־16 ביולי, למשך חודשיים. 100 ציורים ורישומים הובאו לישראל לתערוכה "לצייר כאור הים התיכון" שעוסקת לראשונה בהשפעת האור הים תיכוני על אמני צרפת במאות ה־19 וה־20.

ההנחה הכללית בתערוכה היא כי האור באזור — דרום־צרפת, איטליה, המזרח התיכון, מצרים וצפון־אפריקה — השפיע בצורה מובהקת על עבודתם של האמנים. נבדקת דרך התמודדותם שלהם עם האתגר של העברת האור והצבע הטבעיים אל בד או נייר הציור.

את התערוכה הגה ויזם יונה פישר — אוצר בכיר במוזיאון ישראל. היא נערכת במסגרת הסכם התרבות ישראל־צרפת. 43 מוזיאונים בצרפת בראשם מוזיאונים חשובים בפאריס כגון הלובר, מרכז פומפידו, המוזיאון לאמנות מודרנית, ה"אורנז'רי" "פטיט־פלה" ומוזיאון פיקאסו וכן אספנים פרטיים רבים הסכימו להשאיל לתערוכה שתעבור בסתיו למוזיאון קאנטיני במארסיי.

צילום: אלי הראתי

האיראני ששחה לאילת נדון ל־9 חודשי מאסר

מאת שלי יחימוביץ, כתבת "על המשמר"

בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע גזר עונש של 9 חודשי מאסר בפועל על הצעיר האיראני ראמין קארדל, שחדר לישראל בשחייה דרך עקבה לפני 3 חודשים.

האיש הודה באשמה ואמר, כי נמלט מאיראן ורצה להגיע לארה"ב.

השופט, אפרים לרון, אמר כי הנאשם אמנם לא התכוון לפגוע בביטחון המדינה, אולם מעשים אלה מטילים נטל מיוחד על הגורמים העוסקים בביטחון המדינה.

משרד הפנים הוציא נגד האיש צוו גירוש, וכעת מחפשים, בתיווך האו"ם, מדינה שתהיה מוכנה לקבלו.

מצפים לקהל אלפים ב"ימי המוזיקה בגליל העליון"

בין 5,000 ל־6,000 איש צפויים לדעת המארגנים להשתתף ב"ימי המוזיקה הקאמרית בגליל העליון", הפנינג שיתקיים זו השנה השלישית בין ה־26.7.87 ל־1.8.87 בכפר בלום.

31 אמנים מתנדבים מהארץ ומחו"ל יזכו באירוח מלא בבית ההארחה של כפר בלום. כל החזרות וההופעות יתקיימו בקיבוץ במשך כל שעות היום יהיו חזרות פתוחות לקהל, ללא תשלום. מדי ערב יתקיים קונצרט שיועבר בשידור חי ב"קול המוזיקה". מחיר הכרטיס לקונצרט נע בין 18 שקל ל־22 שקל, עם הנחה לתושבי הגליל העליון.

דני פלדר, רכז התרבות של המועצה האזורית גליל עליון, אמר, שב־1986 הסתיים האירוע בגירעון של 26,000 שקל. השנה מקווים המארגנים להגיע לאיזון שלא יסתיים בגירעון והם גם אינם מעוניינים ברווח. (עתים)

לחברנו
דוד ציפמן
ברכתנו לך עם קבלת
אות יקיר רעננה.
מרכז מפ"ם
חבריך בסניף רעננה.

גם הסינים מוכנים להשתתף בוועידה בינלאומית

ח"כ וילנר: לדעתם, תנאי פרס לא יובילו לוועידה, שצריכה להיות משפיעה ולא רק פתיחה

מאת דורית גסן, כתבתנו לענייני מפלגות

סין תומכת בכינוס ועידת שלום בינלאומית על המזרח התיכון ודוחה כל קשר עם ישראל, הבהיר ביום רביעי בפקינג, דובר משרד החוץ הסיני.

לי ואוסינג אמר במסיבת עיתונאים שבועית: "אנו מתנגדים בתוקף למדיניות התוקפנות וההתפשטות של ישראל. לפי שעה אין להעלות על הדעת כינון קשרים דיפלומטיים".

קנצלר מערב גרמניה, הלמוט קוהל, הציע ביום רביעי, בתום ביקורו הרישמי בפקינג, לשמש כמתווך בין ראש ממשלת ישראל לבין ממשלת סין, כדי לנסות ולשכנע את פקינג לקשור קשרים דיפלומטיים עם ישראל. קוהל סירב להגיב על השיחות שניהל בנושא זה, ואמר במסיבת עיתונאים כי הפרטים ישארו בסוד עד שהרעיון ימומש.

"כל המנהיגים הסיניים שעימם נפגשנו הדגישו, כי הם עושים הבחנה עקרונית בין ממשלת ישראל לבין עם ישראל", אמר אתמול חה"כ מאיר וילנר במסיבת עיתונאים עם שובו מביקור בסין, לדבריו, הסינים מוכנים לקשרים עם ישראלים וביטוי מוחשי לכך היא ההזמנה של משלחת רק"ח, שהיא גוף ישראלי המיוצג בכנסת.

וילנר ציין, כי הוא מניח שהדבר יכול להביא לקשרים אחרים בין סין לישראל, וכי בפגישות שהיו לאנשי המשלחת, דובר על יוזמות שונות, אך הוא לא פירט מהן.

בשעות ארוכות של דיונים הדגישו הסינים, כי כל עוד ישראל ממשיכה בהתפשטות טריטוריאלית ואינה מוכנה לשלום, אין לדבר על יחסים דיפלומטיים.

וילנר ציין, כי הסינים מבינים שיש הבדלים בין עמדת הליכוד לעמדתו של פרס, אבל לדעתם, התנאים של שר החוץ הישראלי הם כאלה שלא יובילו לוועידה בינלאומית. המארחים הסינים אמרו, כי הם בעד ועידה בינלאומית ומוכנים לפעול לכינוסה ואף להשתתף בה.

לפי המתכונת הסינית, על הוועידה להיות בחסות האו"ם, ולהיות ועידה משפיעה ולא רק פתיחה, לא גורם כופה, אך בהחלט משתתף ומשפיע.

כמו כן, מדגישים הסינים את הצורך בהשתתפותם של הפלשתינאים בוועידה כזאת.

מזכ"ל רק"ח, הדגיש, כי הביקור של המשלחת שעמד בראשה, הביא לידי נורמליזציה בין שני המיפלגות הקומוניסטיות, הסינית והישראלית, ומשמעות הדבר כי לא יהיה זה ביקור חד־פעמי, ונקבעה תכנית לשיתוף פעולה ולביקורים הדדיים אשר יחלו בשנה הבאה.

לדברי וילנר, הפגישות שקיימה משלחת רק"ח עם הסינים, היו בדרג הגבוה ביותר. האישיות הבכירה ביותר, שעימה נפגשו היה הו־צ'יי־לי, חבר הלשכה הפוליטית וממלא מקום ראש הממשלה

מאיר וילנר (מימין) עם הו־צ'י־לי (אנדרה ברוטמן)

ראשד א־שאווה קיבל רשיון להוציא עיתון יומי ברצועה

ראשאד א־שאווה, ראש עיריית עזה לשעבר, קיבל היתר מהמינהל האזרחי להוציא עיתון יומי עצמאי ברצועה. יהיה זה העיתון היומי הראשון שייצא לאור ברצועה מאז 1967.

א־שאווה אמר אתמול, "אני מקווה שהעיתון יהיה גשר לשלום בין העמים, ויאפשר חיים משותפים ומשלימים לעמים באזורנו." הוא רמז, שקבלת ההיתר התאפשרה הודות לראש המינהל האזרחי ברצועה, תא"ל שייקה ארז, לאחר שבקשותיו הקודמות להוצאת עיתון לאור, נדחו במשך שלוש שנים רצופות.

עיתונו של א־שאווה ייקרא "אל הדה", — "הכוונה אלוהית". הרשיון הוצא על שמו של א־שאווה, ולכן הוא יהיה גם העורך הראשי שלו. "אני מקווה לגייס את הצוות במהירות ולהפיק גיליון ראשון של העיתון מתוך חודשיים מהיום", אמר העורך החדש.

על השאלה אם קבלת הרשיון מצביעה על מגמות מדיניות־פוליטיות כלשהן, השיב א־שאווה, "איני יכול לומר דבר בברור. מה שאני יכול לומר, ששייקה ארז אכן עשה מאמצים, לאשר לי את קבלת הרשיון.

ובעוד יד אחת נפתחת, יד אחת נסגרת. משרד הפנים פרסם אתמול הודעה לפיה "מחמוד אבו זולוף הינו הבעלים והעורך הראשי של העיתון "אל קודס", היוצא לאור במזרח ירושלים. מזה תקופה ארוכה מקיים הנ"ל קשרים הולכים ומתהדקים עם צמרת ארגון "אל פתח" בחו"ל. את יציאותיו לחו"ל הוא ניצל לקיום מגעים עם פעילים שונים של הארגון, לצורך תיאום עמדות וקבלת סכומי כסף גדולים, המיועדים לקידום מטרות הארגון.

"ראש הממשלה, בתוקף תפקידו כשר־הפנים, החליט לאסור את יציאתו של מחמוד אבו זולוף מישראל, בשל החשש, כי יציאתו — לאו העובדות הנ"ל — עלולה לפגוע בביטחון המדינה. (עתים)

שתי משפחות אסירי ציון יטוסו דרך בוקרשט ללוד

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

שתי משפחות אסירי ציון יגיעו בטיסה ישירה ראשונה מברית־המועצות לישראל, דרך רומניה. יעקב לוין ואשתו יהודית ומארק ניפוניאשצ'י ואשתו חנה, שהחליטו להשתקע בקיבוץ מגדל עוז (הקיבוץ הדתי) בגוש עציון, הסכמתם נמסרה אישית לחבר הקיבוץ שנפגש אתם באודיסה, לפני צאתם לישראל.

הטיסה היא טיסה ישירה מאודיסה לבוקרשט, ומשם ללוד, מבלי לעבור את וינה.

חברי קיבוץ מגדל עוז יקבלו את פניהם בשדה התעופה, יסעו משם לכותל המערבי ולאחר מכן, לקיבוץ.

מארק ניפוניאשצ'י, מהנדס אלקטרוניקה (58), היה מסורב עלייה שבע שנים. הוא נאסר בהאשמה של השמצת המשטר הסובייטי, ונדון לשלוש שנים במחנה כפייה. הוא שוחרר ב־20 במארס השנה, שבעה חודשים לפני תום ריצוי עונשו.

יעקב לוין, (27) מסורב עלייה מאז 1979, נידון לשלוש שנים מאסר במחנה כפייה בהאשמה דומה. גם הוא שוחרר ב־20 במארס השנה.

אשתו של יעקב לוין, יהודית, היא בתו של מארק ניפונישצ'י.

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות
קרליבך 2, ת.ד. 20130, תל־אביב 67132

הודעה לכל מגדלי ירקות

בהתאם לחוק המועצה
לייצור ולשיווק של ירקות
תשי"ט־1959 סעיף 26 (ב)
הרינו להודיעכם:

כל מגדל הרוצה לגדל ירקות מהמינים הבאים:
1. עגבניות, גזר ופלפל בעונת אוקטובר־דצמבר 1987

יגיש בקשה לקביעת מכסות לוועדת המכסות שליד המועצה לאגף תכנון וכלכלה וזאת בכתב תוך 10 ימים מיום פרסום מודעה זו.

ש. עופר, מנכ"ל המועצה

שמבקר ההסתדרות יבדוק

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

החלטה לפנות למבקר ההסתדרות נפתלי בלומנטל לבדוק את הסיבות, שהביאו לקריסתם של מוסדות כלכליים וארגוני קניות הקשורים בתנועת המושבים, נתקבלה על ידי המזכירות המורחבת של תנועת המושבים, שהתכנסה אתמול בבוקר בבית המושבים בת"א.

גרליה גל ויוחנן דניאל, מזכירי תנועת המושבים, ביקשו ממר בלומנטל לסיים את בדיקתו במהרה. הם ביקשו, שהבדיקה תקיף את בעיות הניהול של הארגונים, דרכי פעילותם, השפעת הריבית על ארגונים אלה וחלקה של מדיניות הממשלה במצבם.

גל ודניאל הודיעו, כי תנועת המושבים תפעל יחד עם ההסתדרות והקיבוצים להצלת ההתיישבות העובדת בישראל מול אלה המבקשים להרוס.

בן 6.5 מעוספיה נמצא מת בתוך מקרר

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

אלו רביע בן 6.5 מעוספיה, נמצא אתמול ללא רוח חיים בתוך מקרר במחסן ביתו.

הילד שיחק אתמול אחר הצהריים בחצר ביתו ובמחסן שם עמד מקרר שלא היה בשימוש בשבועיים האחרונים. הילד נכנס בתוך המקרר ונסגר בפנים.

בת דודתו מצאה אותו לאחר חיפושים, ללא רוח־חיים. גופתו הועברה לבית החולים "כרמל" ואין כל חשד למעשה פלילי.

על היום

16.7.87

מספנות אל חוף מבטחים?

שלשום נחתם סוף־סוף הסכם עבודה חדש. למראית־עין, השיגו עובדי מספנות־ישראל הישגים נאים: טבלת שכר של „כור", שבוע עבודה מקוצר ובעיקר — המספנה בינתיים לא שוקעת במצולות הסגירה

מאת יואב אביב

סיבוב נוסף במלחמת התשת העובדים במספנות־ישראל הסתיים השבוע. שוב, כמו תמיד, הפסידו העובדים. אבל ההפסד של השבוע הוא הרע במיעוטו. את המספנה הם לא הפסידו.

כבר בראשית שנות השמונים עלה מפעל מספנות־ישראל לכותרות. אז דובר על אבטלה סמויה. התמונות הראשונות הובאו בפני הציבור ונראו בהן עובדים מהמספנה ישנים בשעות העבודה או מעבידים את הזמן במשחקי חברה.

העובדים לא ניסו להכחיש. הם טענו נגד ההנהלה כי היא הורסת את המספנה וכי אינה דואגת לתעסוקה. מאז אותם פירסומים החל במספנות־ישראל תהליך של כירסום.

מאז ועד המאבק הגדול של המספנות ב־1986, פוטרו כ־70 אחוז מעובדי המספנות. הנותרים נלחמים לא רק על חייהם, אלא גם על חיי המפעל עצמו.

במספנות ישראל אומצה שיטת הניהול שהוכיחה עצמה כאל־על. בית־המשפט מינה לכונס נכסים את עו"ד עמרם בלום. המשמש חרב שלופה מעל ראשי העובדים ובכל אי־הבנה הוא מייצג את סגירת השערים.

השבוע שוב פעל האיום. בתום שנה של דיונים בניסיון להגיע לחתימת הסכם עבודה, הגיש עו"ד בלום בקשה לפירוק המספנה אף שלמעשה לא היה כל הכרח להגשת בקשה זו. תוך 48 שעות מהגשת הבקשה, נחתם הסכם עבודה חדש שלא הצליחו להגיע אליו במשך שנה.

לפני כשנה, בשלהי המאבק, עמדו במספנות הזמנות לבניית גוררות עבור רשות הנמלים. עמדו במספנות הזמנות נוספות. אולם אלה סיפקו עבודה למשך זמן קצר בלבד. המספנה פנתה לעיריית חיפה בבקשה שזו תאפשר לה לשפץ את הכרמלית, אולם העירייה הגיבה בשלילה. חברת החשמל נחלצה לעזרת המספנה והעבירה לה הזמנות עבודה שונות שחלקן לא יצא אל הפועל. המספנה החלה בשיפוץ קרונות רכב ועבודות חוף שונות במטרה לאפשר למפעל קיום עד הגעת הזמנת חיל־הים לבניית צוללות חדשות.

לפני חודשים אחדים הושקה הגוררת הראשונה מאז החלה המספנה לפעול מחדש. השקתה של הגוררת לוותה ברעש רב על־ידי ההנהלה שיצרה את הרושם כאילו תמו צרותיה של המספנה וכאילו זו יצאה לדרך חדשה. הם הציבו רק תנאי אחד [illegible] הוורודה שציירו: חיל־הים יבנה את הצוללות במספנה.

לפני שבועיים שוב התעוררו [illegible] המספנה מן התרדמה. לפתע דובר [illegible] פעם נוספת על סגירת המספנה. את [illegible] קיבלו העובדים בדיוק כמו לפני [illegible] באמצעות הרדיו. גם השנה הם היו [illegible] לקראת קבלת עבודה חדשה.

שלשום נחתם סוף־סוף הסכם עבודה [illegible] למראית עין, השיגו העובדים הישגים [illegible] במשא־ומתן. הצמדה לטבלת השכר של „כור". מעבר לשבוע עבודה מקוצר, [illegible] ידע תמורת תוספת כספית. ההסכם [illegible] למשך שנתיים.

חרף חתימת ההסכם, רוחים העובדים [illegible] הסף את הסיכום שהושג וההסכם [illegible] לרבריהם. אין בהסכם החדש כדי לענות על תביעותיהם. מישהו במועצת פועלי חיפה [illegible] אתמול, כי לדעתו, העובדים טועים. „מה הם רוצים, שיסגרו את המספנה כמו לפני שנה? יהיה להם טוב?"

המחלוקת נעוצה בתשלום הפרשי [illegible] ובצורת תשלום הפרמיה.

הסיבוב הנוכחי הסתיים. עובדי המספנה בחופשה. ביום א' הם ישובו לעבודה סדירה. עד אז גואה המתח במועצת הפועלים [illegible] עובדי המספנה שעדיין לא החליטו כיצד בדעתם לנהוג. האם תהיה רגיעה במלחמת ההתשה או שמא נהיה עדים לסיבוב נוסף?

המאבק הגדול. שנתיים של רגיעה או סיבוב נוסף

נסים פלוס ומינוס

נסיונות ההסתדרות לברר במה בדיוק מתבטאת נכונות האוצר לתת תוספות שישמרו על השכר הריאלי של 86 — עלו בתוהו. היום יחודשו הדיונים כדי לברר מהו אותו „פלוס" יקר המציאות

מאת אבשלום קווה

הדיונים הסוערים והקשים, שהתנהלו שלשום בלילה בלשכת שר האוצר בירושלים והסתיימו אתמול לפנות־בוקר, עשויים להוליד הסכמי שכר ומסגרת חדשים בשירות הציבורי. התזוזה העיקרית היא בנכונות לדון ברצינות בקיצור שבוע העבודה, הדבק של מרבית תביעות ההסתדרות. אך הדרישות הנוספות, הייחודיות מבטיחות עוד לא מעט זעזועים.

באחד הקטעים הקשים בשיחות, התפרץ נסים אל נציגי ההסתדרות וקרא לעברם: „אתם הורסי המדינה". אלה לא נשארו חייבים והטיחו בחזרה, כי הוא ושותפיו בצמרת הליכוד אחראים למשבר החברתי־כלכלי. לקראת סיום השיחות קרא נסים לשיתוף פעולה בין הצדדים. הטחות והטחות שכנגד הן מצרך מקובל בישיבות־לחץ על הסכמים חדשים. נסים, למרות מתק־השפתיים והנינוחות החיצונית — פועל בתיחכום רב לקצץ בדומינאנטיות של ההסתדרות בחיי המשק.

חלק מן המזכירים הארציים שהשתתפו בדיונים, יצאו מאוכזבים מלשכת שר האוצר. מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בן־עמי, מצטער על כי ההסתדרות החליטה להפסיק את השביתה. „עם משה נסים", אומר בן־עמי, „יש לקיים דיונים על רקע שביתות. אחיות בתי־החולים הצליחו משום שנקטו טאקטיקה כזאת.

הדיונים שהתקיימו שלשום בלילה היו ההתחלה המעשית והעניינית על הסכמי שכר חדשים בסקטור הציבורי. שלושה חודשים של פגישות, דיונים, פגישות־פיסגה בין נציגי ההסתדרות לאנשי האוצר ונציגי המעסיקים הציבוריים היו לשווא, ומבחינת ההסתדרות היתה זאת למעשה, הולכת־שולל מעליבה ומשפילה.

שכר ריאלי פלוס

בדברי הפתיחה שלו אמר נסים: „הרגישות שלי לשכר העובדים בדרגות הנמוכות ממשית לא פחות מאשר שלכם". בהמשך הביע נכונות למתן תוספות שישמרו על השכר הריאלי של שנת 86. כל נסיונות אנשי ההסתדרות להוציא ממשות של אחוזים לגבי אותו „פלוס" — עלו בתוהו. גם נסיונות אנשי האוצר לברר מה הם אותם אחוזים אותם דורשת ההסתדרות כאשר היא מדברת על חזרה לרמת השכר שהיתה במיגזר הציבורי ערב התוכנית הכלכלית בקיץ 85 — לא הצליחו. היום יחודש המו"מ בצוותים מצומצמים של שני הצדדים כדי לדון על אותו „פלוס" יקר המציאות.

מתן תוספות מותנה בחתימה על הסכם לשנתיים. מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, אשר מנע לא אחת את פיצוץ הישיבה, אמר כי הדרישה מעוררת קשיים מרובים. בשנת 88 יפוג הסכם תוספת היוקר, הסכם עליו חתומים ההסתדרות ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים. האחרונים אינם מוכנים, לפי שעה, להאריך אותו. גם החוק לייצוב המשק יפוג במרוצת 88, ואנשי ההסתדרות רוצים לדעת מה יעלה בגורלו. ואולם, יותר מכל מרחף ענן הבחירות לא רק מעל הכנסת אלא גם על מוסדות ההסתדרות. הסכם לשנתיים עשוי לכבול את ידי ההסתדרות אך להשאיר „פרצות" לכלכלת בחירות ולשאר מתנות. כיצד תיראה, אם כן, השגת אחוזים מסויימים ובודדים ולאחריהם ייפתח הברז, וועדים ומקומות עבודה חזקים ישיגו הרבה יותר? על כן, אם בכלל תיאות ההסתדרות לחתום על הסכם לשנתיים, יהיה זה לאחר שייקבעו נקודות בדיקה במרוצת אותן שנתיים.

„אינני שבוי"

היהלום שבכתר דרישות ההסתדרות, הוא הנהגת שבוע עבודה מקוצר בשירות הציבורי. נסים: „אין לי התנגדות לקיצור". קיסר: „אין התנגדות — פירושה לא". בהמשך מגיב נסים על דברי הברפלד כי הוא שבוי בידי התעשיינים. „אינני שבוי", קבע השר נחרצות. בהמשך השיחה הזהיר קיסר כי אם הנושא לא ייקבע באמצעות הסכמי המסגרת, יהיה גורלו כשכר המינימום והוא יובא כהצעת חוק לכנסת. נסים: „אני מקווה שלא. הסכם גרוע עדיף על חוק. ההחלטה החשובה ביותר של הדיון המראתוני היא שהנושא יובא לישיבת הממשלה הקרובה. הברפלד מתכוון להעלות את הנושא לפני מרכז המפלגה ולדרוש מן השרים לתמוך בקידום הנושא. ההסתדרות מוכנה לפרוס את הקיצור על פני שנתיים.

דרישה נוספת של ההסתדרות היא לקבוע שכר תחילי לעובדים חדשים, שיהיה גבוה ואטרקטיבי משכר המינימום. עובדי המדינה מבקשים גם לעדכן את התוספות השקליות שניתנו בשנים האחרונות ונשחקו עד דק.

למרות המחלוקת הפנימית בין נציגי הדירוג האחיד (הסתדרות עובדי המדינה, הסתדרות הפקידים) לבין נציגי הדירוגים המקצועיים (מהנדסים, טכנאים, אקדמאים במדעי החברה והרוח, עובדים סוציאליים) הציגו המזכירים חזית אחידה. זאת יכולה להתרופף כאשר יתחילו לדבר במספרים.

התחושה בקרב מזכירים ארציים ואנשי האגף לאיגוד מקצועי היא, שהדרך להסכם עדיין רחוקה ומפותלת. נסים אינו־רק־פרטנר למשא־ומתן, הוא יריב מסוכן ומתוחכם המנסה לקנות את ליבם של ציבורים רחבים באמצעות רפורמה במיסוי ורפורמה ברפורמה, כדי לפגוע בהשפעתה ובכוחה.

על הפרץ

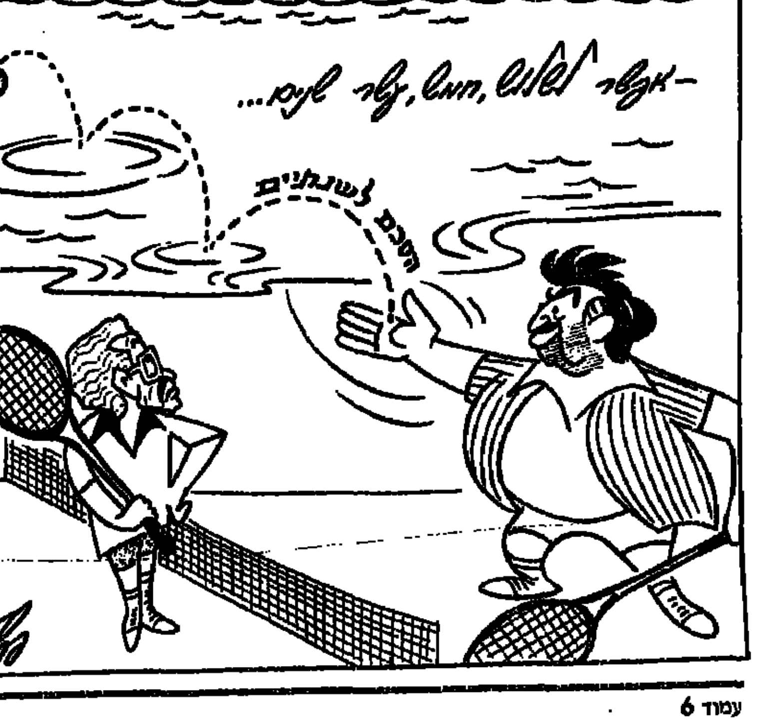

קרן התלישות לבן האובד

האם הקמת קרן כספית באמת תסייע לבני קיבוצים יורדים לחזור לארץ? הקיבוץ חייב לתת תשובה, מדוע הוא מקרין לבניו את ההרגשה, שאת מה שהם מוצאים בניו־יורק ולוס־אנג'לס לא יוכלו למצוא בקיבוץ

מאת שלמה גלזר

„עשרה קיבוצים הקימו קרן בת 500 אלף דולר לסייע ליורדים לחזור לארץ".

העיתונים דיווחו, ולא ידעתי אם לצחוק או לבכות. זה הזכיר לי את הסיפור על האיש המחפש מטבע לפנס, כי שם יש אור.

למה, למשל, לא יכתבו העיתונים שהוקמה רשות בין־קיבוצית להתמודדות עם ירידת בני הקיבוץ? במערכת התנועתית והבין־קיבוצית שלנו יש הכל, החל במחלקה לבריאות השן וכלה בתזמורת בני הקיבוצים, שחשיבותן וכבודן במקומם מונחים, אבל עדיין אין גוף שיתמודד עם אחת הבעיות הקשות ביותר — הירידה.

גוף שיהיו לו אמצעים כספיים, כוח אדם מקצועי ונחישות להתמודד. להתמודד בכל החזיתות, החל בשלילת התופעה ועד למאבק בסיבות האמיתיות שגורמות לה.

כשאתה שואל את החבר'ה בגולת אמריקה מה הסיבות שהם שם, הם עונים כי הדבר שקסם להם יותר מכל הוא החופש, העצמאות, העובדה שאינם חייבים דו"ח לאיש, האנונימיות. אחר כך, כן, רק אחר כך [illegible] הכסף. לאלה חוברים חוסר אחריות [illegible] ותלישות משורשים. עם הסיבות האלה [illegible] להתמודד, כאן ועכשיו ולאורך [illegible] החזית.

הקיבוץ חייב להשיב, מדוע הוא [illegible] לבניו את ההרגשה כי את כל מה שהם מוצאים בניו־יורק ולוס־אנג'לס אינם יכולים [illegible] בקיבוץ. והוויכוח איננו אם אכן כך [illegible] אלא איך אפשר לגרום לבנים לחוש [illegible] איך מעניקים להם תחושת אחריות [illegible] קיומו של הקיבוץ, שלא לדבר המדינה.

את זה הקרן המגוחכת הזאת [illegible] מישהו בקיבוצים שהקימו אותה באמת [illegible] כי 20־30 אלף דולר ישכנעו מישהו [illegible] לארץ?

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: [illegible]

התאונה המחרידה בה נשרפו למוות 3 נוסעות בעליה לקסטל. גרוע ממלחמה

שמים פס על החוק והחיים

הוזלת מזגנים וחלקי חילוף; ביקורת שנתית לנהגים; לימוד כללי זהירות בדרכים ונהיגה נכונה — אלה הדברים שימנעו את ריבוי התאונות, הגדל במיוחד בחודשי הקיץ, סבורים נהגי מוניות, מוסכניקים, מורה ומנהלת חשבונות

מאת רונית מורגנשטרן

בצומת הרחובות יוספטל ובכביש נתיבי־איילון בבת־ים כבר אין זכר לתאונה האיומה בה קיפחו שלשום את חייו רפי נורי מתל־אביב. נורי היה אחד מעשרה שחייהם נקטפו ברגע בחמש תאונות חמורות שונות, שאירעו שלשום. אחד הימים הנוראים שידעו כבישי המדינה.

רצף תאונות הדרכים הקטלניות בימים האחרונים הביא את מחיר הדמים שתובע הכביש לתודעת הציבור. מהדורות החדשות נפתחות בדיווח על תאונות דרכים. זה כבר לא קורה [illegible], והאיש ברחוב לא יכול להישאר אדיש.

בתחנת המוניות, המרוחקת כמה מאות מטרים מהצומת הקטלני, מתווכחים כמה נהגי מוניות על הסיבות לעלייה במקרי תאונות הדרכים הקטלניות. איציק שושן הצעיר רואה את הסיבה העיקרית ברשלנות הנהג הישראלי: „צריך לפתוח יותר את העיניים ולנהוג לפי חוקי התנועה. אני בכל יציאה ובכל כניסה לחניה מפעיל וינקר. יש כאלה שפשוט פונים פתאומיות ובכלל לא מאותתים. לדעתי צריך לערוך מבחני ביקורת לנהגים לפחות פעם בשנה, כמו שעושים לרכב. לנהגי מוניות, שנוסעים הרבה מאוד על הכבישים, אני חושב שצריך לעשות קורסים לנהיגה מונעת כמו שעושים לזרועות הבטחון, בעיקר למשטרה, שיתרגלו ירידה לשוליים וסיבוב [illegible] וילמדו איך לברוח מרכב בזמן". יוסי דניאל, נהג מונית ותיק, סבור שאילו היו מציידים את כל המוניות במזגנים, רבות מהתאונות היו נמנעות: „החום הורג את הנהגים. עובדה שהתאונות רבות יותר וקטלניות יותר בקיץ. מודעים, התגובות איטיות יותר בגלל החום והעצבים עולים — תראי, [illegible] מישהו כבה לו האוטו, מייד מתחילים האחרים לצפור".

שמים פס על החוקים

שלום, נהג אחר בתחנה, חושב שצריך להוריד את המכוניות הישנות מהכביש ולשנות את הרגלי הנסיעה של הנהג הישראלי: „פה כל אחד עושה מה שהוא רוצה. נוסעים בצד שמאל של הכביש ושמים פס על החוקים. צריך יותר נוכחות של המשטרה על הכבישים ולאכוף את החוקים".

לדעת אבי ושלום, בעלי המוסך „אבי את שלום" בחולון, יש להוריד את מחירי חלקי החילוף של המכוניות כדי שהאנשים לא יהססו לתקן את רכבם בשעת הצורך. אבי: „היום בבוקר היה פה חייל ולא היו לו 150 שקל בשביל לתקן ברקסים. אז הוא נוסע עם ברקסים במצב שמסכן אותו ונהגים אחרים אם הוא לא ישלוט ברכב שלו. יש לי טענות גם אל משרד התחבורה. — אין מספיק ביקורת על מכוני הרישוי. עד היום יש תשלומים מתחת לשולחן. מעבירים טסטים ללא בדיקה. אנשים נוסעים עם צמיגים לא מתאימים — *זה אסור וזה מסוכן כי זה מערער את היציבות* של הרכב. גם את הולכי הרגל צריך לנער קצת. הערנות שלהם היא מתחת לכל ביקורת. בעיקר הילדים. חוצים את הכביש פתאום, בריצה, באלכסון. יש כזו אווירה של אדישות, אי איכפתיות: כמו שלא מתייחסים לעליות מחירים או פוליטיקה. ככה לא מתייחסים לעניין הבטיחות בדרכים. בטוחים שהנהג יבלום בזמן".

שלום: „צריך ללמד נהיגה נכונה מגיל קטן, שזה יהיה בתודעה של הקטן הזה כשיהיה נהג על הכביש".

ילמדו את ההורים

תמר רוזן, מורה, חושבת, כמו השופט לוין, שיש להקדיש מקום וזמן במסגרת בית־הספר לנושא הבטיחות בדרכים: „חוץ מזה שהילד עצמו יסגל לעצמו את כללי הבטיחות, הוא גם ישפיע על הוריו לנהוג בצורה בטוחה יותר. השפעה של ילד היא גדולה. ראינו את זה בתוצאות החינוך לשמירה על הפרח המוגן — היום, הורים רבים בזכות ילדיהם לא קוטפים יותר פרחים מוגנים. אם ילד ילמד את תוצאותיה של נהיגה רשלנית ומהירה מדי, הוא יעיר לאביו או לאימו כשינהגו ככה. שלא לדבר על כך שהוא עצמו כשיגדל יהיה נהג טוב יותר והולך רגל זהיר יותר".

שרה, מנהלת חשבונות: „מה שנעשה על הכבישים היום זה פשוט מפחיד אותי. אנחנו יוצאים לחופשה לטבריה מחר ואני ממש סובלת מהמחשבה, שנצטרך לבלות לפחות שעתיים על הכביש. אני יוצאת לחופשה בתחושה ממש לא טובה".

אכיפה עוקפת

המשטרה עוסקת בדברים שוליים ■ נטלו מהשופט את שיקול הדעת ■ התאונות נובעות מחוסר תשתית מתאימה ■ החמרת העונשים לא שיפרה את המצב — אומר עורך־דין יגאל טמיר, משפטן תעבורה

מאת יוסף שמי

עורך־הדין יגאל טמיר הוא משפטן תעבורה וגם אחד מעורכי כתב־העת „טורמו". על השאלה, עד כמה נכונה הטענה כי חוסר כוח אדם מגביל את המשטרה וגם פוגם ביעילות עבודתה, אומר עו"ד טמיר: נוכחות המשטרה מהווה גורם מרתיע ממדרגה ראשונה. הדבר נכון במיוחד לגבי הנהג הישראלי העצבני, החי תחת לחץ נפשי, בטחוני, בתנאי אקלים קשים. אך נוכחות המשטרה צריך שתהיה בנקודות ובנושאים נכונים.

כרגע, הוא אומר, המשטרה מופיעה איפה שזה נוח לה. היא אוכפת תקנות תעבורה שנוח לה לעסוק בהן, למשל, תקנות מהירות הנסיעה, אשר תרומתה לתאונות הדרכים שולית בלבד. לפי סקר שעשה בזמנו ד"ר משה בקר מהטכניון בחיפה, גורם המהירות המופרזות תורם בין מחצית אחוז עד שניים וחצי לתאונות־דרכים. המשטרה רכשה ציוד משוכלל ויקר, נייח ונייד, למדידת מהירות הנסיעה, בעוד שהגורמים „הכבדים" לתאונות נעוצים בתשתית הלקויה. אשר איננה מדביקה את הצרכים הנובעים מריבוי מהיר של כלי רכב בכבישים, בהפרת תקנות התעבורה בעת עקיפה, חציית פס לבן, חציית צומת באור אדום, אי־עצירה בתמרור עצור, סטיות ממסלול הנסיעה ללא איתות, עצירות פתאום ועוד. בין גורמי התאונות: מזג־האוויר קשה השורר בחודשי הקיץ. ומה עושה הממשלה? היא משחררת ממס קנייה מזגנים המותקנים ברכב חדש, אך לא מזגנים מתוצרת הארץ, שאפשר להתקינם ברכב ישן. זו החלטה ממש אבסורדית, קובל עו"ד טמיר.

הוא דוחה את טענתו של מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, שאמר כי אין לו מספיק כוח־אדם. אין לו מספיק משאבים.

חצי מדינה בפסילה

אין כאן עניין של חוסר כוח־אדם, אלא של הפנייתו לכיוון הנכון, טוען עו"ד טמיר. כשיש כבר ניידת בכביש תל־אביב — ירושלים, היא מסתובבת בקטע שבין תל־אביב ללטרון, במקום במורד הקאסטל או בסיבוב מוצא.

מפכ"ל קראוס. מה שנוח

המשטרה מעסיקה את בתי המשפט בצרורות של דו"חות על נסיעה במהירות מופרזת, ואף מהשופטים ניטל שיקול הדעת. השופט חייב, למשל, לשלול את הרישיון מנהג שעבר על *תקנות המהירות* תוך פחות משנתיים מתאריך עבירה קודמת.

„לפני ימים מספר פגשתי בבית־המשפט לתעבורה אורח שאמר, כי חצי מדינה במאסר וחצי מדינה בפסילה על־ידי קצין משטרה. אני יוצא נגד נוהל של פסילה סיטונאית, ועוד בדרך אדמיניסטרטיבית. התקנות מאפשרות לקצין משטרה לשלול רישיון מנהג שהיה מעורב בתאונה עם נזק לרכוש בלבד, אם אחד מהצדדים מחליט לפנות בתלונה למשטרה. הקצין יכול לשלול את הרישיון מאחד המעורבים, אשר להערכתו אחראי לאירוע. הפסילה היא ל־60 יום. ופסילה זו אינה סוף פסוק, שכן על הנפסל יכול להיות מוטל עונש נוסף כשיועמד למשפט. אגב, השופטים מטילים בדרך כלל קנס של 10 ש"ח, על כל קמ"ש נסיעה מעל למהירות המותרת. אם כך הדבר, למה לא לוותר בכלל על המשפט? שהשוטר יגבה את הקנס.

חוקי התעבורה לא פעם מנוגדים להיגיון. למשל בכביש שבהמשך לטיילת, ליד בית הטקסטיל בתל־אביב. המהירות מוגבלת כמו במקומות מאוכלסים, במרכזי שכונות.

אין נוכחות משטרה

— נשמעות טענות שיש להחמיר בעונשים. מה דעתך?

החמרת העונשים בשנים האחרונות לא שיפרה את המצב. כעת אנו עדים לתהליך הפוך. לפקודות ולתעבורה הקיימות יש כוח הרתעה מספיק חזק. הבעיה היא שאין נוכחות משטרה. זאת ועוד, ככל שעולה מספר כלי הרכב, מתרבים הפקקים בשעות השיא, אנשים מתרגזים ויוצאים מהכלים ועולה הסבירות לריבוי תאונות. התשתית איננה כבור ללא תחתית, אי־אפשר לדחוס לרשת הדרכים הקיימת מספר בלתי־מוגבל של מכוניות.

— ומה תפקידה של מערכת ההדרכה?

פניתי ביוזמתי למשרד הרישוי וביקשתי להצטרף לקורס נהיגה מונעת. מחודש מאי לא זכיתי לתשובה.

צריך שקורס נהיגה מונעת יהיה בגדר שיגרה, ולא כעונש.

מצד שני, אני מתנגד לדרישת המועצה הלאומית למניעת תאונות, בדבר שלילת רישיון ממכורים לסמים, אלכוהוליסטים. זוהי גישה כוללנית. יש כבר פראקטיקה של השלכת אנשים המעורבים בתאונת־דרכים לבית סוהר. רק בשל ההד שהאירוע מצא באמצעי התקשורת. אל לנו להרחיב את מעגל משוללי הזכויות.

הפסד בנקודות

מאת לוי מורב

במשך עשרים שנה לא ביצעתי עבירות תנועה. אתם בוודאי לא מאמינים. ובצדק, לא נולד הנהג שאינו מבצע לפחות עבירות תנועה אחדות בכל יום. מבחינה זאת, אני לא יוצא דופן. מה שקרה זה דבר אחר, כמובן: במשך עשרים שנה התמזל מזלי ולא עברתי את העבירות בקירבתם המיידית של שוטרים.

המזל הזה אזל לי בדיוק לפני ארבעה חודשים. בפברואר נקלעתי, לא בטובתי, [illegible] מצאתי את עצמי ברחוב בו מותרת הכניסה לרכב ציבורי ומסחרי. [illegible] ארבע נקודות. כעבור חודשיים, בדיוק על עניין אחר, הוסיפה לי שוטרת חביבה עוד ארבע. ולכן מצאתי עצמי לפני שלושה שבועות משקיף באי־אמון על הזמנה מטעם משרד התחבורה — רשות הרישוי שעלי להתייצב [illegible] „לקבל הדרכה בנהיגה נכונה".

[illegible] ארבע פגישות, כל אחת בת שלוש שעות, למדתי כיצד לעצור, [illegible] האורות ברמזור, עקיפה נכונה, פניות וכו'. היה נעים לגלות [illegible] העיתונאים והאחים [illegible]. לידי התיישב יצחק קרנר, [illegible] של גרשום שוקן, שאומרים עליו שאין [illegible] שהוא לוקח חלק בקורס כזה.

[illegible] זה הסיפור האמיתי. כאשר הוא הציג את עצמו עבר זיק של [illegible] „אני [illegible]", אמר האיש בחיוך נחמד. זהו, אמרתי לבן־נר, נפלנו בידיים של [illegible] עם „למורי" [illegible] ומתגלגלת, אבל האישיות הנעימה, השליטה בחומר [illegible] אחרת לגמרי. לא שאני ממליץ לכם לבצע עבירות הצוברות נקודות כדי להגיע לקורס הזה, אבל אם כבר נרפסתם — לפחות תפיקו מכך [illegible].

התפלאנו כמה אנחנו לא יודעים. נהגים בעלי ותק וניסיון הנוהגים עשרות שנים לא זכרו דברים [illegible]. אבל הבעיה המרכזית היתה ונשארה: אי־מתן זכות קדימה. בישראל זכות קדימה היא משהו שלעולם לא נותנים, אלא לוקחים בכוח. אף אחד לא [illegible] וכולנו יחד הפראיירים של העולם, מכיוון שאת המחיר על [illegible] אנחנו משלמים בסופו של חשבון בפרטים וכחברה בשכול, ביתמות, בנכות [illegible] של דמים.

תנו זכות קדימה כי זאת המשמעות האמיתית של „תנו לחיות בארץ הזאת". לחיות, פשוטו כמשמעו.

יחזיר ־ או לא

לפני כחצי שנה החליט משרד הפנים, לאפשר לרשויות המקומיות להעלות ב־22 אחוזים את הארנונה העירונית. במקביל, החליט המשרד לאשר ותחשיב של 4.6 שקל למ"ר בדירת מגורים לצרכי שומת הארנונה.

בעבר הלא רחוק נהגו הרשויות המקומיות לחשב את שיעורי הארנונה לפי מספר החדרים של התושב־ שיטה לא צודקת לא מבחינה סוציאלית ולא מבחינה מהותית־כדאית.

התברר , למשל, שייתכן מצב אבסורדי־מציאותי: משפחה מעוטת־יכולת אבל בעלת מספר נפשות גדול, המתגוררת בדירה של מספר חדרים קטנטנים, משלמת יותר מיסים עירוניים ממשפחות מבוססות היטב, בעלות שני ילדים, המתגוררות בדירות ענקיות, בעלות סלונים גדולים ומעט חדרים. גם נעשה עוול למעוטות־היכולת וגם מהותית, וההכנסות לקופת העירייה מסעיף דירות המגורים לא היו לפי ערכן הריאלי של הדירות.

כמה ראשי רשויות מקומיות שהשתייכו לתנועת העבודה (פנחס אילון, לדוגמא) דיברו רבות בצורך לשנות את שיטת המיסוי: לפי הכנסה + שטח הדירה, ולא לפי מספר החדרים. דרישה זו נענתה על־ידי משרד הפנים באופן חלקי: שיטת מיסוי לפי מספר החדרים הומרה למיסוי לפי גודל שטח הדירה.

ביסוד השינוי לא עמד, חלילה, להט סוציאליסטי של מי שהיה שר הפנים — ובודאי ישוב בקרוב לכסאו לפי כל הסימנים — הרב יצחק פרץ. יש כאן נסיון מחושב היטב להגדיל את ההכנסות העצמיות של הרשויות המקומיות ולשחררן במידת מה מלחץ תקציביהן הבלתי־מאוזנים.

מגמה זו היא המשך להחלטה שהתקבלה במשרד הפנים בתקופת האינפלציה הדוהרת, שאיפשרה לרשויות המקומיות להעלות את מיסיהן במאות אחוזים ־ ולהצמידו אותם למדד. כן הוחלט בשעתו להצמיד למדד את חוב הפיגורים של התושבים.

בינתיים נחתמו עסקות־החבילה אלף וב'ית, והוקפאו מחירים ושירותים. הרשויות המקומיות "לא שמעו" על צווי ההקפאה והמשיכו להטיל מיסים כעולה על רוחן.

הצו החדש ־ מלפני כחצי שנה ־ מאפשר לרשויות להטיל מיסים בגובה האינפלציה השנתית, היינו ־ כ־22 אחוז בהתאם לחוק יציבות המשק.

היו רשויות מקומיות שבעבר העלו את מיסיהן במאות רבות של אחוזים, מילאו את קופותיהן והשקיעו את העודפים בבנקים, שיכלו לדרשות לעצמן להופיע כצאצאי "הצדיק הידוע". הן העלו את הארנונה העירונית ב־17 ־ 20 אחוז ־ פחות מאשר הותר להעלות ־ ועשו מזה מטעמים פרסומיים.

אולם כ־150 רשויות מקומיות הגישו בקשות. למשרד הפנים לאשר להן להעלות את מיסיהן למעלה מ־22 אחוז. משרד הפנים נענה לרבות מהן ואיפשר להן העלאה מתונה.

מי שהכריז "מרד מיסים" נגד התושבים ומשרד הפנים גם יחד ־ היה ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, שגבה מתל־אביבים מיסים גבוהים יותר מהמותר.

תושבי השכונות בתל־אביב, שבעבר שילמו מעט מאוד מיסים, נאלצו עתה, בשל התחשיב החדש וכשל העלאה מעל השיעור שנקבע, לשלם מיסים גבוהים מאוד, עד למאות אחוזים ממה ששילמו קודם. הנושא הגיע לועדת הכספים של הכנסת וממנה למשרד הפנים, שהורה לעיריית תל־אביב להחזיר לתושבים את הכספים שגבתה מעל ל־22 האחוזים המותרים.

צ'יץ', שכבר עשה בעבר שרירים נגד משרד הפנים, חזר על התרגיל והודיע תחילה שלא יחזיר אגורה אחת ולא יקבל תכתיבים. עתה מוסרים שהוא התרכך ושיפעל בהתאם להוראות. נמתין ונראה.

פלירט עם נעמת

תראו תראו, איך חבר עיריית תל־אביב מטעם הדתיים, חיים בסוק, מפלרטט עם מזכירת נעמת־תל־אביב, עדה רבונוף

כאשר יצאה עדה להפסקת־עישון מישיבת מועצת העירייה, שאמרה לדון בהכללת נשים בגוף הבוחר את הרב האשכנזי של תל־אביב־יפו, ניגש אליה בסוק וחבש לה מגבעת חרדית שחורה.

השכל הפשוט שלי אינו תופס, שהמחנה הדתי (אולי גם הלאומי) לא תבע את בסוק בפני בית הדין הרבני על חילול הקודש? כבה להתעסק עם אשה? ועוד שמאלנית?!

חוששני, כי לאחר שבאה במגע עם נעמ"ת טומאה המגבעת ונושאה, בעל המגבעת. ישא חלילה באסון שעלול לנחות על עם ישראל בשל אותה גברת עם המגבעת החסידית. ראו הוזהרתם

המסיתים הלאומיים

גם בעבר הטביעו שליחי המפלגות את חותמם על משרדים ממשלתיים שהיו בשליטתם — אבל לפחות עשו זאת בצנעה, במעט אי־נוחות ואולי אף במעט בושה. כלפי חוץ השתדלו לעשות רושם, שהם משרתים את האינטרסים של העם כולו מאותו רגע שנבחרו לתפקידים. מאז שממשלות ההדר הז'בוטינסקאי השתלטו על הארץ הזאת — גם המינימום הזה של שקר־מוסכם אינו קיים עוד. הכל מותר והכל פרוץ, בשם הלאומיות הצרופה.

שר הבטחון יצחק רבין שילם בקאריירה שלו כראש ממשלה בשל חשבון דולרים שרעייתו החזיקה בחו"ל. אחר־כך באו "המטיבים עם העם" ו"נתנו לחיות בארץ הזו". ואדם יכול היה להחזיק באלפי דולרים כשרים. מפלגתם של פרס ורבין — ובעקבותיה כל תנועת העבודה — שילמה מחיר יקר בשל שיטת "הפתקים" ובשל כמה מקרי שחיתות שהתגלו בין עסקניה. ואיש לא ניסה להתערב ואיש לא צעק חמס שהמשטרה מבוררה לבגין. רק עלה בגין לשלטון, ואחד הדברים הראשונים שעשה — שיחרור ממאסר את הנוכל בן־ציון יהושע. עתה, כאשר בא תורם של אנשי הליכוד להחשד במעשים שחורגים ממינהל תקין או גובלים בשחיתות, כל הפאטריוטים הצרופים ש"האומה" מרכרת מגרונם השכם והערב, אינם מתביישים להאשים את המשטרה ואת שר המשטרה שהם פועלים ממניעים מפלגתיים: אינם מתביישים גם לבזות את המערכת המשפטית כאשר זו נוקטת עמדה שאינה נוחה למחנה הימין ולוויניו — שומרי המשקל הקואליציוני מהמחנה הדתי קיצוני.

ח"כ בני שליטא, מאז שהוחשד במעשים לא יפים, אינו מחמיץ הזדמנות להשמיץ את המשטרה ואת שר המשטרה. סגן ראש הממשלה דוד לוי אף הוא סבור, שמטעמים פאטריוטיים ובשל אינטרס לאומי עליון חשוב מאוד, שדורשי שלומו וקרובי משפחתו יתפסו עמדות מפתח במשרדו. וכאשר סגו נחשד במשהו — התגובה הראשונה: מתנכלים לליכוד. על מעשיו של אריק שרון בכלל לא צריך כבר לדבר. "אריק מלך ישראל" שרו לו בכיכרות, והוא קיבל זאת ברצינות, נוהג מנהג מלכים ומצפצף על כל העולם.

מי שמצטיין בפאטריוטיות הוא יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, ח"כ רב שילנסקי. כשרון מיוחד לו לשילנסקי להתסיס אוכלוסיות ומקומות שתוססים מעצמם, והוא לאותם מקומות מביא את התסיסה לנקודת רתיחה. כך בביקורו שעל הר הבית ברוב הפגנתיות, כך במחנה דהיישה וכך בביקורו ברמת־עמידר.

ההגיון הפשוט והאלמנטרי אומר, שתפקידו של יו"ר ועדת הפנים לדאוג להרגעת הרוחות, לעתים על־ידי אי־נוכחות, לעתים על־ידי זימון צדדים יריבים תוך שיתוף כל חלקי ועדת הפנים. אני קורא בעיתון הארץ עדות ראיה של כתבה, אתי גונדר, רשמים מאותו מפגש מרגיז ברמת־עמידר: "שילנסקי אומר שאמצעי התקשורת ששונאים את עצמם ואת אימם שהולידה אותם יהודים החריפו את המצב".

במקום ששילנסקי ייצא במילים חריפות

(המשך בעמוד 15)

סרטן

מאת יוסף שמי

הטיפול מסוכן לא פחות מהמחלה

סקרים שבוצעו במרכזים רפואיים שונים מראים כי טיפול כימותראפי בסרטן הוא בעצמו גורם מסרטן. במילים אחרות, טיפול בסוג אחד של סרטן הוא המעורר "צמיחת" מחלה ממארת אחרת. הרופאים מקשים על החוקרים: ושמא הארכת החיים הודות לכימותראפיה היא שאיפשרה את המחלה השניה ואולי דיכוי הכושר החיסוני המלווה מחלות סרטן או הטיפול בהן חושף את החולה למחלה ממארת נוספת?

שכיחות גבוהה של ממאירות שנייה דווחה בחולים עם לויקמיה לימפוציטית כרונית, עם מיאלומה נפוצה, עם מחלת הודג'קין, סרטן השחלה, השד, האשכים, דרכי העיכול ועוד. החוקרים מצאו עוד כי טיפול רדיותראפי (ריפוי בקרינה) מגדיל את הסיכון להופעת ממאירות שנייה פי 3.8, אך טיפול כימי משולב בקרינה גורמים לעלייה בסיכון פי 123 יש והכשירים מסויימים, המהווים בסיס לטיפול כימותראפי, מסוכנים יותר מהממוצע. והם אחדים מואשמים בגרימת מוטאציות עצמוניות, דיכוי. לשד העצם, השפעה מזיקה על כרומוזומים ועוד.

ההערכה כי דיכוי חיסוני הגורם לחולים שעברו השתלת כליות כדי למנוע דחיית השתל "מדרבן" תהליכים ממאירים הוכחה בכך בסקרים סטאטיסטיים.

לעומת הקביעה, כי טיפול כימותראפי גורם למחול שדים ברמות הופעת מחלות ממאירות נוספות, יש נתונים שנאספו בעבר, עוד לפני עידן הכימותראפיה וסותרים קביעה זו. ובכן, חוקר אחד רשם עוד ב־1944, על סמך ניתוחי שלושת אלפי גופות, כי מחלה ממארת מופיעה בזוגות. אם כך, הדבר מצדיק את הטענה שהכימותראפיה המאריכה את החיים מזמנת לאדם הזדמנות להתנסות בגידול ממאיר נוסף.

המסקנה, נכונה לשלב זה של המחקר, היא שאין להסס לגבי טיפול כימותראפי, כי למרות הכל יש בו כדי להאריך את החיים. אך מצד שני יש להיזהר בשימוש מטיפול כימוטרפי כשמדובר במחלות לא ממאירות.

הגלולות והשחלות

האם שימוש בגלולה למניעת הריון מקטין את הסיכון של סרטן השחלה? התפרסמו מחקרים שרמזו כי אכן כן הוא. ה"סנטר דיסיס קונטרול" באטלאנטה ערך מחקר מקיף המסכם את כל הנתונים שהצטברו בארה"ב בשאלה זו. המחקר מתפרסם בניו־אינגלנד ג'ורנאל אוף־מדיסין. קבוצת המחקר כללה כ־500 נשים בגיל 20 — 54, שחלו בסרטן השחלה, וקבוצת ביקורת מתאימה. נמצא כי הסיכון אצל נשים שנטלו גלולות היה 0.6 ביחס לנשים שלא נטלו גלולות. ההשפעה המגינה של הגלולה למניעת הריון הופיעה גם כאשר משך השימוש בגלולה היה קצר, כשלושה חודשים בסך הכל. ככל שמשך השימוש היה ארוך יותר, כן היה הסיכון לחלות בסרטן השחלה נמוך יותר.

היש קשר בין סוג הגלולה ובין הפחתת הסיכון? תוצאות המחקר באטלנטה אינן מצביעות על כך. לא נמצא כל הבדל בין סוגי הגלולות למניעת הריון, היחס בין האסטרוגן והפרוגסטרון וכמותם לגבי הפחתת הסיכון לממאירות. מחברי המאמר מעלים שתי סיבות אפשריות. כל יתכן כי דיכוי הביוץ הנגרם על־ידי הגלולה הוא הגורם לצימצום הסיכון. הערכה זו נתמכת בעובדה שכל סוגי הגלולות השפיעו באותו כיוון. ההשערה השניה היא כי ייתכן שהגלולה גורמת לדיכוי ההורמונים הגונדוטרופיים של ההיפופיזה, וזה הגורם המגן מפני סרטן השחלה. אם נכונה השערה זו, הרי שעל סוג הגלולה והרכבה צריכה היתה להיות השפעה על הסרטן. ייתכן, אם כן, כי מספר הנשים בסקר היה קטן מכדי להבהיר נקודה זו.

האם השפעת הגלולה מוגבלת לקבוצות גיל מסוימות? במחקר לא נמצאה עדות לכך. ניתן להניח כי השפעתה המגינה של הגלולה תקיפה גם לגבי קבוצות גיל גבוהות יותר.

לסיכום: שימוש בגלולה למניעת הריון, אפילו לתקופת זמן קצרה, עשוי להוריד את הסיכון לחלות בסרטן השחלה בכ־40 אחוזים. השפעה זו גדלה ככל שמתארך זמן השימוש בגלולות והיא נמשכת שנים לאחר הפסקת נטילת הגלולה. השפעה מגינה זו אחידה בכל סוגי הגלולות והיא קיימת אצל נשים שהשתמשו באמצעי מניעה לא־הורמונליים.

הזהרו משומן רווי

מהי הדיאטה המתאימה לשם הורדת הכולסטרול בדם? האם יש להיעזר בדיאטה דלת שומן? או מוטב להקפיד על תפריט דל כולסטרול? בסקרים שונים נמצא כי דיאטה דלת כולסטרול אכן מורידה את הרמה בנסיוב. מחקרים אחרים הראו כי אנשים מסויימים מגיבים טוב יותר לדיאטה דלת שומן. מחקרים אלה בוצעו בקבוצות קטנות ומשך המעקב היה קצר.

על־מנת לבדוק השפעת הדיאטה על רמת הכולסטרול בנסיוב בדקו אדינקסון וחבריו מאוניברסיטת אוקספורד 168 נבדקים, שקיבלו כלכלה דלת שומן רווי. 26 אחוז מהם. מחציתן אכלו 7 ביצים בשבוע ואלו האחרים הסתפקו בשתי ביצים לשבוע בלבד. שאחרי ארבעה שבועות חלה עלייה קלה ברמת הכולסטרול בנסיוב אצל אוכלי הביצים ואצל האחרים המעקב נמשך, ואחרי שמונה שבועות לא נמצאו הבדלים בין שתי הקבוצות. מסקנות החוקרים, שפורסמו בבריטיש ז'ורנל או מדיסין, הן, שדיאטה דלת שומן רווי היא הגורם המרכזי להורדת רמת הכולסטרול בנסיוב. אין צורך בהורדת צריכת הכולסטרול עצמו בדיאטה.

הסתיידות בנסיגה

ד"ר מיכה שמר, מנהל מחלקת המחקר והפיתוח בחברת "טבעול", המייצרת מוצרים הדומים בטעמם ובמירקם שלהם למאכלי בשר, מסר על מחקר שהתפרסם לפני זמן לא רב בעיתון הרפואה האמריקני, ובו קביעה כי צריכת מזון דל כולסטרול גורמת לנסיגה במחלת העורקים ולמהפך בתהליך הסתיידות העורקים בגוף האדם.

השבועון "ניוזוויק", בגליונו מ־29 ביוני, מביא את ממצאי המחקר, שנערך במשך שנתיים בקרב שתי קבוצות גברים בגילאי 40 — 59, אשר עברו ניתוח מעקף (כריי מעקף).

במהלך המחקר נתגלה שיפור מופלא בצילומי הרנטגן אצל הקבוצה ששמרה על משטר מיוחד, של תזונה מצריכת מזון עתיר כולסטרול. הדיאטה שלהם כללה רק 125 מיליגרם כולסטרול ו־22 אחוזי שומן מסך הקאלוריות כמנה יומית. בקרב 16 אחוזים חלה נסיגה במחלה לעומת 2 אחוזים בקבוצת בקרה, שגם היא הורידה את הכולסטרול בעזרת תרופות ודיאטה, פחות קיצונית.

ד"ר מיכה שמר אומר, כי מימצאי המחקר מעודדים מבחינתו. שכן אפשר לתקן את הנזק שנגרם כבר, על־ידי צריכת מזון מהסוג המיוצר על־ידי מפעלו. הדבר חשוב עוד יותר לפני שהגיע למצב חולני, שכן ניתן למנוע טרשת עורקים על־ידי שמירה על תפריט נכון.

בתיאבון

דגים שמנים

האגודה הישראלית למלחמה במחלות לב — "מלב אל לב" — מוסרת ידיעה טרייה־טרייה ממעבדות החוקרים האמריקנים בעניין אכילת דגים. לטענת האגודה, הגיע לידיעת הציבור מידע לא לגמרי מדויק על הקשר בין ירידת שיעור התמותה ממחלות לב לבין אכילת דגים.

ובכן, לפי נתונים שנאספו על־ידי חוקרים, שבדקו את הנושא בהזמנת האגודה האמריקנית למחלות לב כי אכן לאכילת דגים יש השפעה חיובית על שכיחות התחלואה במחלות לב. אצל רבים כולל התפריט שמן דגים עד כדי כיסוי כל הצריכה בשומנים. החוקרים מצאו שיש השפעה חיובית הן לצריכת דגים והן לשמן דגים. שומן דגים עשיר במיוחד בחומצה מסוג "אומגה 3", המורידה את רמת הטריגליצריד והליפופרוטאין בדם, דבר התורם להאטת הסתיידות העורקים.

יחד עם זאת, קיים סיכון מסוים בצריכה מוגברת של שמן דגים, בשל ההשפעה שיש לשמן זה על קרישת הדם. השפעה זו שלילית לגבי אנשים הנוטים לשטפי דם.

באשר לצריכת כמוסות שמן דגים — לא הוכחה התועלת מנטילתן. יתרה מזו, הן עלולות לסכן את הנוטל בהופעת דימומים. על כן מוטב לשאול את פי הרופא לפני השימוש בהן.

במחקר שבוצע בהזמנת האגודה האמריקנית למחלות לב בדקו גם השפעת אבקות דיאטטיות שונות. הדעה היא כי אין בהן תועלת. להפך, הן עלולות להזיק בשל ריכוזי רעלים בגוף.

האגודה האמריקנית ממליצה לבריאים להרבות באכילת דגים ולדאוג להשלמת המרכיבים התזונתיים החיוניים לגוף מן המזונות הרגילים, תוך שמירה על מיגוון תזונה ואכילה מתונה. יחד עם זאת, מוטב להיוועץ בדיאטנים או ברופאי משפחה לפני שינוי משמעותי בהרגלי האכילה.

תרופות

אין הרואין באקמול־פורטה

חברת "טבע" מכחישה מכל וכל את הפירסומים, כאילו התרופה לשיכוך כאבים "אקמול־פורטה" מכילה הרואין. תרופה אחרת, קודאקמול־פורטה, מכילה קודאין בנוסף לפאראצטמול. קודאין הוא חומר טבעי, השייך לאותה משפחה פארמקולוגית כמו הרואין ומורפין. למרות היותו נגזרת של מורפין, הקודאין מצוי בתרופות רבות, החל בנוגדי שיעול וכלה במשככי כאבים.

קודאין פועל את פעולתו על הגוף וכ־10 אחוזים ממנו מופרשים בשתן בצורת מורפין. ואפשר אף קשור למרכיבים אחרים. המורפין מופיע אך ורק כמוצר פירוק ואיננו משתתף פעיל בהשפעת התרופה. גם הרואין, שהוא מוצר סינתטי מאותה משפחה, מתפרק בגוף ומופיע בשתן בצורת מורפין. מכאן הבילבול בעיתונות, טוענת חברת "טבע".

משככי כאבים המכילים קודאין הם הנפוצים שבמשככי הכאבים והם נמכרים ללא מרשם רופא גם בארה"ב ובריטניה (למשל טיילנול ופאנאדול), לאחר שנבדקו על־ידי הרשויות המקומיות ונמצאו ברמת בטיחות המאפשרת שיווק ללא מרשם. גם משרד הבריאות בישראל אישר שיווק אקמול ללא מרשם. כל תרופה, ואף התמימה ביותר, יכולה לגרום נזק כאשר נוטלים אותה בכמויות גדולות.

כוח גברא סינתטי

חוקרי מכון ויצמן מחפשים חומר שירפא אימפוטנטים. כתב עת"ם מוסר על פגישת כתבים עם פרופ' דוד מירלמן מחברת "ידע", חברת בת של מכון וייצמן, בה נודע להם כי ברחובות עובדים חזק על חומרים שימיסו קרישי דם, יחשלו את הגוף מפני מחלות סרטן, ויגבירו את אונם של גברים שכוח הגברא שלהם נפגם. דובר "ידע" מסר כי נעשו נסיונות לייצר אנזים המנמי שימיס קרישי דם ובמקביל מנסים להמציא אנזים אחר, אשר ימנע נזקים לריקמה מחומצנת כאשר מחדשים זרם דם שנפסק בעת ניתוח או השתלה. כבר כעת מבצעים נסיונות קליניים. בשלבי נסיון בחיות נמצא חומר אחר, אשר עשוי להגביר את כוח הגברא, והמחקר מבוצע בהזמנת חברה יפאנית. חומר אחר שפותח ברחובות, ואשר כבר נמצא בשלבי נסיון קליני בבריטניה, צפוי להועיל בטיפול בטרשת הנפוצה. הוא של פרופ' מיכאל סלע והניסויים מבוצעים בחולים בארה"ב.

יש גם ניסיון למנוע חומר אשר יוכל להקל בהגנת הגוף מפני סרטן ומחלות ויראליות.

מלבד נושאים רפואיים יש גם תוכניות פיתוח בזרעים היברידיים של מלפפונים, זרעים של זני חיטה עמידים ליובש, ממתקים מלאכותיים מפרי, קיקיון עתירי שמן.

אפוקליפסה בינלאומית

התיאורים האפוקליפטיים של ראש הממשלה בכל הקשור לרעיון הוועידה הבינלאומית, שאותו הטיל שמעון פרס לחלל עולמנו, נעשים מפעם לפעם מבעיתים ומאיימים יותר. לרגעים נדמה, כי יותר מאשר מבקש שמיר להפחיד את שומעיו, הרי הוא רוצה לחזק בתוכו את הפחד וההתנגדות, לא לרופף את האימה, כדי שיוכל לעמוד בלחצים הצפויים לו, יותר מבחוץ — על־ידי ארה"ב — מאשר מבפנים.

כל הדברים הקשים והבוטים שהשמיע עד כה שמיר נגד הוועידה, ואפילו ההבטחה העיוורת כי כל עוד הליכוד בממשלה הוא לא יניח את כינוסה, אינם יכולים לשנות כמה נתונים בסיסיים, כמו למשל, שראש הממשלה לא הצליח למנוע משר החוץ שלו להמשיך ולגלגל ולבדוק את הרעיון עם גורמים בינלאומיים רבים. שמיר יכול לומר מהיום ועד מחר שפרס אינו מייצג בעמדותיו את עמדת הממשלה, אך העובדה הבלתי מעורערת היא, שפרס הוא שר החוץ ומ"מ ראש הממשלה. אפשר לחפש כל מיני סיבות צדדיות לתביעה של דוד לוי ושל אריק שרון ששמיר יקרא לפרס לסדר. או שאף ינקוט צעד מרחיק לכת ויפטר אותו, אך זוהי תביעה הגיונית, לפחות על פי ההגיון הליכודי. שהרי אחת משתיים, או ששמיר מפריז בסכנותיה של הוועידה הבינלאומית וסתם מצייר שדים על הקירות, או שתיאוריו אכן נכונים, וממילא מתבקשת מסקנה אופרטיבית, לחסום לחלוטין את פרס. דהיינו, לפטרו מייד מתפקידו כשר החוץ, אפילו במחיר קיומה של ממשלת האחדות הלאומית. שהרי על פי אותו הגיון, אותן הסכנות האיומות (עקירת ישראל — לא פחות ולא יותר!) עומדות כנגד כל שיקול אחר, שלמענו יש להמשיך את ממשלת האחדות.

מבחינתו של שמיר, הרי כל הדיבורים והאזהרות שלו לא יעמדו לו אפילו כאליבי. אם בסופו של דבר תכונס ועידה בינלאומית. האחריות שלו תהיה לא פחותה מזו של "משלח הטיל" שמעון פרס, שהרי הוא היה אתו באותה ממשלה, ואף עמד בראשה.

יתכן אולי ששמיר מבין, כי מהלך הוועידה הבינלאומית כבר נקבע, וכי ארה"ב אכן רואה בו עתה מסלול יחיד לקידום תהליך השלום. הפעילות של פרס מפתיחה, לפחות לפי שעה, את הלחצים הבינלאומיים על שמיר. אם ייכשל המהלך כולו, הרי זה ודאי טוב, ושמיר יוכל לטעון, כי הוא זה שמנע את "האסון". אם המהלך יצליח, יוכל שמיר לטעון להגנתו, כי בכל אשם שמעון פרס, וכי ידו לא היתה בכך, וכי עתה, לאחר שכל הגורמים הבינלאומיים, כולל ידידתנו הגדולה ארה"ב לוחצים עלינו, אין לו ברירה, שהרי אין הוא יכול להביא לקרע גלוי עם ארה"ב.

מהלכיו של שמיר עד כה הם יותר בגדר של הימור מאשר של נקיטת צעדים מעשיים. הימור על כך, שגם ללא פירוק הממשלה יתפרק מאליו רעיון הוועידה הבינלאומית, בעיקר בשל קשיים חיצוניים.

איך להתפזר ביחד — אבל לחוד

ההודעה של מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות, כי מפ"ם לא תצביע בעד הצעת חוק לפיזור הכנסת, שעילתה תהיה אי הקמתן של התנחלויות נוספות, שתעלה "התחיה", החלישה במקצת את הלחץ ההולך וגובר של "התחיה" על הליכוד, וצימצמה את האיום שלה. מרכז "התחיה", המתכנס ביום ראשון הקרוב כשעל סדר יומו החלטה להקדמת הבחירות, איבד הרבה מכוחו לאחר ההכרזה של מפ"ם.

גרנות דוחה מכל וכל את הטענה כאילו משתמע מדבריו, שמפ"ם אינה בעד פיזור הכנסת. דווקא כן, הוא אומר, אבל לא בכל מחיר. הוא גם מוכן להגיש הצעה כזו,

אלעזר גרנות

בנימוקיה של מפ"ם, וקורא ל"התחיה", הרוצה אף היא לדבריה בהקדמת הבחירות, להצביע בעד הצעה של מפ"ם. לכאורה לפחות, נדמה, כי במצב הפוליטי הנתון, העקרון של מילמד, שאולי ייצא ממנו משהו, אך לא חוק לפיזור הכנסת.

המהלך של מפ"ם בא לאותת לשתי המפלגות הגדולות גם יחד: לליכוד, הרוצה בקיום הממשלה, שאל לו להכנע לאיומי "התחיה" באותם נושאים, שמפ"ם במילא מתנגדת להם מכל וכל, ומצד שני גם למפלגת העבודה, שכן רוצה בהקדמת הבחירות, כי אל לה לעשות הסכמים עם הדתיים, כיניהם מתן הבטחות וויתורים שונים, בכן מפ"ם ואולי גם מפלגות אחרות באופוזיציה. לא יתמכו בפיזור הכנסת בכל מחיר.

חשיבות העיתוי של יוזמת מפ"ם היא בעיקר בכך. שאולי יהיה בה כדי לשים סכר בפני שתי המפלגות הגדולות הנכנעות לסחטנותן הפוליטית של "התחיה" והמפלגות הדתיות — הליכוד לשתיהן גם יחד, והמערך לדתיים.

הנס נוסף של נסיון הסחיטה לסחטנות "התחיה", במיוחד בנושא ההתנחלויות, הוא המערכה, כי אילו היה האיום של "התחיה" מעשי, הרי בכל מקרה מפלגה זו היתה יכולה להיבנות ממנו, ולהשיג לעצמה יתרון חשוב בבחירות הקרובות. שכן, אם הליכוד היה נכנע אם היתה מצליחה להקמת ששת ההתנחלויות, היתה "התחיה" מציגה את כהישג שלה. ואם צריכה מפ"ם להעביר את החוק לפיזור הכנסת היתה זוכה "להישג תעמולתי" בשיקול כאשר הודיע גרנות את אשר הודיע לגבי עמדת מפ"ם בעניין פיזור הכנסת. — גם "אלה ואת היוותה" מפ"ם לשים שמן בגלגליה של "התחיה".

שרון שמיר

מלחמת שין בשין

עוד לא גוועו הדי הצלילים של המנון בית"ר, וטרם נמחה רושם המלים הגבוהות על אחדות תנועת החרות, וכבר עלו הטונים המוכרים של המאבקים הפנימיים ב"חרות". סיפור הרכבת ההנהלה החדשה, שטומן בחובו מיצרד של בעיות שטרם באו על פתרונן, רק נדחה לישיבת המרכז שתהיה בחודש אוגוסט. השאלה העיקרית בנושא זה היא האם יסופקו התביעות של הסניפים לייצוג הולם בהנהלה. יריביו של שמיר חוששים מסגנון המיחטפים שלו, שבאמצעותו כבר העביר הצבעות מהירות בניגוד לדעתם. הללו עמדו על המשמר בישיבה שהתקיימה השבוע, שמא ההסכמה שהושגה לדחות את כל העניין לא תכובד. אך היא נשמרה.

דוד לוי, שנראה כאילו מנוכר משהו בישיבת המרכז, רמז בדבריו בענייני המפלגה, כי נמאס לו להיות דון קישוט. הוא הבהיר, כי אמנם ישב ושתה קפה עם מיכאל דקל, אשר הכין את הרשימה הראשונה של הרכב ההנהלה, אך למעשה לא התייעצו אתו, לא שאלו אותו, ולא תיאמו אתו את עניין הרכב ההנהלה. במלים אחרות, שבהן לוי לא השתמש, פשוט ציפצפו עליו. האם ללוי באמת נמאס, או שמא החליט להוריד מעט את הפרופיל של המקופח הקבוע נגד קיפוחו כך או־כך. אין זה משנה את העובדה, כי לוי מתהלך בלתי מרוצה.

קוץ נוסף שעדיין תקוע בבשרו של המרכז החדש הוא הוועדות השונות, ובראשן הוועדה המדינית, שאותן הציע שרון להקים במרכז. הרעיון עצמו התקבל גם על־ידי שמיר, אך הוא לא היה מוכן שתקום ועדה מדינית. בטענה, כי בנושאים אלה מטפלת ההנהלה. הטיעון נשמע קצת חלש, שהרי יש להניח, כי ההנהלה עוסקת גם בנושאים בטחוניים, ובוודאי בנושאי התנחלויות ובתחומים אחרים. אך עובדה זו לא הפריעה לשמיר כאשר הוזכרו ועדות אלה.

מה שלא אמר ראש הממשלה בישיבת המרכז לגבי הוועדה המדינית, ובעיקר לגבי שרון אשר מבקש לעמוד בראשה, הוא הוסיף בפגישה עם פעילים למחרת היום. הפעם הוא כבר דיבר על אנשים עם אמביציות גדולות, ועל כך ש"בחרות" אין אוהבים אנשים כאלה.

קשה להתחקות אחרי מערכת היחסים של שמיר ושרון, אך אי־אפשר להתעלם מכמה ציוני־דרך באותם יחסים. האחד, שמיר התעלם משרון לאחר שנבחר לראשות הממשלה בעקבות התפטרות בגין. זאת, למרות ששרון תמך בבחירתו, כאשר שמיר התמודד במרכז המפלגה מול דוד לוי. מה הדריך את שמיר להתייחס כך אל שרון, אפשר יהיה אולי לדעת אם יפרסם את זכרונותיו, מכל מקום, הוא דחק את שרון לפינה מבודדת, וכמעט התעלם ממנו, למרות מחאותיו הקולניות של שרון.

ציון־דרך נוסף הוא ההתמודדות שנערכה ערב הבחירות בין שרון לשמיר על ראשות הרשימה לכנסת, והמועמדות לראשות הממשלה. שמיר ניצח אומנם, אך גם הוא הופתע מהפער הקטן יחסית בין התמיכה בו. לבין התמיכה בשרון. יתכן כי לראשונה הומחשה לשמיר ולאנשיו לא רק שאפתנותו של שרון, אלא גם יכולתו לגייס תמיכה כה גדולה.

ציון־דרך שלישי שראוי לתשומת לב הוא הקואליציה של מחנות לוי ושרון במושב הראשון של הוועידה, אשר הביאה לבחירתו של שרון כיו"ר ועדת המנדטים, והתבוסה הצורבת של מועמד מחנה שמיר, בני בגין.

עכשיו ניצבים שמיר ושרון זה מול זה בשאלת הוועדה המדינית וראשותה. אפשר כמובן לראות בכל תפקיד קרש קפיצה. ועמדת מארב לכיבוש המפלגה. אין גם צורך מצד שני להיות תמים, ולא להבין, כי ראשות ועדה מדינית תתן בידי שרון שופר מפלגתי חשוב, ותוסיף משקל לעמדותיו הן כלפי חוץ, אך בעיקר כלפי פנים. יהיו התוצאות של מאבק זה אשר יהיו, עצם ההתנגדות של שמיר הפכה כבר את הוועדה המדינית לגורם בעל חשיבות מיוחדת. אם יצליח שרון לזכות ברוב, יהיה זה כשלון לשמיר, ונצחון יוקרתי לשרון, ומה שיכולה היתה להיות עוד ועדה מני רבות, תהפוך אז לוועדת־על ב"חרות". אם יצליח שמיר לטרפד את העניין, אפשר לצפות ששרון יחפש דרך אחרת — באמצעות המרכז — להרגשת מקומו. קשה להניח, כי שרון ינהל את מרכז המפלגה בדרכו של קודמו. אברהם שכטרמן המנוח. לא לשם כך ביקש להיות יו"ר המרכז.

השיטה הסינית

"אלה היו השיחות הארוכות ביותר בחיי" — התוודה אתמול מזכ"ל רק"ח מאיר וילנר באוזני עיתונאים רבים, שבאו לשמוע על רשמיו מהביקור שלו בסין. מסתבר, כי הסינים ניסו למלא בתשעת ימי שהותה של המשלחת הקומוניסטית הישראלית (בהשתתפות ג'ורג' טובי) את כל אשר נגרע בכשלושים שנות ניתוק בין שתי המפלגות. אלא שבעוד הסינים החליפו בכל פעם את הצוותים שלהם באותן שיחות מאריכות, לא היה מי שיחליף את שני הנציגים הישראלים, שלמדו את עמדותיה של המפלגה האחות בתחומים רבים, אפילו תרבות ואמנות, שלא לדבר על אידיאולוגיה קומוניסטית, מדיניות חוץ, כלכלה וחקלאות ועוד ועוד, בפגישות דיון שנמשכו כשמונה שעות כל יום.

לא רק הסינים דיברו, גם וילנר וטובי השמיעו את דיעותיהם, במיוחד בכל הקשור למצב הבינלאומי, למזרח־התיכון, ליחסי ישראל־סין, ויחסי סין־בריה"מ. שלא לשכוח כמובן את התנועה הקומוניסטית הבינלאומית. וילנר מודה, כי לא בכל היתה הסכמה בין שתי המפלגות, אשר החליטו על נורמליזציה ביניהן. מכמה נושאים נראה, כי אי ההסכמה תאמה במידה, לאו דווקא מפתיעה, את נקודות המחלוקת שבין סין לבריה"מ. כך למשל, כאשר נשאל וילנר אם במסגרת אותן שיחות ארוכות ומקיפות על המצב הבינלאומי עלתה סוגיית הפלישה הסובייטית לאפגניסטן, הוא מספר, מבלי לפרט כמובן, כי היו חילוקי דעות לגבי השתלשלות המלחמה, אך גם הסינים מסכימים שבריה"מ מעוניינת לצאת משם, אך בתנאי שארה"ב ופקיסטן לא יתערבו. ושיהיה שקט בגבול.

אם לשפוט על פי האינטנסיביות של השיחות שהתנהלו בסין, נראה כי לחברי משלחת רק"ח היה ממש מזל, ששני הצדדים הסכימו כבר בראשית המפגשים ביניהם למתוח קו על העבר. ולא להיכנס לדיונים וויכוחים מי היה צודק ומי היה אשם בניתוק שהתרחש בין שתי המפלגות. מי יודע כמה ימים וכמה שעות ארוכות היה עליהם עוד לשבת שם, אילו במקרה הוויכוח על העבר היה בכל זאת נפתח.

הפתעה מרה ל"עבודה"

פעמיים שגה שמעון פרס בחישוביו. בפעם הראשונה, כשהעלה את שאלת הוועידה הבינלאומית לשלום עם ירדן בקבינט, בתקווה שיצליח לשכנע שר מהליכוד להצביע בעד הוועידה וחזר עם תיקו שפירושו הורדה מסדר היום. בפעם השנייה, כאשר חשב שבכנסת יוכל להשיג רוב בעד הקדמת הבחירות. "התחייה" גילתה את פרצופה האמיתי ומה שחשוב לה בוויכוח הזה.

גם הדרישה למשאל־עם, שנשמעה בחוגים רחבים של מפלגת העבודה, נראית כדהירה על מסילה מתה. במדינה בה אין חוקה המגדירה את הזכויות ושאלות היסוד של המדינה היהודית הדמוקרטית, משאל־עם יכול להיות רק תקדים לחיזוק הימין בהיסטריה הקיצונית שלו.

בין אם תהיינה בחירות מוקדמות ובין אם־הן תתקיימנה בשנת 88, עובדה היא שמפלגת העבודה הולכת לקראת הבחירות רק עם חצי תכנית — התכנית המדינית לקידום השלום על־ידי ועידה בינלאומית. קידום השלום חשוב מאוד, אבל על הסיסמה הזאת בלבד לא תגיע שום מפלגה לשלטון. בחירות הן הקרב על השלטון במדינה.

טוב תעשה "העבודה", אם בפנייתה לציבור תיתן את דעתה גם לצד הכלכלי, ותתייצב בראש המחנה נגד מגמות הליכוד ושותפיו להפוך את התכנית הכלכלית והצמיחה למנוף של הטבות לשכבות המבוססות, על חשבון השכבות החלשות, הבריאות, הרווחה והחינוך. כל עוד מפלגת העבודה לא תציג לציבור קו ברור ושונה בגישתה לבעיות כלכלה לעומת תפישת הליכוד, עלולות תוצאות הבחירות להיות הפתעה מרה מאוד לגביה.

מנחם סולומון, חיפה

טיפול נפשי

אני מציע לחה"כ גאולה כהן לחזור ולקרוא שבע פעמים בעיון את רשימתה שהתפרסמה ב"ידיעות אחרונות" ב־10.7.87 ("תביאו לי את אלוהים"). אחר־כך, שתביט בראי, ואם לא תחוש בושה וגועל נפש, לדעתי עליה לפנות לטיפול נפשי.

רק נפש חולה מסוגלת לנצל כאב ויגון אנושי טהור של ילד ואב, למטרות יצריות־פוליטיות. הרשימה הנ"ל מקוממת כל אדם רגיש והגון. אם יש בגאולה כהן שמץ של ביקורת עצמית, עליה לבקש סליחה ומחילה.

יוסף קליין, אשקלון

שלום — גם בצפון

בחודש שעבר מלאו לא רק 20 שנה מאז כיבושה של רמת הגולן — במועד זה חלפו כבר למעלה מ־28 שנה מאז עלו דן ודפנה לקצה הצפוני־מזרחי של עמק החולה. ממועד זה ועד לפרוץ מלחמת העצמאות היה לנו גבול משותף עם הסורים. לאחר מכן היה גבול שביתת הנשק, עם מוקשים, התנכלויות והתכחשות להסכם פירוז הרמה, ולא תמצא אחד מתושבי אצבע הגליל המוכן לחזור למצב זה. אולם בינתיים עברו כמה עשרות שנים. מצרים, לשעבר הגדולה באויבי ישראל, כרתה איתנו ברית שלום ונציגה יושב בתל־אביב. אין זו איפוא גזירה משמיים שגם סוריה, אויבנו האכזרי ביותר, לא תעשה כמוה ותכבד את הגבול הזה.

דברי אלה מבוססים על עובדות: מאז שיש גבול שביתת נשק עם סוריה, לא סיכנה אף ירייה את החזית הזאת: יותר בטוח לנוע בגבול זה מאשר באלפי מנשה; גבול זה נשמר על־ידי הסורים בקפדנות — הם לא מרמים אותנו. ומי לא יודע. לעומת זאת, מהו המחיר אותו אנו משלמים עבור הבטחת גבולנו הצפוני־מערבי הלבנוני.

שנים לפני מלחמת ששת הימים הכין גרעין התיישבותי את עליתו על הקרקע, בדיוק בשטח בו יושב היום קיבוץ שניר, ואין ויכוח על כך ששטח זה השתייך למדינת ישראל גם לפני מלחמת ששת הימים. מדוע לא בוצע הדבר, וזוהי אחת הפאשלות שלא כאן המקום לפרטן. אין ויכוח גם על כך שתמיד מוטב שהאויב יהיה למטה ואנו על "גב ההר". אלא שבמשא ומתן עם אויבים אין מציגים תנאים מוקדמים. כולנו מקווים, כי ימי ההכרעה קרובים וכי ממשלת ישראל שתיבחר תהיה משלנו תייצג את האינטרס הבטחוני של כולנו ותשתדל להשיג בשביל כולנו את תנאי הבטחון הטובים ביותר. וכאשר ממשלה שנבחרה על־ידי כל תושבי ישראל תחליט על הסכם שלום שבתמורתו הגבול בינינו לא יהיה בדיוק כפי שהוא היום, אין ספק שלא ימצאו רבים מתושבי אצבע הגליל שירימו יד נגד צה"ל, נגד מדינת ישראל, נגד השלום.

דוד אמיר, דן

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים חפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

מזווית אחרת

לפגוע בשררה ובנוחיות

מאת ד"ר יקיר פלסנר

השבוע התנסנו בשביתת עובדי הסקטור הציבורי. מאחר שמדור זה תומך בתביעות עובדי הסקטור הזה, זו אולי הזדמנות נאותה להעיר הערות אחרות ביחס לשאלות העקרוניות הכרוכות בשביתת עובדי ציבור, בלי להסתכן בהאשמות כי יש כאן התנגדות לתביעות במסווה של עמדות עקרוניות.

קרוב לוודאי שאין צורך להסביר לקוראי העיתון הזה דווקא את היסודות המוסריים והכלכליים של נשק השביתה. אך תזכורת קצרה בוודאי לא תזיק. המודל הקלאסי של שביתה בנוי מקפיטליסט המעסיק פועלים במפעל שלו. התוצר של המפעל מורכב, כידוע, משתי תרומות מרכזיות: זו של העבודה, וזו של ההון. לקפיטליסט יש עניין להמעיט בערך תרומת העבודה, המעטה שפירושה שכר נמוך, משום שאז גדלים רווחיו. לעובדים, מטבע הדברים, יש אינטרס מנוגד. לפיכך צפוי מאבק על חלוקת העוגה, וזהו מאבק לגיטימי משני הצדדים. הן זה של הקפיטליסט והן זה של הפועלים.

אלא שהמאבק הזה מתנהל בתנאים של, כפי שהיינו אומרים בילדותנו, "לא כתות". הקפיטליסט שולט לבדו על ההון, ויש לו הרבה יותר אלטרנטיבות בשוק העבודה מאשר לפועלים. כלומר, הוא יכול לפטר עובד מסוים מעבודתו ולשכור אחר במקומו. יש כאן מצב של הפרד ומשול. מאידך, אין הפועל יכול לפטר את הקפיטליסט, מפני שזה מנוגד להסדרי הבעלות במשק חפשי. במצב זה, כדאי לפועלים להתאגד. ומשעשו כן, הם יכולים לגרום לקפיטליסט את אותו הנזק שהיה נגרם לו אילו יכלו לפטרו. דהיינו, הם יכולים לשבות. ועל־ידי כך לשלול ממנו את האפשרות להתפרנס מהונו.

עם כל המאמץ האינטלקטואלי, קשה־לראות כיצד ניתן לתרגם את המודל הזה לתנאי הסקטור הציבורי. זו בדיוק הסיבה לאיסור שביתות במדינות הקומוניסטיות. שורש שם ציבור העובדים הוא גם הקפיטליסט, ולא יתכן שהעובדים ישבתו נגד עצמם. הדברים נאמרים, במידה ידועה, בלשון סגי נהור, שכן אילו באמת הרגישו העובדים במזרח אירופה בעלות על ההון, לא היה עולה בדעתם לשבות וממילא לא היה צורך באיסור שביתות. אלא שבתאוריה עסקינן, ולכן צריך להודות בהגיון של הערך שביתות במשטרים קומוניסטיים. ההיגיון הזה חל, ללא ספק, גם על כל מה שנוגע לסקטור הציבורי. אין כל היגיון בשביתה של עובדי ציבור נגד הציבור שהם עצמם חלק ממנו.

ובכל זאת, כמו במזרח, יש כאן בעיה אמיתית, גם אם ההיגיון שולל את האפשרות הזאת. הבעיה נובעת מכך שעובדי הציבור אינם חדורי ההכרה כי הם והציבור חד המה. יתכן גם שיש לכך הצדקה, כיוון שגם נציגי הציבור, קרי: הממשלה, שבחיי היום־יום הם אלה המצטיירים כמעסיקים האמיתיים של עובדי הציבור, אינם חדורים אף הם במידה מספקת בהכרת שליחותם הציבורית. כלומר, ההסדר המוסרי המשמש כלי לתרגום ההיגיון למציאות, הוא הסדר לקוי ואינו מצליח לבצע את התרגום הזה במלואו. לכן, צריך למצוא פיתרון שיתן בידי עובדי הציבור תחליף לנשק השביתה שבהקשר של מעסיק פרטי, אין עליו עוררין.

להשבית את המיסוי
ואת נהגי השרים

ההצעה המתבקשת היא ששביתת עובדי ציבור תכוון לא נגד הציבור, אלא נגד מי שמייצג אותו בצורה בלתי מוצלחת. כלומר, נגד הנבחרים הנכבדים. יש לכך אפשרויות רבות. מטרתה של שביתה נגד נציגי הציבור תהיה להכות אותם בשני תחומים — השררה והנוחיות. מאחר ששכרם של נציגי הציבור בישראל איננו מופלג, הרי מה שמחזיק אותם בפוליטיקה הם השררה והנוחיות, ושם צריך להכות. במחלקת השררה, אין טוב מאשר לפגוע בה ע"י סגירת מרזר ההצקה לציבור. אפשר לעשות זאת ע"י השבתת כל אגפי המסים; ע"י חידוש אוטומטי של כל הרשיונות, ככל שהדבר אפשרי מבלי לעבור על החוק; ע"י הפסקת גביות למיניהן, כגון אגרת הטלוויזיה; ע"י אי־משלוח חשבונות טלפון, מים וכיו"ב.

אשר למחלקת הנוחיות, אפשר להשבית את נהגי השרים: לדאוג לכך שלא יוגשו מזון ומשקה בישיבות ממשלה; להשבית את מגישי התה בלשכות השרים והמנכ"לים וכן את מזכירותיהם; לשלול מהם שירותי טלפון וכו'. אני כמעט מוכן להבטיח לקיסר וחברפלה, ש־24 שעות אחרי התחלת צעדים מסוג זה תהיה התייצבות מלוכדת של הממשלה אצלו. עם צ'ק חתום.

מצרים

פרוייקט המכוניות נתקע בדרך

היוזמה הכלכלית המשותפת האמריקנית־מצרית הגדולה ביותר שתוכננה אי־פעם, פרוייקט בסך 300 מיליון דולר לייצור מכוניות "ג'נראל מוטורס" במצרים, נקלעה לקשיים, מאחר שהצד המצרי פרש מן המו"מ. ייצורן של עד ל־80.000 מכוניות קורסה ואסקונה מדגם מערב־גרמני בשנה, במפעלים שבמצרים, נועד לסייע לכלכלתה השקועה בבוץ ולהוות סמל להתפתחותה הטכנית וציון דרך למשקיעים זרים נוספים.

והנה נערמו מכשולים. לפני חודשיים פרשה שותפתה של ג'.מ., החברה הממשלתית נאסקו"ו, מן השיחות שנועדו להזיז את הפרוייקט שוב. "הפסקנו את המו"מ עם ג'.מ.", אמר הלמי זאקי, ראש המחלקה למכוניות נוסעים של נאסקו"ו, "כי בפגישתנו האחרונה איתם התגלו יותר מדי מכשולים".

מכוניות אסקונה וקורסה מתוצרת מצרים אמורות היו להיות כבר הקיץ על הכבישים. אולם כדי לשמור על מחירים זולים הציעה ג'.מ. להחליף את מכונית האסקונה בדגם בראזילי של "שווט". "רצינו מאוד להיות במצרים", אומר קיית שלדון, פקיד ג'.מ. המנהל הפיננסי של הפרוייקט. "עמדנו להיות כאן לזמן רב" אך נאסקו"ו התנגדה להצעה בדבר ה"שווט": "זהו דגם ישן מאוד שנעשה לו שלוש פעמים מעין ניתוח פלסטי". ומאז ההצעה בדבר מכונית השווט, בחודש מאי, לא היו מגעים ולא חלה תזוזה בפרוייקט המשותף.

הפרוייקט, כפי שהוצע תחילה, החל להיראות פחות אטרקטיבי בגלל חולשת הלירה המצרית, הקשורה קשר רופף עם הדולר. פירוש הדבר, שיבוא החלקים לפרוייקט התייקר בכ־70 אחוזים. "הם ידעו שהם עומדים להידפק", אמר דיפלומאט מערבי, שהעריך כי עליית המחיר במוצר המוגמר תהיה גדולה מיכולת השוק המקומי.

ג'.מ., שכבר מרכיבה משאיות במצרים, תיכננה למשוך לפחות 18 חברות אחרות לייצור חלקים למפעליה במצרים וליצוא למפעלי ג'.מ. באירופה. אך רק אחת מהן הגישה לרשויות ההשקעה המצריות הערכת יישום ואפשרות ביצוע. ג'.מ. אף הבטיחה למשוך תיירים למצרים. הדולרים של התיירים, יחד עם ההכנסות שייווצרו בעקבות קידום היצוא המצרי על־ידי ג'.מ., אמורים היו לכסות את עלות החלקים המיובאים. הרעיון היווה חידוש. אך היתה זו משימה קשה עד מאוד למשוך לחופשה במצרים את מאות אלפי התיירים שהיו דרושים כדי לכסות את מטרות הייצור של ג'.מ.

פקידי החברה המצרית אומרים, כי פרישתם בחודש מאי איננה בהכרח סוף פסוק, ולדברי אנשי עסקים ודיפלומטים מערביים תלוי גורלו הסופי של הפרוייקט בנשיא מובארק.

פקידי ג'.מ. אומרים, כי הצעתם בעינה עומדת, והם כנראה ממתינים להחלטה בדרגים הממשלתיים הבכירים.

אך המתחרות של ג'.מ. שוב מקוות. ג'.מ. זכתה בפרוייקט בהתחרות עם פיאט, פז'ו וניסאן. לדברי זאקי, שומרת נאסקו"ו על קשר עם פיאט ועם צורדים מעוניינים אחרים. אך אינה יכולה לחזור לתהליך ההצעות עד שתתקבל החלטה סופית על התוכנית לגבי ג'.מ.

ג'פרי בארטולט, רויטר

ביטוח כל הסיכונים

● ביטוח משנה — כולם נגד כולם

יולי 1985 הפך להיות סימן ואות ליכולת ניהול מדיניות כלכלית מוצלחת במשק הישראלי. למרות סמני הכפירה שניתן לזהות בעתונות במידת ההצלחה, קשה להתמודד ולסתור עובדת יסוד בולטת ומכרעת — שיעור האינפלציה ירד ממאות אחוזים לשנה (עם סכנת האצה) ל־20 אחוז לשנה, שיעור גבוה כשלעצמו. אבל ההצלחה בולטת ועם ההצלחה לא כדאי להתווכח. למרות ההאטה באינפלציה, כדאי וצריך לבחון מה קרה ב־1985 — מדוע לאחר עשור של אינפלציה במגמת עלייה מדורגת נשבר התהליך וקיבל תפנית: האם ישנם סמני היכר מובהקים להצלחה ולו גם היחסית: יתרה מזאת, מדוע לא מצליח המימסד הכלכלי לנסח ולבצע תכנית כלכלית נוספת, של השלב הבא, מדוע מצליחים איך שהוא לשמור על אינפלציה נמוכה בלי תחושה של יציבות במשק ואי־אמון מצדו ביכולת המימסד הכלכלי והפוליטי לנהל את העסק?

המועד הנוכחי נוח לבחינה נוספת של המדיניות הכלכלית. יש לנסות ולענות מדוע אלה המנהלים את העסק צריכים ללכת על חול דק שבין הצלחה לכישלון, בדרך כלל תוך נטייה לכישלון, להחלפת תכניות, יעדים כוונות וכיוונים.

במה הצטיינה תכנית יולי 1985? כדאי לזכור שבאותה שנה היו גם תכניות אחרות, שמשום מה לא עברו.

גלגול עריף על יציבות?

המצב ביולי 1985 היה של אינפלציה משתוללת זה כמעט עשור. שיעוריה עולים, ערפל המחירים מכסה על הכל. זאת הבעיה שצריך להתמודד איתה ולסלקה. זה טוב לתנועת העבודה וזה טוב לליכוד ולשכר ולהתנחלויות ולישובי הקבע וכו'. וכך חשבו אז, היום בדיעבד, יש בוודאי רבים המוכנים לחזור למצב בו אינם יודעים מה המצב, אבל אפשר "לגלגל". האינפלציה צריכה להיות מסולקת על מנת לפתור בעיות אחרות אחרי זיהויין, על זה לא היה ויכוח.

איך מסלקים אינפלציה שהוויכוח על מקורותיה חותך מפלגות אנשי אקדמיה ופקידות ממשלתית, כי אין הסבר אחיד, מוסכם ומשכנע את כולם. קיימים הסברים רבים, המחייבים דרכי פעולה שונות. אבל על משהו מסכימים — צריך לסלק את האינפלציה, צריך לקצץ הוצאות ממשלה, או ליתר דיוק לקצץ בעודף ביקוש ממשלתי, על־ידי קיצוץ הוצאות אמיתיות. מוסכם גם שאת היצוא צריך לעודד, גם בטווח הקצר והמיידי. הכל צריך להיעשות מיד, אין זמן, המונחים הרלוואנטיים הם של חודשים.

לצורך יצירת תחושת הבהלה מגייסים את בעיית אזילת הרזרבות ומגייסים תמיכה אמריקנית. משיגים הסכמה לאומית, כי בלבנון נלמד שזה הכרחי, התוכנית צריכה להתבסס על מכלול כלים, דבר שימנע טעויות או שיצור טעות בכיוון הרצוי, הניתנות לתיקון בקלות. כך פועלת גם חברת ביטוח בהכנת תכנית המכסה בפני כל הסיכונים.

בקיצור, תכנית חירום לבלימת אינפלציה — עד כאן ולא יותר. מכאן מתחילות הבעיות. מכאן צריך להתחיל לבדוק לאן להוביל את המשק? מכאן יש בעיות אידיאולוגיה ואינטרסים פוליטיים וכלכליים. מכאן ואילך צריך הסכמה על דבר שאין עליו ולא ניתן להשיג עליו הסכמה בין הגורמים המובילים במשק ובמדינה.

כי חשוב נמכי

גורם נוסף שסייע להצלחה היא חבורת יועצים חיצוניים לשר האוצר ולרה"מ, יועצים המנסים להצליח באמת ובתמים לגשר על פני חילוקי הדעות לצורך פתרון כל בעיה ספציפית. חבורת היועצים, שר האוצר ורה"מ (מבלי שאנסה לבחון ולהכריע מי יותר חשוב, כי זה באמת לא היה חשוב, אולי זה יהיה חשוב בבחירות), מצליחים לנסח תכנית, שמכה ולאחריה תוכל הממשלה לא לעשות כלום, אלא למנוע התפרצות תהליכים בלתי רצויים "בעיקר בשכר, שבינתיים צריך לקטון ריאלית ובהדרגה לחזור לרמתו.

איך מבצעים? מפחתים את השקל, על מנת לא לרפוק את היצוא. לאחר מכן מייצבים את השער, חותכים שכר ריאלי ומנהיגים פיקוח על מחירים. מכריזים על קיצוץ בתקציב, אולם למעשה מקצצים בעודף הביקוש על־ידי הקפאה זמנית של ההוצאות ולאחר מכן גביית מסים מואצת, שהיא תוצאה של בלימת האינפלציה. הקיצוץ בעודף הביקוש לא מספיק לשינוי כיוון המשק. עדיין הממשלה מעורבת יתר על המידה, לכן צריך לקצץ עוד.

אחרי זה השער מתייצב. לדעת אסכולה רחבה ומעניינת, צעד זה בלבד יכול היה להספיק, אבל בצדק לא סמכה התכנית על אסכולה אחת ופנתה לשילוב במסגרת ביטוח "כל הסיכונים". המיסים מתחילים לזרום, הכל עדיין "בסדר": במכה הראשונה הממשלה הרוויחה זמן. מכאן ואילך הממשלה לא עושה כלום, בפועל היא גם איננה יכולה לעשות כלום, היות ש"אחדות לאומית" זה שם חסר תוכן. מכאן ואילך אין היגיון ב"אחדות" מן הסוג שהממשלה חותרת אליה, נהפוך הוא: מכאן ואילך פשרות מאפשרות למנוע התפרצות אינפלציונית, אבל לא להביא לשינוי במשק, להצמיח אותו מעבר למה שסילוק האינפלציה יכול להביא. אם כי לאחר שהאינפלציה "נעלמת" היא עדיין ברמה של יותר מ־20 אחוזים לשנה ויש הרבה תשובות לסיבתה, שאינן מוסכמות. מתחילות גם להתגלות בפינור השפעותיה ועיוותיה של האינפלציה הדוהרת.

בנק ישראל
בשעיר לעזאזל

המוסד היחיד המחליט שהוא יתרום מיוזמתו לעשייה ולשליטה הוא דווקא בנק ישראל. בנק ישראל מחליט ש"שלייקס ותגורה" זה לא מספיק: צריך עוד משהו. צריך לצמצם ולרסן את הפעילות של הסקטור העסקי היות והממשלה לא מרסנת מספיק. בנק ישראל מחליט שהוא יסתור את פעולת הממשלה שאינה "מתנהגת יפה". בסופו של דבר ובדיעבד מתברר, כי הממשלה התנהגה "די יפה" וקיצצה עודף ביקוש מ־15 אחוזי תוצר כמעט לאפס. אבל בנק ישראל שקיבל על עצמו משימה, לקבוע את האשראי הבנקאי כשהוא יודע שאינו יכול לעשות זאת. לכן הוא מחליט למנוע מצב שאם התוכנית תצליח הוא יהיה "השעיר לעזאזל". לאחר מכן בנק ישראל סוגר את המקורות של בנקים. הוא הופך את ההלוואה המוניטרית למקור השולי העיקרי של מערכת הבנקאות וקובע את מחירה תוך תקווה שחוזקה על־ידי הנחיות די ברורות מבית המדרש הוויקטוריאני, שמחיר הכסף צריך להיקבע בהתאם. ומי יריב עם מוסד מכובד כבנק ישראל המעלה ריבית כי הממשלה לא בסדר? כך, תכנית "האגבחמה" של כולם נגד כולם עובדת ומופעלת. אינפלציה אין, או לפחות לא כמו פעם. אבל יש קשיים כלכליים של סקטור עסקי, אין צמיחה, יש די כסף ברזרבות והתמונה די בסדר.

הסקטור הפרטי צועק אמנם, אבל מסתדר (שוק אפור? כהה? שבירת חסכונות? כניסה לפעילויות לא רצויות). כדאי לבדוק גם מה קרה לחיסכון, שאומנם הוא שארית בסטטיסטיקה. אולם במציאות הוא גורם חשוב וכדאי להבין איך ומה משפיע עליו.

באופן כזה, כאשר המטרה ברורה וקיימת הסכמה פוליטית ומקצועית לבלימת אינפלציה ותו לא, ניתן להפעיל מכלול רחב של אמצעים וכלים. ניתן להשיג בקלות יחסית "ייצוב". מי תרם מה פחות חשוב כלכלית.

ברור שמי שהעלה ריבית משמש כנך ערובה לכישלון ומואשם ברזימנית בכישלונות מגורמים. אפשר היה למנוע את ירידת הגבוהה, אבל לא היה נוח למי שמנהל אותה לעשות כן. הריבית הגבוהה שימשה לבלום ביטוח־מישנה שבנק ישראל מכר נפשיה מוזלת — למקרה של כשלון בלימת האינפלציה.

ממשלת בלימה
נעדרת כיוון

בסופו של דבר, ממשלת אחדות לאומית לא היתה נחוצה לבלימת האינפלציה ולידיה כיוון למשק היא פשוט לא תצלח. כיוון בניגוד לבלימה, מחייב הכרעה. אין זו שאלה טכנית שאנשי מקצוע גרידא יענו. הבכלל והרלוונטיות של האידיאולוגיה הם מוכחים. קופת־חולים ומשק העובדים, וכן מכבי העובדים, יכולים להיות גורמים כלכליים שיש להפעילם ביעילות ותו לא, ויכולים להיות מוסדות חברתיים־ערכיים שלאופן עבודתם משמעות לדמותה של מדינת ישראל להרבה שנים. ממשלת אחדות לאומית וכלכלנים מקצועיים גרידא לא מספיקים ולא טובים למתן תשובות ופתרונות לסוגיות בתחום זה, והם באמת לא נותנים, או מה שהם נותנים זה לא יתאים, אלא אם יהיה משבר. כשיש משבר כולם יודעים שצריך לצאת ממנו ולו בקצת קושי, אבל בעיות המשק הישראלי היום אינן "בעיות משבריות": הן בעיות של מבנה, כיוון, אידאולוגיה וקשר חברתי פוליטי.

לשם פתרונן של אלה יש צורך בהנהגה פוליטית היכולה לנהל ולהנהיג משק ומדינה. לזה לא הגענו, למרות שאוסף פוליטיקאים וכלכלנים הצליחו לבלום אינפלציה שנוצרה בסופו של דבר ע"י אוסף של פוליטיקאים וכלכלנים. אם כי לא תמיד אותם הכלכלנים והפוליטיקאים. אחריותו של בנק ישראל על גובה הריבית איננה נחלתו של פקיד זה או אחר בבנק: מדיניות הבנק כולו, והנגיד בכלל זה, היתה והינה לבלום אשראי וניקוז באמצעות שערי ריבית מטורפים. הטלת האחריות על פקיד בודד הוא חלק מסלים לשיטת הביטוח הנהוגה בין פקידים ופוליטיקאים כאחד. בנק ישראל, כאמור, שואף ושאף לריביות בולמות ומרסנות. זה לב ליבה של המדיניות המוניטרית. להטיל היום את כל התיק על ויקטור מדינה אולי נותן סיפוק למישהו אבל זה לא הגון וגם לא נכון.

א. משי

גלגלי הבורסה

נמשך המעבר לחופשיות

בהשפעת הודעותיהם של שר האוצר ונגיד בנק ישראל, כי אין כוונה לפחת כעת את השקל, נמשך אתמול המעבר מצמודות לדולר למניות החופשיות. היו 181 עליות לעומת 91 ירידות ו־118 שנשארו בלי שינוי. לעומת זאת הופיעו היצעים גדולים במניות ההסדר, שעלו אתמול ל־9.3 מיליון ש"ח. מהן עלו 2, לעומת 13 שירדו ו־3 שנשארו בלי שינוי. בשוק איגרות החוב נרשמו יציבות ונטייה לירידות הן בצמודות למדד והן צמודות למט"ח.

הציבור השקיע אתמול 8 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות.

בנק ישראל הוריד אתמול את מחירי המינימום של איגרות החוב שהוא מנפיק לציבור, מ־95% ל־94% מסוג "שגיא" ומ־90% ל־88% מסוג "גליל". הורדת מחירי המינימום הפתיעה, מאחר שביום ג' השבוע הצליח בנק ישראל למכור אג"ח משני סוגים אלה ב־2 אחוזים מעל מחירי המינימום, כלומר ב־97% מע"נ מסוג "שגיא" וב־92% מסוג "גליל". היום יציע בנק ישראל איגרות חוב צמודות למדד ונושאות ריבית 4.75% לשנה, בערך נקוב כולל של 40 מיליון ש"ח. מזה 20 מיליון ש"ח מסוג "שגיא" לחמש שנים במחיר מינימום של 94% (עד כה היה 95%) ו־20 מיליון ש"ח מסוג "גליל" במחיר מינימום של 88% (עד כה היה 90%).

הדולר השחור נסחר בירידה בין 1.65 ל־1.66 ש"ח.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.12%, ל־1.6778 ש"ח ושער הדולר היציג עלה ב־0.22% ל־1.6130 ש"ח. דולר נוסעים — 1.9044 ש"ח.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים עלו 21 שערים, לעומת 2 שירדו ו־2 שנשארו בלי שינוי. העלייה הגדולה ביותר — ב־5.25% — נרשמה בפז השקעות. ירדו: הכשרת הישוב באחוז אחד ואלביט בשני אחוזים. המחזור בשוק המניות כולו הסתכם ב־16.9 מיליון ש"ח. מזה 2.6 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נעו הירידות בין 0.1% (אי די בי ב') ל־2.9% (מימון סחר 5). לעומתן עלו: פועלים מב' ב־1.6% ואי די בי ב' ב־0.1%. תשואותיהן השנתיות נעו בין 12.21% (דיסקונט א') ל־13.16% (אי די בי רג'), הפועלים ש' 12.54%, הפועלים מ' — 12.68%. ערך השוק של מניות ההסדר ירד אתמול ב־0.97%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלתה הספנות 01 בחצי אחוז. לעומתה ירדו: הספנות 05 באחוז וכללי מ"ר 1 ב־0.46%.

במניות החופשיות נרשם שער "קונים בלבד" פעם שנייה ברציפות" לברטון 5. לעומתה נרשם שער "מוכרים בלבד" פעם שנייה ברציפות להראל 1. ב־10% ירדו: רמל 01. קרדן אופ' ירדה ב־10.7%. בסיכום נקבע: ש־24 שערים עלו מעל 5%, 157 עלו עד 5%, 118 נשארו בלי שינוי, 80 ירדו עד 5% ו־11 ירדו מעל 5%. ערך השוק ללא בנקים שבהסדר עלה ב־0.72%.

בשוק איגרות החוב נרשמו יציבות וירידות עד 1% בצמודות למדד. בסוג "ברירה כפולה" היתה יציבות. נטייה ליציבות נרשמה גם בנסחרות במט"ח, ערך השוק ירד ב־0.28% הן של הצמודות למדד והן של הצמודות למט"ח.

"אסותא" הודיעה על מינוי פרופ' אלכסנדר אבירם לתפקיד המנהל הכללי שלה, בתוקף החל ב־1.9.87. במקום ד"ר בנימין פרישמן, אשר הגיע לגיל פרישה.

אלחנן הורוביץ

האוצר "בודק", "מעיין" ו"מתייעץ"

לפני כשבוע, עוד לפני שהאוצר נזכר כי עבור הסכם עבודה לשנתיים הוא יהיה מוכן להסכים לתוספת שכר, הצהיר השר נסים כי לא יסכים לתת תוספות שכר כלשהן. העובדה, אמר נסים, שהשכר בסקטור הציבורי במאי היה גבוה ב־14% לעומת אוגוסט צריכה להבהיר לכל מי שעדיין חושב כי יש להיענות לתביעות ההסתדרות והאיגודים המקצועיים.

אלא שאז הופיעו נתונים מעודכנים לגבי השכר ברבע הראשון של 1987, שפורסמו על־ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. לרוע מזלו של השר, הנתונים פשוט הציגו סיפור שונה מזה של נסים על השכר הריאלי בסקטור הציבורי.

ברבע הראשון של 1987, אמרו אותם נתונים, הגיע השכר ל־107.0 נקודות לעומת 116.5 נקודות ערב התכנית הכלכלית, וכ־110 נקודות ב־1986. במלים אחרות, השכר בסקטור הציבורי נשחק בכ־8 אחוזים לעומת 1985 וב־3 אחוזים לעומת רמת השיא של 1986. נתונים אלה סתרו את דברי נסים. לפיהם חזר השכר למה שהיה לפני התכנית הכלכלית מיולי 1985. הסבריו של השר לא איחרו לבוא. קודם כל, טען, נתוניו התייחסו לסקטור הממשלתי בלבד. ולא לכלל הסקטור הציבורי. שנית, התוספת של 14 אחוז כללה תוספות יוקר. נוסף על כך, אמר השר, נכללו בו התוספות לאחיות ולרופאים. נכון, עם התוספות הללו העלייה בשכר נמוכה יותר. כ־11 אחוזים. כלומר השר לא התכוון לכל הסקטור הציבורי, אלא רק לחלק ממנו, הוא הסקטור הממשלתי, ולא לעלייה כללית של 14 אחוז. אלא לעלייה של 11 אחוזים במונחים נומינאליים.

הטיעונים וההסברים של נסים פשוט "לא עוברים". יש לכך הסבר פשוט. מי שעומד מולו בסכסוך הנוכחי הם האיגודים המקצועיים בכל הסקטור הציבורי, ולא בחלק ממנו. לכן נזכרו באוצר, שבשנה הבאה צפויות בחירות בישראל. תקופת בחירות מעולם לא היתה רקע נוח לניהול מו"מ על הסכמים קיבוציים. על כן, אמרו באוצר, במחיר הסכם לשנתיים יהיו מוכנים לחשוב על תוספות שכר. אלא שכאן ניסה האוצר להיתמם, וכמו במערכון של הגששים מתעקשים לענות על השאלה כמה יהיו התוספות ב"ככה וככה", כלומר, הצעה קונקרטית עוד לא השמיעו באוצר. קודם רוצים לשמוע את ה"הן" של נציגי העובדים לגבי הדרישה של הסכם לשנתיים מה שנסים מכנה "הסכמה של העיקרון".

אלא שלהסתדרות יש כל הסיבות שבעולם לקבל בקרירות את הצעת נסים. איש אינו מבטיח שהממשלה לא תחזור לסורה, ותגיע למסקנה שיש לשחוק שוב את השכר. כשיש הסכם לשנה, יהיה על כל ממשלה בישראל להשתדל לשמור על יציבות במשק, ההסתדרות והאיגודים חשדניים גם בקשר לסחבת בה נוהג השר נסים. ביום שלישי, בדיון הלילי בלשכתו, עוד דיבר על "בדיקת" דרישותיה של ההסתדרות, וזאת לאחר שהן מונחות על שולחנו זה כארבעה חודשים.

גם בקשר לדרישה לקיצור שבוע העבודה נזכר השר נסים שבעצם "הדבר ניתן לבדיקה". כל מה שהוא מבקש הוא שהתעשיינים. יתנו את הסכמתם. תנאי זה איננו פשוט כלל ועיקר, ה"תעשיינים" עליהם מדבר השר הם אלה מהתאחדות התעשיינים, בה יש משקל גדול לתעשייני הטקסטיל והמזון, ענפים בהם נהוג עדיין שכר־רעב מלווה בתנאי עבודה קשים. אלא שמבחינת נסים זהו טיעון נבון. בצורה זו הוא מסיר מעל הפרק את נושא קיצור שבוע העבודה.

ניתן לנחש שגם בקשר לדרישה לתת תוספת לבעלי הכנסה נמוכה ולגימלאי שירות המדינה תבוא מצד האוצר הצעה ל"בדיקה" על־ידי ועדה זו או אחרת. במלים פשוטות, עבור הסכמת ההסתדרות לחתום על הסכם קיבוצי לשנתיים, ובכך לכבול את ידי האיגודים המקצועיים לתקופה ארוכה, מוכן השר, לכל היותר "לבדוק", "להתייעץ" ולדבר על תוספת שכר "בעיקרון".

אילן אברהם

נגיד בנק ישראל:

לא יהיה פיחות בזמן הקרוב

לא יהיה פיחות בזמן הקרוב כי אין צורך בפיחות — הבהיר אתמול פרופ' מיכאל ברונו בפגישה עם כתבים כלכליים בתל־אביב. לדבריו, הגרעון המסחרי קטן ברבע השני של 1987, וגם זאת סיבה טובה שלא לבצע פיחות.

אחד המרכיבים העיקריים של התכנית הכלכלית היתה הקפאת שער החליפין, אמר ברונו. במהלך ינואר האחרון היה תיקון קל בשער החליפין, שלא השפיע על היציבות. כל תיקון יכול לפגוע בתכנית הכלכלית, ולכן יש להימנע מכל צעד הקשור בה, כמו תוספות שכר. נגיד בנק ישראל אמר, שאסור לממשלה להסכים לתוספות שכר גלובליות, כי הן יפגעו את היציבות ויביאו לעליית מחירים, "שישחקו את תוספת השכר לחסרת ערך. לדבריו, צריך לתקן שכר לבעלי הכנסות נמוכות ולגימלאים. עם זאת הוא סבור שיש לקשור עדיין בתוספות שכר, אם ההסתדרות תהיה מוכנה להסכם עבודה לשנתיים.

היציבות נשמרה ותישמר. לדעתו, אם תקציב המדינה ישאר מאוזן, כפי שקרה במחצית הראשונה של 87'. דרישות להעברת כספים מחוץ למסגרת התקציב המאושרת עלולות לערער אותה.

בנק ישראל לא יתערב בקביעת הריבית

ברונו גם הדגיש, כי בנק ישראל אינו מתערב ישירות בקביעת שערי הריבית. לדבריו, הריבית על אשראי שקלי חופשי היא עדיין גבוהה מהנחוץ, אך אין ברצונו להתערב. הוא משאיר את ההחלטה לבנקים. ואלה יקבעו אותה תוך ההתחרות ביניהם. שערי ריבית אחרים הם סבירים ויש לאפשר לכוחות השוק לקבוע אותם. המערכת הבנקאית נמצאת לדבריו בתקופת ביניים. השאלה הנמנסרת היא, מה יקרה כאשר יצטרכו לפרות את המניות הבנקאיות, האם הממשלה שתהיה בעל המאה צריכה להיות גם בעל הדעה, או האם עליה להציע את הבנקים למכירה לכל מרכבה במחיר תוך התחשבות עם הבעלים ההיסטוריים.

ברונו מסר, כי נערכים דיונים בבנק ישראל ובמשרד האוצר ומתקיימות פגישות תיאום בין שני הגופים. יש מי שתומך במעבר מהיר, מה שמכונה "קפיצת הדרך". דהיינו, תוך שנה־שנתיים לאחר פריון המניות על הממשלה להיפטר מהמניות, וכך תקום מערכת בנקאית משוחררת מלחצים. הדרך השנייה, האיטית, שהוא עצמו תומך בה, מביאה בחשבון שאי־אפשר לסיים מהלכים כאלה במהירות. על המעבר ממצב למצב להיות בין חמש לשבע שנים, זמן שיאפשר הקטנת הנזק, הן לממשלה והן לציבור, ולא מן הנמנע שבמערכת הבנקאית ישארו מה שהוא מכנה "הבעלים ההיסטוריים" ואולי כוחות חדשים. הוא הזכיר, כי בבנק ישראל ובאוצר יש מי שתומך בהלאמת הבנקים לפרק זמן שיביא לשינויים במערכת ורק לאחר מכן להציעם למכירה. אם לבעלי השליטה ההיסטוריים ואם לחדשים.

בנושא הרפורמה בשוק ההון קבע הנגיד, כי הרפורמה מתבצעת. הממשלה מיחזרה חובות, אך לא הנפיקה אגרות־חוב חדשות. אילולא נהגה כך, היתה צריכה להנפיק בשערי ריבית גבוהים כדי שהציבור ירכוש אותן, ובכך היתה פוגעת ברפורמה. הוא ציין, כי השוק פתוח להנפקות של פירמות והן מנפיקות מניות ואגרות־חוב.

על הממשלה לסייע לחקלאות

נגיד בנק ישראל התייחס למצב הקשה בו נתונים המושבים והקיבוצים, וקבע כי על הממשלה להיחלץ במהירות המקסימלית כדי לעזור ליישובים החקלאיים. הוא חזר והדגיש, כי על הממשלה לבצע את הצעות והמלצות ועדת רביד, שהיא עצמה מינתה לצורך זה. עם זאת הדגיש, כי מתוך החוב הגדול של המושבים והקיבוצים, שגדל ותפח בגלל הריבית, חלקם של הבנקים מגיע ל־55 אחוז בלבד. 45 אחוז הנותרים, שגם הם גבו מהיישובים ריבית נוראה, הם גורמים עלומים. ברונו ציין, כי אסור להאשים רק את הבנקים כמרוויחים העיקריים מחובות החקלאים: יש מרוויחים נוספים, מ"השוק האפור" או גופים פנימיים. לדבריו, כל יום שעובר בלי פיתרון מגדיל את הנזק, ולכן יש לפעול במהירות.

הנגיד אמר, כי אם הממשלה תחליט לבצע את פרוייקט הלביא, ואם יפרצו את התקציב, יש סיכויים רבים לשובה של אינפלציה גבוהה ולזעזועים במשק.

חיים מרגלית

מבזקים כלכליים

■ חברת מתחדהו ליפשיץ, שבבעלות הבנאי הירושלמי מתי ליפשיץ, מבקשת לגייס כ־6 מיליון דולר באמצעות הנפקת מניות ואופציות. הכסף שתגייס החברה בהנפקה זו ישמש בעיקרו להחזר הלוואת קבלנות מועד שנטלה על עצמה, וכן לבינוי השלמת מלון "סונסטה ים המלח" ובשלב "גינות ירושלים" שבבעלות החברה, הנבנים כשלבי בנייה סופיים. היציאה לבורסה באה לאחר שהחברה השלימה תוכנית הבראה שנטלה על עצמה במחצית שנת 1986. בכוונת החברה לנצל את התעוררות שוק הבנייה בישראל להמשך פיתוחה, להשלמת פרוייקטים שנים שהעבודה עליהם הואטה, ולהתחלת פרוייקטים חדשים הנמצאים בשלבי תכנון.

במסגרת תוכנית ההבראה מכרה החברה נכסים בסכום כולל של כ־2.5 מיליון דולר ובהם אחוזתה בתחנה המרכזית החדשה בת"א ודירות בשכונת רמות בירושלים. צימצמה את כוח האדם ופעילות בלתי רווחית והתמקדה בביצוע עבודות כקבלן מבצע. במסגרת זו מבצעת כיום החברה פרוייקטים בכ־28 מיליון דולר. כן בונה כיום החברה את שני בתי המלון שבבעלותה ו־40 קוטג'ים במבשרת ירושלים. כשבתכנון בניית עוד כ־150 יחידות דיור בשכונות הבירה.

■ במהלך השנה צפויים קשיים לענף הפרמצבטיקה במכירות לשוק המקומי — אומר ד"ר אהוד גלר, נשיא "אינטרפרם" ויו"ר ענף הפרמצבטיקה בהתאחדות התעשיינים. לדבריו, קשיי הענף נובעים מהמשך הפיקוח על המחירים ובשל "גישה קצרת רואי של מוסדות רפואיים גדולים לבעיית תוצרת הארץ". עוד אמר גלר באסיפה הכללית של הענף, כי למרות גידול של 10 אחוזים שחל ביצוא הענף אשתקד, החברות הישראליות עדיין מתקשות ביצוא מוצרים עתירי־ידע. "היום ישנה תמיכה של הממשלה רק בשלב המחקר והפיתוח וכמעט אין עידוד לפיתוח שוק", אמר גלר.

■ "מגדל" חתמה על הסכם מיוחד עם מועדון מכוניות ותיירות בישראל (ממס"י). המקנה למבוטחי הרכב שלה חברות בממס"י במחיר מוזל, על־פי ההסדר, שנכנס לתוקפו בתחילת יולי, ישלמו מבוטחי הרכב של "מגדל" 18 ש"ח (במקום 48 ש"ח) ויהיו זכאים לכל שירותי ממס"י, בין השאר שירותי גרירה והחלפת צמיגים בארץ, רכישת חלפים ואביזרי רכב בהנחות ניכרות, הנחה בהוצאת רשיון נהיגה בינלאומי, בשכירת רכב בחו"ל ועוד.

חדשות המשק

שרון יתמוך בקיצור שבוע העבודה

במשרד התעשייה והמסחר תומכים בהצעה לקצר את שבוע העבודה במשק, אולם טוענים שאסור לעשות הבחנה בעניין זה בין עובדי המגזר הציבורי והמגזר היצרני, ועל הממשלה להחליט על קיצור כללי של שבוע המסחר במגזר התעשייתי והציבורי.

במשרד התעשייה והמסחר אומרים, כי המעבר לשבוע עבודה מקוצר יחייב היערכות של משרדי הממשלה הנותנים שירותים חיוניים, שיצטרכו להמשיך לתת שירותים חיוניים במשך 6 ימים בשבוע.

שר התמ"ס, אריאל שרון, אמר אתמול בקבלת פנים לעובדים מצטיינים במשרדו, כי יתמוך בהצעה בישיבת הממשלה הקרובה.

א.נ.

חיובי הריבית הגדילו נפח האשראי ב־630 מיליון ש"ח

מערכת הבנקאות תהיה בשבוע הקרוב בגרעונות נזילות שיגיעו עד 200 מיליון ש"ח — מעריכים בבנקים, בעקבות העברת המע"מ אתמול בהיקף של 350 מיליון ש"ח. ריבית הג'מבו היתה אתמול 15 אחוז לשנה ויתכן שבעקבות גרעונות הנזילות היא תועלה בחצי אחוז עד אחוז אחד בחישוב שנתי.

מנתונים שנאספו בבנקים הגדולים עולה, כי בשבוע שהסתיים ביום רביעי שעבר חל קיטון בהיקף האשראי החופשי, שהסתכם ב־8.46 מיליארד ש"ח — ירידה של כ־60 מיליון ש"ח. בתחילת יולי חל גידול ניכר של כ־630 מיליון ש"ח באשראי, בעקבות חיובי הריבית לרבעון השני של 87. נתוני האשראי לשבוע שעבר מצביעים על תופעה שחוזרת על עצמה בשנה האחרונה: גידול האשראי בעקבות חיובי הריבית יוצר מדרגה חדשה, שאינה קטנה מאוחר יותר.

א.נ.

ראשי "אבנר" דורשים לייקר ביטוח החובה לרכב ב־25%

"אבנר", התאגיד לביטוח נפגעי רכב, הפסיד ב־1986 60 מיליון ש"ח, לעומת 3.7 מיליון ש"ח ב־1985, ובעקבות זאת דורשים ראשי "אבנר" להעלות את תעריפי ביטוח החובה לרכב עד 25 אחוז. מהדו"ח הכספי של החברה עולה, כי ההפסד המצטבר שלה הגיעה בסוף השנה ל־133 מיליון ש"ח.

הגידול החד בהפסדי "אבנר", שהגיע ל־110 מיליון ש"ח, נגרם בעיקר כתוצאה מעלייה בהיקף התביעות התלויות. גורמי הגידול היו: עלייה במספר תאונות הדרכים בשנה שעברה, עלייה בתעריפי האשפוז בבתי החולים וגם ירידת האינפלציה, שתרמה להגדלת התשלומים הריאליים לנפגעי התאונות. ב"אבנר" מציינים עוד, כי חלה עלייה בסכומי התשלום של תביעות קטנות יחסית. מספר התביעות הפתוחות הגיע בסוף השנה לכ־24 אלף.

בעקבות הדו"ח החמור דורשים ראשי "אבנר" לייקר את ביטוח החובה בשיעור של עד 25 אחוז. הם מבססים את דרישתם גם על ההוצאות הצפויות בעתיד כתוצאה מהמשך הגידול במספר תאונות הדרכים.

א.נ.

קרנות הנאמנות הגיעו ל־2 מיליארד דולר

נכסי קרנות הנאמנות הסתכמו בסוף החצי הראשון של 1987 בכ־2 מיליארד דולר, גידול ריאלי של 32 אחוז לעומת היקף נכסיהן בסוף 1986 — כך עולה מדו"ח סיכום התפתחות הקרנות שערכו מומחי חברת הייעוץ "מיטב". ב"מיטב" מציינים, כי עלייה זו מהווה המשך למגמה שהסתמנה מאז הפעלה התוכנית הכלכלית, ביולי 85. אז עמדו הקרנות בנקודת שפל ונכסיהן הסתכמו בפחות מ־700 מיליון דולר.

העלייה הניכרת בנכסי הקרנות במחצית הראשונה של השנה נבעה הן מהתשואה הגבוהה שהניבו והן מההגברה בהזרמת הכספים לקרנות בחודשים ינואר־אפריל. להזרמה זו נלוו שינויים ברפוסי ההשקעה — עלייה לרכיבי המניות ואמצעים שקליים על חשבון מטבעיחוץ, צמודי מדד ומניות בנקאיות שבהסדר. המגמה הזאת התהפכה בחודשים מאי־יוני, בעקבות הירידות התלולות בשערי המניות החופשיות, אולם היפוך המגמה היה מתון ביותר. בחודש החולף נרשמו פדיונות של כ־45 מיליון דולר.

ב"מיטב" מעריכים, כי מתוך כחצי מיליארד דולר שהתוספו לנכסי הקרנות 170 מיליון דולר נבעו מ"עודף התשואה" שלהן וכ־330 מיליון דולר מזרימת הון נטו (בקיזוז פדיונות). וזהו סכום גדול בהרבה מכניסת כסף חדש לקרנות בכל 1986 — כ־140 מיליון דולר.

ההתחרות בין הקרנות גרמה שינויים ב"נתח השוק": חלה ירידה לקבוצות בנק לאומי ולבנק המזרחי ועלייה לבנק הפועלים, לבינלאומי ולחברות החוץ־בנקאיות. עם זאת יצוין, כי בל"ל עדיין מוביל בשוק הקרנות. היקף הנכסים של קרנות בל"ל שווה כמעט לנכסי הפועלים ודיסקונט יחד — כ־860 מיליון דולר.

אודי נחשון

השקעה יפאנית ראשונה בחברה ישראלית

קרנות הון סיכון מישראל, ארה"ב מערב גרמניה ויפאן השקיעו 2.85 מיליון דולר תמורת כ־57% בחברה־בת של "אלרון", "ראש — אינטליגנט סיסטמס אינק".

מחברת "אלרון" נמסר, כי הקבוצות שרכשו את השליטה בחברה הן קרן הון הסיכון החדשה "אטינה", שהוקמה בישראל ע"י דן טולקובסקי, פרד אדלר ושות' מארה"ב, "טי.וי.אם." ממערב גרמניה ו"אורין", קבוצת הון סיכון המשותפת ליזמים אמריקנים מקבוצת "ויסטה ונצ'ארס" ולחברה היפאנית "מיטצוי".

לאחר כניסת המשקיעים החדשים ל"ראש" תחזיק "אלרון" 29% ממניות החברה, ועוד 14% מהמניות יהיו בידי היזמים והעובדים הבכירים של "ראש". החברה הוקמה בירושלים, ב־1985, על־ידי קבוצת יזמים בראשות יונתן שטרן (המנהל את החברה) ו"אלרון תעשייה אלקטרונית בע"מ". החברה עוסקת מאז הקמתה בפיתוח יישומים של בינה מלאכותית למערכות תחזוקה של מחשבים וציוד אלקטרוני. ההשקעה בחברה עד כה נעשתה ע"י "אלרון". הכספים שהושקעו ע"י המשקיעים מחו"ל ישמשו בעיקר להמשך הפיתוח והייצור בארץ ולהקמת מערך השיווק בחו"ל. בחברה עובדים כיום כ־30 איש והיא ממוקמת במבשרת ירושלים.

נשיא קונצרן "אלרון", עוזיה גליל, אמר כי הוא מאמין שתחום היישומים של מערכות בינה מלאכותית למערכות תחזוקה של מחשבים וציוד אלקטרוני הוא תחום בעל כושר צמיחה נאה לעתיד. לדבריו, החלטת הקרנות בעלות המוניטין מחו"ל להשקיע בפיתוח הישראלי מהווה מקור גאווה וכבוד ליזמים המפתחים ולתעשייה האלקטרונית הישראלית, והוכחה לסיכוי הרב הגלום בה.

העורך הכלכלי: צבי טימור

מסך ראשון

מעשה בבמאי

מאת גיורא מנור

"מעשה בחייל" א. סטרבינסקי; תמליל: ראמוז; בימוי: מריו קוטליאר; עיצוב: מרית בן־ישראל. לראיז בלאנקוורט, אלאן בצ'ינסקי, בביצוע נטע פלוצקי, פבלו זלצמן ורמי לב בתיאטרון "הקרון".

מופע זה הוא ספיח מפסטיבאל ישראל ואנשי "הקרון" עשו בחכמה לערוך מופע למבקרים אחרי תום מערבולת הפסטיבאל, משהתפזר ערפל הקרב של ירושלים המוצפת אמנות, שעה שהכל היו מותשים ודוו"חו על מופעים מובאים וזנחו את היבול המקומי...)

אני אומר, עשו בחכמה, אם כי, אני מניח, אנשי "הקרון" החרוצים והנחושים לא ישבעו נחת, ממה שייאמר להם על ידי.

זו הצגה עשירת המצאות ורגעי קסם אמיתיים, המצטרפים לשיעמום מתמשך. בהפסקה שאלה אותי מישהי: למי זה בעצם מכוון? במלים אחרות, מה התכוונו יוצרי המופע לומר, מלבד להציג לעינינו המשתאות את שפע הטכניקות התיאטרליות שהם מכירים?

המוסיקה של סטרבינסקי היא הפעם בחינת מרק ממסמר. (ז.א. אחרי שהמרק מוכן, אפשר להוציא את המסמר... לפי האגדה העממית על ההלך שלימד את אשת־האיכר לבשל.) בדרך כלל, המוסיקה היא המשמשת סיבה לביצוע, והמחול והקריינות הם רק בני "לוויה.

לא כאן. לא בדקתי זאת, אבל אם לא נעשה עיבוד לטקסט, הוא הרבה יותר פרומיננטי משזכרתי, כאילו נעשה לו "עיבוי", לפי מונחי גוש־אמונים, לא עלינו.

דומני, שזו הטעות המרכזית של הבמאי. לגדוש אמצעים. להאט את ההתפתחות, במקום בו כל במאי היה מבקש את התמציתיות, את הקיצור המירבי, את המיקוד, שעה שמריו קוטליאר כה מאוהב בתיאטרון ואמצעיו, שהוא מוכן להזניח את הצופה החף מפשע, ולשחק עוד ועוד עם הצעצועים שלו.

שפע התנועה בהצגה אינו כולל, הפלא ופלא, את המחול היחיד, המצוי בתמליל המקורי, את ריקודה של הנסיכה. למה, לא אדע.

ונטע פלוצקי מסוגלת לרקוד, כשם שהיא משתמשת להפליא בקולה, ומסוגלת להפיק ממנו צלילים מפתיעים, יותר טוב ממרדית מונק, המומחית מיספר אחד להשמעת "קולות של גור", ציוצי ציפורים, ומה לא. היא יכולה להיות יפה ומכוערת, חביבה או תוקפנית, ובמופע זה היא ניצבה לעיתים קרובות על הבימה לבדה, דווקא כשגם שותפיה למשחק, פבלו ורמי לב, היו עימה שם.

תפקיד החייל הוא ליהוק מוטעה חמור. פבלו נראה רך ונשי, ואין בו דבר מהארציות הכפרית, כנדרש לחייל, שאינו יודע קרוא וכתוב.

השטן לוקח את עצמו יותר מדי ברצינות. אם רוצים שמישהו על הבימה יהיה מפחיד, אין עליו לעשות דבר. הוא יהיה מפחיד, רק אם האחרים על הבימה יפחדו מפניו.

המסיכות, המזכירות את ציוריו של פראנסיס בייקון, המגלות חלק מפני השחקן והופכות אותו לתלת־פרצופי, מצויינות. השטן של רמי לב מתאמץ יותר מדי, ולא נהנה מספיק מה"סידור" שהוא מסדר את האיכר הטיפש במדי החיילים.

גם עיצוב הכינור, שהוא הנשמה, אותה מבקש השטן, מצויין בסוריאליזם שבו. אבל למען השם, למה חלק מהחפצים קיימים ואילו אחרים (הראי, המדאליון, השטרות) דמיוניים? או ש או ש?

מאוד מצא חן בעיני הקטע, בו צלליות גמישות, עשויות מחוטי מתכת מופיעות על מסך שקוף. זה פיוטי ומקורי, שאול מהמזרח הרחוק, אבל מופיע רק פעם אחת בהצגה, עוד "נסיון" להשתמש, בטכניקה מעניינת, ללא הצדקה דראמאטית.

גם השימוש בנרות לתאורה באחד הקטעים היא מליאת קסם פיוטי, שאינו משמש כל מטרה דראמאטית.

לא רק בכלכלה היכולת להשתמש במינימום של משאבים צריכה להיות נר לרגלי הבמאי.

דומני, שסטרבינסקי והמשורר השוויצי ראמוז התבססו באגדה האירונית שלהם על המוסכמה הנוצרית, שהשטן מבקש לצוד לו נשמות. (ראה פאוסט, למשל.) בעולם היהודי אין השטן אלא בנו החורג של אלוהים, אחד המלאכים שרצה עצמאות, כפי שהדבר מופיע בספר איוב. ולכן מה שמובן לכל בר־בי־רב באירופה, אינו אומר דבר לישראלי המצוי. וללא קישור לנקודת־ציון תרבותית־מסורתית זו, הופך המחזה למשהו לילדים, מבלי שנועד לכך מראש. ומכאן שאלתה של זו, שציטטתי כבר.

אני מעריך את העקשות, בה ממשיכים אנשי "הקרון" לנסוע בדרכי הנסיון התיאטרוני, אבל כשם שאין לקרונותיים שלהם בגן־הפעמון קטר, כך אין תיאטרונם מצליח להירתם למסע בכיוון תיאטרוני משמעותי, ודן את עצמו להיות מעבדה, שרק סטודנטים יתעניינו בתוצאות ניסוייה.

חבל על הכשרון שמתבזבז, על נטע שצריכה, סוף סוף, למצוא לעצמה מיסגרת תיאטרונית שתוכל לנצל את נוכחותה הבימתית החזקה ואת יכולתה בכל תחומי הבימה. ועל כשרונותיו הניכרים של מריו קוטליאר, שחייב להשקיע את חוש ההמצאה העשיר שלו במחזות, יש להם מה לומר לצופה.

משה בקר וחנה לסלאו ב"אירמה לה דוס" – בשולי החברה הפריסאית.

מופע

אירמה בפעם השלישית

מאת עופר ניר

אירמה להידוס, עם חנה לסלאו ומשה בקר בבימוי צדי צרפתי. אירמה המתו־קה, היצאנית מפאריז, אולי הסטריאוטיפ לזונה בעלת לב־זהב. שתי אירמות כבר זנו על קרשי הבמה המקומית — רינה דורון ורבקה זוהר. עכשיו תיכנס חנה לסלאו לחצאית המיני הצרה ולעקבים הגבוהים, כדי להפוך, בפעם השלישית, לאירמה. המחזמר יעלה לב־מה ב־18 ביולי וירוץ חודשיים. ההצלחה תקבע אם ימשיך גם הלאה.

נסטור, הסטודנט הצעיר המציל אותה מידיו של הסרסור הרשע ומתאהב בה, הוא משה בקר. אחר־כך, בתוספת זקן מלאכותי ומשקפיים, הוא הופך לאוסקר, הלקוח העשיר כביכול, איתו תשכב אירמה ואותו תעדיף על פני כל הלקוחות האחרים, זה הפיתרון היחיד שנסטור מצליח להעלות ברעתו המחשבת להיטרף, בגלל הקנאה העזה שהוא רוחש לאהובתו הפרוצה, חביבת מדרכות ה"מיליה" בפאריז. לצד שני הכוכבים הללו, כוכב שלישי, חטר־גיל, גמיש כנער, מקסים ומשעשע — אריק לביא. הוא בוב, בעל הבאר, בו מתרחש חלק מן העלילה. בהמשך, מגלם אריק עוד שני תפקידים: שופט ואסיר.

צדי צרפתי הוא הבמאי, אביב גלעדי, אלי מנסבר ומשה יוסף מפיקים. גלעדי הוא גם בעלה של הכוכבת, לסלאו. השאלה, אם החליט להעלות את המחזמר כדי שישמש במה לרעייתו, תיענה בתשובה בנוסח "גם, אבל לא רק".

גלעדי: "אירמה להדוס היה בחירה אישית שלי. חיפשתי משהו שישתלב בזרם הרטרו, החזרה לשנות ה־50', לתקופה הרומנטית. בדרך שצדי מביים את ההצגה, היא תדבר אל כולם, צעירים ומבוגרים. זהו משהו מאוד מודרני שמבוסס על שנות ה־50". חוץ מזה, המיוזיקל המודרני בעולם מתפתח לכיוון היותר אופראי, כמו "עלובי החיים" או "פנטום האופרה" ואילו אני רציתי לחזור ולעשות מיוזיקל במתכונת הקלאסית, איזו פנטסיה בנאלית, אבל לא ללכת לכיוון "הלו דולי" ודומיהם, שיש בהם יותר מדי סירחון אמריקני... באירמה יש משהו אירופאי קלאסי.

"בלי לפגוע במחזה, עשינו עיבוד בימתי נכון לתקופה שלנו. לא רצינו להוציא תפאורות מהמחסן ולהעביר לבמה. מדובר בתפאורות חדשות — של יעל פרדס — שלא נעשו באף הפקה קודמת של אירמה. זהו מחזמר כל כך פתוח, שאתה לא חושב על תקופה מסויימת בהקשר שלו, בניגוד, נאמר, לגבירתי הנאווה. אבל סיפור על זונה בפאריז, זה משהו אחר."

יונתן גפן התאים תרגום עברי, עם הרבה פרנקופיליות בעניין, העבריינים הם "מקים", זונה היא "פול" (מתחרז עם טיפול) וכלף הוא "גריזבי". זהו מחזמר, העוסק בעולם התחתון של פאריז אבל מתרחק כמו מאש מן הצלליה, ממנהרות הביוב ומסרחון המטרו. זו פאריז הרומנטית, שגיבוריה הם אנשים המדרשרשים בשולי החברה. זהו סיפור על עלובי־חיים, שאינם רואים עצמם כאלה. בקיצור: סיפור הוליוודי, עם אהבה־קנאה־הומור והפי־אנד. והמוסיקה, רבותי, המוסיקה. מי שאוהב מחזות זמר, מכיר כבר את השירים ומי שחושב שלא יגלה עד מהרה, תוך כדי הצגה, שהוא בהחלט מכיר את השירים, אלא שלא ידע לשייך אותם ל"אירמה להדוס".

בחזרות, באולם הספורט של הפועל תל־אביב ברחוב אוסישקין, שלושה הכוכבים מפגינים מקצוענות נונשלנטית. את החן שיש לאריק לביא באצבעו הקטנה [illegible] להרבה צרפתים בכל גופם. משה בקר [illegible] בתפקיד, נראה נהנה מכל רגע, [illegible] שהחזרות מתמשכות וחוזרים על קטעים ותקלות קטנות וגדולות אינן נמנעות. גד[illegible] אוהד נדרין מבסוט מן הרקדנים שהדריך.

הסיפור האמיתי, חנה לסלאו. [illegible] המטרפות שלה, בחצאית הצרה המגלה [illegible] ירכיים מלאים, היא נראית האמא־של [illegible] זונה אסלית, כפי שרואים אותה [illegible] בסרטים, מחוזת, היא רכה ותוקפנית, מפלרטטת, מחרמנת. הבעל מבסוט.

"ודאי שהיה לי את חנה בראש. [illegible] התחלנו לחשוב על אירמה להדוס" [illegible] אומר. "ראיתי בהצגה הזאת הזדמנות [illegible] למכור קצת את הצד הסקסי שלה ולהוציא אותה מן הדמות הזקנה, סבתא זפטה [illegible] אינה ההפקה הראשונה שלנו ביחד אבל [illegible] עכשיו, השתדלתי לתת למישהו אחר [illegible] את ההפקה, למנוע בכל האפשר שהעבודה [illegible] תיכנס הביתה. עד היום, שנים שאנחנו [illegible] ככה, הצלחנו לא להתחכך בעניין הזה."

ובלי כסף, מובן מאליו. אי־אפשר. [illegible] אביב גלעדי אומר שעד סוף ספטמבר, [illegible] יסתיימו שני חודשי ההצגה, יושקעו [illegible] אלף דולר. זו עלות ההצגה, על הנייר. [illegible] היום נמכרו כ־30 אלף כרטיסים, [illegible] שונים, עוד 40 אלף ממתינים [illegible] הכרטיסים. 30 משתתפים, שלושה [illegible] אירמה אחת נצחית. מ־18 ביולי, חנה לסלאו מתמודדת עם דינה דורון, אבל גם עם שרלי מקליין, כוכבת סרטו של בילי ויילדר. [illegible] תפקיד כזה וסיוע מאסיבי ברמות השירים [illegible] מרגרט מונו, קשה מאוד להיכשל.

חסר בקהל

מאת ציפי שוחט

הסינמטק הישראלי בשיתוף תיאטרון הבימה, ארגנו ערב של הקרנת סרטים לזכרו של רפאל קלצ'קין, קומץ האנשים שהתאסף צפה בסרטים, בהם השתתף קלצ'קין השחקן משחר נעוריו ועד ימי זקנתו.

בדברי הפתיחה שלו אמר עמרי ניצן, המנהל האומנותי של הבימה: "קלצ'קין היה משובץ בתוכנית העבודה של התיאטרון — היה צריך לשחק ב"מעגל הגיר הקווקזי", ו"בית־ספר לנשים" של מולייר, — היום הוא חסר לנו. חסר להבימה, לשחקנים, לחברים — לא רק מבחינת השיבוץ, אלא גם מבחינת הרוח".

בין הסרטים, שהוקרנו: "שעת האפס של דני" בבימויו של ברוך דינר, "זאת היא הארץ" מאת ברוך אגדתי, סרט סוכנות, שצולם בשנת 1935 ובו הופיע קלצ'קין כנער עובד אדמה, היוצא מהשרות אל העיר הגדולה, תל־אביב. "הסוף" של שאול דישי וסרטה של נילי מילר "ז'וט", שצולם בסופר 8 והוא, למעשה, סרטו האחרון של קלצ'קין. הסרט של דן הולמן "המשורר הלאומי", שעורר ציפיות, לא הוקרן בגלל טעות בהחלפת העותק.

הכוונות הטובות, שהיו להבימה כסינמטק, לא הצליחו להביא לאולם קהל. מעט מאוד שחקנים נראו בשטח ועוד פחות קולגות של קלצ'קין לעבודה. בלט גם העדרה של אשתו. המעט שהגיעו נראו טיפין טיפין, במהלך ההקרנות המייגעות. חבל.

רפאל קלצ'קין

"מעשה בחייל" – רגעי קסם המצטרפים לשעמום

מרבית הגרים בארה"ב שומרים מצוות

נשים נוכריות הנישאות לבן־זוג יהודי נוטות להתגייר, יותר מגברים בני דת אחרת הנישאים לנשים יהודיות. כך קובע אגון מאייר, פרופ' לסוציולוגיה באוניברסיטת ברוקלין בניו־יורק, בסקר מיוחד שהוזמן בארה"ב על־ידי "הוועד היהודי האמריקני".

הסקר הורכב משאלונים שנשלחו בדואר למשפחות יהודיות בהן אחד מבני הזוג לא נולד יהודי. בין המשיבים — 109 איש שהתגיירו ו־200 שסירבו להמיר את דתם. 74 אחוז מן המשיבים היו נשים. אחוז הנשים בין אלה שגילו כי התגיירו עמד על 86. פרופ' מאייר טוען כי ממצאים אלה מחזקים את הדעה המקובלת כי הגברים היהודים נמנעים מלהינשא לנשים שאינן יהודיות, מאשר ההיפך.

המחקר גילה כי בן הזוג שנולד יהודי לא היה שבע רצון ברוב המקרים, מן העובדה שבן זוגו העתידי אינו יהודי. מסתבר כי רבים מן הגרים והגיורות חשו קירבה מסוימת ליהדות עוד לפני הנישואין. 54 אחוז מן המומרים הביעו סיפוק כי בן זוגם הוא יהודי. רק 30 אחוז מן הנכרים שלא התגיירו הביעו שביעות רצון כי נישאו לבן הדת היהודית. 41 אחוז מן הגרים אישרו כי בן זוגם שמח כי נתגיירה. מאידך, רק 14 אחוז מן הלא־גרים הודו כי בן־זוגם אינו מאושר מן העובדה כי לא המירו את דתם. "ממצאים אלה מאשרים כי גיורו של בן־הזוג שאינו יהודי הוא שלב חשוב בדרך לבניית חיי משפחה בריאים" טוען החוקר.

70% מן הגרים הנשואים לבני־זוג שנולדו יהודים הגדירו עצמם כ"שומרי מצוות" או "דתיים". רובם המכריע (85 אחוז) הדגיש את חשיבותה של הזהות היהודית. מבין אלה שלא התגיירו, אך נישאו ליהודים, רק 35 אחוז הגדירו עצמם כ"דתיים", ורק 44 אחוז מהם הסכימו כי טמונה חשיבות כלשהי ביצירת קשר עם בני הקהילה היהודית. שני שלישים מן המומרים הגדירו את משפחת בני־הזוג לו נישאו כ"שומרת מצוות". לפרופ' מאייר הסבר לממצא זה: להערכתו פנו מרבית הגרים ליהדות כתוצאה מעידודה הנמרץ של משפחת בן־הזוג.

בהשוואה למשפחות רגילות, המשפחות בהן אחד מבני הזוג מומר הן "דתיות יותר" ומקפידות על תפילה בבית הכנסת, חברות בארגונים יהודיים, קריאת כתבי־עת יהודיים ואף צפייה בתוכניות דת ומסורת מעל מירקע הטלוויזיה. 90 אחוז מהם מוצאים סיפוק רב בלימוד צמוד לרב או מורה דת ו־80 אחוז הודו כי הצליחו להשתלב בקלות יחסית בקרב הקהילה היהודית הסובבת אותם.

ד"ר סטיבן בייהם, מראשי "הוועד היהודי האמריקני", שאירגן לאחרונה סימפוזיון מיוחד שדן בנושא שילוב הגרים בקהילה היהודית בארה"ב, טוען כי אופן יחסו של אדם שנולד יהודי לבן זוגו הנוכרי, הוא מרכיב מכריע בדרך לגיור. "הסבר עד כמה חשוב הגיור להצלחת חיי הנישואין, לעתיד הילדים ולאחדות המשפחה עשוי, במקרים רבים, לשכנע" מסביר בייהם, אך בפיו גם אזהרה: "יש למנוע מצבים בהם חשים גרים כי הקהילה היהודית הסובבת אותם מסגינה כלפיהם עוינות". הוא מאמין כי בהפיכת היהדות לאטרקטיבית יותר ליהודים עצמם — באמצעות פעילות קהילתית מוגברת — ניתן יהיה להקטין במידה רבה את תהליך טמיעתם של יהודים רבים הנישאים לגויים.

(מוסר: צירלי לוין דובר הוועד היהודי האמריקאי)

מרשמים למחברת

לא רק פאסטה

כל מה שנביא מן המטבח האיטלקי לא יהיה אלא טיפה בים, אבל במשהו הרי צריך להתחיל.

כוכב הסרדינים

½ ק"ג תפוחי אדמה מבושלים בקליפה; ¼ ק"ג גזר מבושל; ספל מיונית; 2 כפות חרדל; ½ עגבניה; 100 גרם זיתים ירוקים; 1־2 קופסות סרדינים; 4 ביצים קשות; 1־2 כפות פטרוזיליה קצוצה; מלח; פלפל.

חותכים את הגזר והתפודים לפרוסות דקות או לקוביות גדולות; פורסים את הביצים, שומרים את הפרוסות היפות, את היתר קוצצים גס; מערבבים את הירקות והביצים הקצוצות, במיונית מתובלת בחרדל, מלח ופלפל ומורחים את הסלט בשכבה אחידה, על גבי צלחת הגשה עגולה. במרכז הצלחת מניחים את חצי העגבניה וסביב לה זר של זיתים ו"כוכב" מסרדינים מסוננים (הזנבות כלפי חוץ, אם הם גדולים – פורסים כל סרדין לאורך). בין הסרדינים מסדרים את פרוסות הביצים, ועל כל פרוסה – חצי־זית. זורים את הפטרוזיליה הקצוצה על הסלט, בשוליים.

מינסטרונה – מרק שהוא ארוחה

700־800 גרם בשר בקר, כולל עצם; זר ירקות למרק; כ־300 גרם כרוב מסולסל (אם יש); בצל גדול; כוס שעועית יבשה; 2־3 תפוחי אדמה גדולים (או יותר קטנים); קישוא קטן (או זיקוני, או מלפפון); 5־6 עגבניות (או קופסה קטנה של רסק); 3־4 קוביות מרק (בשר או עוף). להגשה בנפרד: מקרוני; גבינה צהובה פיקנטית; פטרוזיליה.

משרים את השעועית למשך הלילה. לפני הבישול ממליחים את הבשר, שמים בסיר, מכסים במים קרים, מוסיפים את השעועית עם מי־ההשריה. מרתיחים ומקטינים את האש. מנקים את הירקות: מרסקים בפומפיה גסה גזר, שורש פטרוזיליה ושורש של כרפס; את הכרוב חותכים לרצועות, את הבצל והכרישה קוצצים, מוסיפים למרק ביחד עם עלי פטרוזיליה וכרפס ומבשלים על אש קטנה מאוד עד שהבשר רך. מוציאים את הבשר, מפרידים מהעצם, חותכים לקוביות ומחזירים למרק. כאשר השעועית רכה – מוסיפים את תפוחי האדמה, קלופים וחתוכים לקוביות קטנות מאוד, ואת הקישוא, קלוף ופרוס דק. מבשלים 5 דקות ומוסיפים עגבניות, קלופות קצוצות, או את הרסק. מבשלים עוד 5 דקות, מוסיפים את קוביות המרק ומבשלים 2־5 דקות, לפי סוג המרק (הוראות היצרן). בנפרד מגישים את המקרונים, הגבינה המרוסקת והפטרוזיליה הקצוצה וכל אחד לוקח לפי טעמו. בקיץ מכינים את המרק מבשר רזה ומגישים קר.

גלילות עגל (אפשר גם הודו)

4 פרוסות בשר עגל (כמו לשניצל) או חזה הודו; 4 פרוסות שינקן (או פסטרמה); 30 גרם חמאה (מרגרינה); 2 כפות שמן; ½ כוסית יין לבן; ½ כוס מרק בשר (אפשר מאבקה); 1 כף קמח; מלח; כפית עלי־שלביה מיובשים (להשיג בדוכני תבלינים).

חובטים מעט את הבשר, מפזרים על כל פרוסה מעט מלח וקמח, מכסים בפרוסת שינקן וזורים עלי־שלביה מפוררים. מגלגלים לגלילה, עוטפים בחוט לבן או מחזקים בקיסם עץ. משחימים מכל הצדדים בשמן, מעבירים לסיר שטוח, מוסיפים חמאה, יין ומרק ומאיידים, במשך 30 דקות. מגישים ברוטב הטבעי, עם אורז.

איך מבשלים ספגטי?

ממלאים סיר גדול בהרבה מים (3־4 ליטר). מוסיפים כף שטוחה מלח ו־2־3 כפות שמן. מרתיחים, ובעוד המים מבעבעים דוחפים פנימה, בעדינות (לבל ישברו) את הספגטים, המתרככים במים ומתקפלים. מערבבים בכף־עץ, ומבשלים על אש קטנה כ־10 דקות (הזמן הרשום על האריזה מינוס דקה); מסננים את הספגטי ושוטפים במים זורמים, אלא אם המירשם דורש אחרת.

רוטב בולונז

200 גרם בשר בקר קצוץ; 50 גרם בשר מעושן (רצוי שמן); בצל קטן; 1 גזר בינוני; 30 גרם חמאה; ½ כוס מרק; כוסית יין אדום; כף שמן; כף גדושה רסק עגבניות; כפית קמח; 50 גרם פטריות שמפיניון; שן שום; מלח; פלפל; פטרוזיליה קצוצה; אגוז מוסקט טחון.

מנקים את הגזר. טוחנים ביחד עם הבשר המעושן ומאיידים בשמן, בתוספת שום מעוך. מטגנים את הבשר הקצוץ בחמאה (מרגרינה), מוסיפים בצל קצוץ, מערבבים עם המעושן והגזר, מוסיפים פטריות חתוכות ומאיידים דקות אחדות, בכלי מכוסה. זורים קמח; משחימים קצת את כל העיסה; מוסיפים יין, מרק ורסק עגבניות, מערבבים היטב ומבשלים, על אש קטנה מאוד, במשך שעה. אם צריך – מוסיפים מעט מים. מתבלים במלח, פלפל, אגוז מוסקט וכף פטרוזיליה קצוצה ומגישים עם ספגטי.

ספגטי קוואלרי

½ ק"ג ספגטי; 80 גרם גבינה צהובה מרוסקת (פרמזן או משהו דומה); 8 כפות שמנת חמוצה; 3 חלמונים; 150 גרם אגוזי מלך קלופים; מלח.

טוחנים את האגוזים, מוסיפים חלמונים, גבינה מרוסקת ושמנת ומערבבים לעיסה אחידה. מבשלים את הספגטי, בהרבה מים, מסננים, אבל לא שוטפים, כי אם מכניסים (בעודם חמים) לתוך הרוטב ומערבבים היטב עד שהחלמונים יקרשו. מגישים מיד.

קנלוני צמחוני

לבצק: 350 גרם קמח; 4 ביצים; ½ כפית שמן; קמצוץ מלח. (או – חבילה של עלי לזניה מוכנים). למלית: אריזת תרד קפוא; 250 גרם גבינה לבנה קשה (בולגרית, טוב טעם); 2 ביצים; 50 גרם גבינה צהובה קשה; 20 גרם חמאה; מלח; פלפל. לרוטב: כף קמח; כף חמאה; 2 כוסות חלב; מלח; 100 גרם גבינה צהובה פיקנטית.

מכינים את הבצק, עוטפים במפית לחה ושומרים חצי שעה במקרר. מרודדים דק מאוד וחותכים לריבועים של 10 ס"מ הצלע. מבשלים, בהרבה מים (עם מלח) – לא יותר משניים בבת־אחת, שולים ומניחים על גבי מפית לחה, אבל לא סחוטה. מחממים את התרד לפי ההוראות שעל האריזה, מערבבים עם הגבינות, הביצים והתבלינים. מורחים במלית את ריבועי הבצק, מגלגלים לגלילים ומסדרים בצפיפות, בכלי הגשה חסין אש. מכינים רוטב בשמל בחמאה, קמח וחלב, מתבלים, שופכים על הקנלוני וזורים גבינה מרוסקת. מחממים בתנור עד שהגבינה תשחים.

מיליארד או ביליון

בשבת האחרונה – התבשרנו בתיקשורת – נולד ביוגוסלביה האזרח ה־5 מיליארד של העולם. אבל – גם על כך קראנו – האו"ם חגג לכבוד האירוע את "יום ה־5 ביליון". מה קורה כאן לעזאזל? כמה אנחנו?

אין בעיות. אנחנו – לפי המונחים של אנגליה וגרמניה – 5 מיליארדים פלוס עוד כמה אלפים או רבבות שנולדו מאז השבת) ולפי המונחים הצרפתים והאמריקאים – 5 ביליונים. בסך הכל, (אם לא נסבך את החישוב באלה שנולדו בשבוע האחרון) זה 5 ואחריו 9 אפסים.

הצרפתים והאמריקאים – הסביר לי המתימטיקאי שלי – הולכים לפי ההגיון: מיליון (שזה אלף אלפים; 1 ואחריה 6 אפסים) הוא הרובד הראשון; ביליון (בי־זוג שנים) הוא הרובד השני; טריליון – השלישי; קוודריליון – הרביעי וכו'. הגרמנים (והאנגלים) דחפו באמצע את המיליארד והזיזו את כל האחרים, כך שההבדל ביניהם הולך וגדל. ביליון אמריקאי (וצרפתי) הוא אלף מיליון (יחידה ואחריה 9 אפסים) ואילו האנגלי (והגרמני) הוא מיליון מיליונים (יחידה עם 12 אפסים) בקוודריליון ההפרש בין האפסים גדל מ־15 בארה"ב ל־24 באנגליה.

אצלנו אימצו את השיטה האנגלית־גרמנית. עם המיליארד באמצע. מה שלא מפריע לנו, משום מה, ביחסים הכלכליים עם ארה"ב וכשהקונגרס מבטיח סיוע של ביליון וחצי דולאר, אין להניח ששר האוצר שלנו יאמר, א... כן, אבל חשבתי שהתכוונתם לביליונים שלנו...

תתפלאו, אבל גם למדענים זה לא מפריע, הם פשוט מתעלמים מהשמות. כל המיליארדים, ה־ביליונים, הקוודריליונים וכו' הם בשימוש בכלכלה אינפלציונית וב־אסטרונומיה לחובבים. באסטרו־פיזיקה, ובכלל במדעים המדו־ייקים, משתמשים בחזקה. מיליון זה 10 בחזקה שישית (10^6) והכוונה שאחרי היחידה באים 6 אפסים. המוסכם על כולם. וכשמגיעים לאלף מיליונים פשוט כותבים 10 בחזקה 9 (10^9), מי שרוצה קורא "מיליארד", מי שרוצה – "ביליון". המדענים בכלל לא קוראים. יודעים למה הכוונה.

הפרינציפ – מדגיש המתמטיקאי שלי – חשוב במיוחד במיספרים הקטנים, שבהם משתמשים בחזקה שלילית. פיקו (ליטר, גרם וכו') זה 10 בחזקה מינוס 12 (10^{-12}) ומי שמתעקש לפרט יכתוב 0, פסיק, 11 אפסים ובמקום ה־12 אחרי הפסיק – הסיפרה. לגבי מונחים יותר אנושיים: מילי (גרם, מטר) שזאת אלפית – כותבים עשר בחזקת מינוס 3 (10^{-3}) או: 0.001 (היחידה במקום השלישי אחרי הפסיק). נורא פשוט.

נחזור למספרים הגדולים. אחרי הקוודריליון. מסתבר יש עוד. רק שאפילו המתמטיקאי לא זוכר את השמות. הבטיח לבדוק בטבלה אבל ויתרתי. גם אני לא אזכור. רק רשמתי לפני שהמיספר הגדול ביותר, שיש לו שם הוא גוגול, עשר בחזקת מאה (10^{100}), שזה מאה אפסים אחרי היחידה. לוקח הרבה מאוד זמן עד שממצים את האפשרויות של עשרה גוגולים. מאה גוגולים, טריליון גוגולים וכו' ואחר כך, אולי, בא האין־סוף. אלוהים גדול.

צב"ש

מחשב באמבולנס

תוכנה מיוחדת, המאפשרת העברת נתונים אלחוטיים אל ניידת טיפול נמרץ, תוך כדי נסיעתה, פותחה ע"י חברת י.ב.ם. תעשיות תוכנה עבור חברת שח"ל — שירותים רפואיים, שתשתמש בה להצלת חייהם של חולי לב.

בניידות טיפול נמרץ של שח"ל מותקנים מסופי מחשב. ההסטוריה הרפואית של כל מנוי נקלטת במאגר המידע של המחשב במוקד הרפואי בעת ההרשמה, בעקבות הראיון הרפואי שלו. המנוי המתקשר למוקד, משדר אליו את קריאת הא.ק.ג. שלו, ועל יסוד זה מחליט הצוות הרפואי על הזנקת הניידת לטיפול נמרץ. בדרכה אל המנוי, קולט מסוף הניידת, דרך רשת הפלאפון, את ההיסטוריה הרפואית של החולה, כך שהרופא מגיע אליו כשהוא מצוייד בידע חשוב כדי לטפל בו. הרשומה הרפואית שהתקבלה בניידת מלווה את החולה, לפי הצורך, גם אל בית החולים, וחוסכת זמן יקר וגורלי בתהליך קבלת החולה בבית־החולים.

לדברי מנחם דונר, מנהל האגף המבצעי בי.ב.ם, מערכת המוקד הרפואי היא ראשונה בישראל, העושה שימוש בפלאפון להעברת נתוני מחשב. במערכת שפותחה לשח"ל הושם דגש מיוחד על העברת הנתונים, מאחר והם עשויים במקרים רבים להציל חיי אדם.

בית על יסודות־גומי

בטוקיו החלו בבניית בית בן חמש קומות, הניצב על 20 עמודי־גומי. ביסודות הבניין הותקנו גם 108 מוסתי־זעזוע, הקולטים ובולמים את תנודות הקרקע בשעת רעידת האדמה. הבניין "בנעלי גומי" הוא הראשון מסוגו, ואחריו מתוכננים רבים כמותו, בהנחה שבעתיד הקרוב צפויות ביפן רעידות אדמה קשות.

בשביל מי, לכל הרוחות, אנחנו מתלבשות?

כשבחורה הולכת לפגוש את בחיר ליבה, היא עומדת לפני הארון ובודקת היטב: מה ללבוש? ואני בטוחה שהיא לא חושבת, מה הוא אוהב, כי זה היא אפילו לא יודעת בפגישה הראשונה. אם הבחורה חכמה, היא תבחר לה שמלה או כל לבוש אחר, בו היא מרגישה בנוח, לבוש שנותן לה הרגשה טובה, ביטחון תחושה: אני נראית טוב ככה.

בתצוגת פריטי קיץ 87 של אביבה פיבקו, אשר התקיימה בביתה המקסים ביפו העתיקה הרומנטית ומנומנמת בשלהי הקיץ הים תיכוני, ראיתי שהצדק איתי: אביבה יחד עם עוד כמה דוגמניות "מקצועיות" לא סתם הדגימו לפני הקהל המוזמן את הקולקציה, הן ובמיוחד אביבה, נהנו להסתובב בלבוש המיוחד הזה. מורגש היה שהרגישו טוב בלבוש האקסטרווגאנטי שלא כל אשה הייתה מכניסה למלתחה שלה. אומרים שהבגד עושה את הבן אדם, אך כדי ללבוש את שמלותיה של אביבה צריך להיות בן אדם מיוחד. קשה מאוד לדבר כאן על בגד אופנתי לעונה אחת או שתיים. אפילו המיני נראה כאוסף שאינו תלוי באופנה.

ראינו שמלות שק בעלות צווארון זקוף,

שמלת סטרפלס בהדפס שושנים עם חצאית משיפון שקוף פלוס בולרו מטפט

שמלת גומי (בד כותנה שזור חוטי גומי) המבליטה כל קימור וכל שקע, במיוחד סקסיות שמלות הגומי בעלות מחשוף אלכסוני שמכסה רק כתף אחת, רגם בסגנון יווני אשר חוזר בצורה מאוד יפה בבגד רך חלקי לבן, חליפות ושמלות. פשתן בצבעי האדמה באורכים שונים החל מעל הברך ועד לאורך כמעט מלא. הרבה מחשופים או מחשוף עמוק בגב ומלפנים צווארון סיני או גולף. מכנסיים ומעליהם שמלה דקיקה או חצאית רחבה וחולצת סטרייפלס. הצבעים עזים, החל מצהוב לטורקיז ועד לקוראל, שחור־לבן, תחרה רשת חולצות שקופות בעלות כיסים שמכסים את השדיים, מקטורן ארוכה, רכה קשורה מלפנים ומגיעה מאחור כמעט עד לקצה החצאית או השמלה. הבדים מיובאים מאיטליה, ופאריס ומשווצריה והמחירים לא פחות מ־450 ש"ח, ולא פעם עוברים את ה־1000 ש"ח. אופנה שלא כל אחד אוהב אותה ובטח, לא כל אחד יכולה ללבוש אותה. אך אני בטוחה, שכמעט כל הנשים היו רוצות להיות מסוגלות ללבוש בגד של אביבה, גם אני. זה באמת... משהו, משהו.

חיה יוסף

שמלת כלה דו־חלקית בהשראת שנות ה־20

קרישנאן נוצח בשטוטגרט

● טניס

הטניסאי ההודי ראמש קרישנאן, שישחק בסוף החודש מול טניסאי ישראל בגביע דייוויס, נוצח בסיבוב השני בשטוטגרט על-ידי הצ'כי מאריאן ואיירה 5:7, 6:4, 6:2.

קרישנאן דורג בטורניר זה עשירי.

הפתעה גדולה חולל פאבל וויטישק ממערב גרמניה, שניצח את המדורג רביעי, השבדי מיכאל פרנפורש 6:4, 6:7, 1:6.

מיורענו קארל נובאצ'ק המדורג שמיני גבר על הגרמני אודו ריגלבסקי 6:4, 3:6, 4:6. קודם לכן ניצח ריגלבסקי את ברד דרואיט מאוסטרליה 4:6, 6:7.

הצרפתי ג'י פורז'ה, המדורג תשיעי, הכניע את הצ'כי יארו נאווראטיל 3:6, 4:6.

ההולנדי תום נייטן ניצח את פטריק מקנרו, אחיו הצעיר של ג'ון, 4:6, 4:6. הארגנטיני האוויר פראנה גבר על ויטור פצ'י מפאראגוואי 3:6, 2:6.

הטניסאים עדיין ממתינים לאשרה

שרות "על המשמר"

נבחרת הטנים של ישראל המתכוננת למשחק בגביע הדייויס מול הודו עדיין ממתינה לאשרות הכניסה שלה.

מחר אמורה הנבחרת להמריא ממנצ'סטר שבאנגליה שם היא מקיימת את מחנה האימון שלה להודו אך האשרות המיוחלות עדיין לא הגיעו לראשי המשלחת.

שמעוני – אלוף עורכי הדין

מאת יצחק אשל

עורך הדין אילן שמעוני הפתיע אתמול בשזכה באליפות הטנים לעורכי הדין לאחר שגבר במשחק הגמר על אלוף שלוש השנים האחרונות דב לוין 2:6, 3:6.

בחצי הגמר ניצח שמעוני את אודי שטמר 5:7, 1:6 ודב לוין גבר על ישראל יעקובוביץ 6:7, 6:7.

באליפות שנמשכה חודש ימים השתתפו 38 עורכי-דין, בהם אשה אחת. את האליפות ניהל צבי הרטל.

מענקים לקבוצות הפועל האלופות

תעודות הוקרה ומענקים כספיים בסכום כולל של יותר מ-300 אלף ש"ח, יוענקו ביום ראשון הקרוב לקבוצות האלופות של הפועל עם סיום עונת המשחקים 1986/87.

הטקס ייערך בבית הועד-הפועל של ההסתדרות, בישיבה חגיגית של מליאת מרכז הפועל, בהשתתפות יעקב ישי, מחזיק תיק הפועל בועדה המרכזת, ארתור ישראלוביץ, גיזבר ההסתדרות ומזכ"ל הפועל, יצחק אופק.

קבוצת הכדורגל של הפועל "צפרירים" חולון, שעלתה לליגה הלאומית, תזכה במענק של 15 אלף ש"ח.

קבוצת הנשים של הפועל כתיים בכדור-עף וקבוצת הגברים של הפועל מטה אשר, כל אחת, תזכה במענק של 20 אלף ש"ח, על זכייתה בתואר הכפול — אלופת הליגה ומחזיקת הגביע.

השנה, בניגוד לשנים קודמות, יקבלו הקבוצות האלופות שווה כסף — שוברים לקניית ציוד ספורט ממחסן הציוד של מרכז הפועל.

● אופניים

גרמני ניצח בקטע ה-15

כוכב האופניים המערב-גרמני רולף גוליץ, ניצח בקטע ה-15 בטור-דה פראנס מטארב לבאנייק מרחק של 165 ק"מ, בזמן של שלוש שעות ו-57:59 דקות בהרי הפירנאים.

הצרפתי רולאנד לה קלרק סיים אחריו בזמן זהה.

הצרפתי שארל מוטא, שסיים במקום ה-15, ממשיך ללבוש את "החולצה הצהובה", כשהגדיל את יתרונו בסיכום ל-2:20 דקות לפני בן-ארצו ז'אן-פרנסואה ברנאר ו-2.33 דקות יתרון מהאירי סטיבן רוץ'.

זהו הצרפתי שארל מוטא, לובש החולצה הצהובה בטור-דה פראנס (תצלום: איי.פי.)

קאטאר כפתה תיקו על איטליה באליפות הקדטים

ביום השני של אליפות העולם בכדורגל לקדטים (עד גיל 16), הצליחה קאטאר לכפות תיקו 1:1 על איטליה ובאותו בית הכניעה מצרים את קנדה 0:3.

בבית זה מוליכה איטליה עם שלוש נקודות, כשהיא מקדימה בהפרש שערים את קאטאר.

בבית ב' ניצחה חוף השנהב את ארה"ב 0:1 ובאותה תוצאה גברה אקוודור על דרום קוריאה.

בבית ד' הכניסה בריה"מ את מקסיקו 0:7 וניגריה ניצחה את בוליביה 2:3.

תיקו לקייב

קבוצת דינאמו קייב מולה תשחק גלאזגו ריינג'רס, עם אבי כהן, בגביע אירופה לאלופות סיימה במגרשה בתיקו אפס עם שחטיור דונייצק.

זניט לנינגרד, הפסידה לאורט יירואבאן 2:1 ובדברי המוסקבאי נפרדו צסק"א וטורפדו בתיקו 1:1.

ספארטאק מוסקבה מוליכה עם 25 נקודות מ-18 משחקים, לפני דנייפר 21 ודולגירים וילנה 20.

● הבוקר ייערך בקיבוץ גבעת-חיים יום עיון של נציגי הפועל בו תועלה הצעה לתקנון תשלומים בליגות הנמוכות. כן יועלה מצב קבוצות הפועל בליגות הכבירות.

הפתעות בתחרויות לנכים

מאת אברהם תשובה

אוירה בינלאומית, רוח ספורטיבית ומספר הפתעות איפיינו את משחקי היום השני של התחרויות הבינלאומיות בטניס לנכים שנערכות במרכז-השרון.

הטניסאי, הלא מדורג, משה לוי גבר בשלב שמינית הגמר על המדורג מספר 7 איתמר מלצקי 1:2.

במהלך המערכה השלישית נשבר מכשיר ההליכה של משה לוי ולמרות הקושי שהדבר גרם ליציבותו על כסא הגלגלים המשיך לוי במשחק עד לנצחון בסיום.

בין הנשים הפתיעה תיקי אבישי שגברה בשלב רבע הגמר על אלופת ישראל נורית יעקב בתוצאה 1:6, 2:6. נורית יעקב נימקה את ההפסד במיעוט אימונים אך קיבלה אותו בצורה ספורטיבית ובעלה ציון מחה כפיים בהתלהבות לכבודה של המנצחת.

תוצאות בולטות נוספות בין הגברים: זיו פתיחה שהינו אלוף ישראל גבר על האנגלי הייט 0:2 ושאבי בן יורם גבר על שרגא וינברג 0:2.

ספידי לקובנטרי

מועדון הכדורגל קובנטרי, שזכה בגביע האנגלי בחודש מאי, רכש את החלוץ הסקוטי הבינלאומי דייויד ספידי בן ה-27 מצלסי, תמורת 750 אלף ליש"ט.

סכום זה מהווה שיא של המועדון מאז 1979 כשאז רכש ב-250 אלף ליש"ט את המגן גרי קוליר.

קובנטרי, שזכתה במפתיע בגביע האנגלי, הרוויחה כמיליון ליש"ט מההכנסות וממכירת כרטיסים מראש לעונה הקרובה.

● מאמני הכדורסל התכנסו אתמול וטענו נגד תקנון התשלומים. המאמנים הגדירו את פגישתם כ"כנס חרום" והודיעו שיאבקו נגד תקנון התשלומים. היו גם שאיימו בשביתה.

מכבי ובית"ר לא מוותרים על תקנון התשלומים בכדורגל

מאת אשר גולדשלגר

מרכזי הספורט של מכבי ובית"ר נענו להצעת מרכז הפועל שלא לוותר על תקנון התשלומים בכדורגל. עמדה זו התקבלה בעקבות דיונים בין ראשי מרכזי הספורט.

מזכ"ל הפועל יצחק אופק הבהיר כי הצעתו של יו"ר ההתאחדות לכדורגל שאול סוירי, להגדיל את התשלומים רק לקבוצות שיגדילו את מכירת הכרטיסים חייבת להיות מוגבלת.

היום תתכנס סיעת הפועל בהנהלת איגוד הכדורסל, כדי להחליט על תקנון התשלומים בכדורסל. גם כאן קיימת הסכמה שלא לבטל את התקנון והוא ישאר כמו שהוא בליגה הלאומית.

לגבי הליגה הארצית גברים, ונשים לאומית בכדורסל יוחלט על גג תשלומים שלא יעלה על 100 אלף שקל ברוטו, לכל הקבוצה.

לגבי ליגה א' גברים בכדורסל נקבע גג תשלומים של 40 שקל ברוטו לכל הקבוצה.

הסיעה תחליט על ביטול תקנון התשלומים למאמנים בליגות הנמוכות.

לדברי מזכ"ל הפועל אופק תוכל כל קבוצה בליגה א' לשלם עד 40 אלף שקל ברוטו ואז זה יעשה על חשבון השחקנים..

המשך הדיונים בתקנון התשלומים בין מרכזי הספורט יעשה מיד לאחר שובו של מזכ"ל הפועל אופק מחופשה בתחילת חודש אוגוסט.

החותר שפרירי דורג חמישי בחצי הגמר

החותר דני שפרירי דורג חמישי בחצי הגמר באליפות העולם לנוער שהתקיימה בבלגראד בקאייק יחיד.

בסיכום הכללי דורג שפרירי במקום 14.

באליפות העולם השתתפו 29 מדינות.

מוחמד עלי נושא את מזוודותיו בשדה התעופה בשיקאגו לאחר ששב ממקסיקו שם נותח במוחו כדי להושיעו ממחלת הפרקינסון. (תצלום: איי. פי.)

ויינקרנץ יתפקד בלי עוזר

מאת יוסף חכם

לנבחרת ישראל שתשחק בחודש ספטמבר בבולגריה במשחקי דרג ב' לא ימונה עוזר מאמן למשה ויינקרנץ.

הסיבה לאי מינוי עוזר היא בשל אי מציאות מועמד מתאים ומוסכם על דעת חברי איגוד הכדורסל.

כידוע היו מועמדים לתפקיד אריה דווידסקו, אלי קנטי וטל ברודי.

השחיינים הצעירים שבו ממסע מוצלח בגרמניה

מאת דוד סיבור

אתמול שבה לארץ משלחת השחיה של הפועל מחוז ירושלים-נגב. ממסע אימונים ותחרויות מוצלח במערב גרמניה.

נבחרת המחוז קיימה תחרות עם מחוז נורדריין וסטפליה בעיר מנהיים.

בין התוצאות הבולטות: 100 מטר חזה (גיל 13) נועה ברושי 1:24.6 דקה. גיל 15 — ענת לבנון 1:23.5 דקה. בנים (גיל 13) באותו המשחה: עירן ליבנה 1:19.5 דקה. גיל 14 — אורן שטיינברג 1:15.2 דקה.

100 מטר חופשי בנים (גיל 13) רמי בראלי 1:00.7 דקה. גיל 14 — אוהד עוזיאל 1:00.0 דקה. בנות (גיל 14) ענבר בקלש 1:09.0 דקה.

200 מעורב אישי (בנים 13) רמי בראלי 2:31.0 דקות. נדב קוסטיצקי 2:39.0 דקות.

100 מטר פרפר (בנים 13) רמי בראלי 1:12.2 דקה. גיל 14 — יצחק רובין 1:13.0.

בהמשך השתתפו השחיינים בתחרות הבינלאומית הגדולה בדארמשטאט שבה בלטו השחיינים הבאים: רמי בראלי בן ה-13 שזכה ב-3 מדליות. ב-400 מטר מעורב אישי (מקום שני) בזמן 5:33:04 דקות, 200 מטר מעורב אישי (מקום שני) בזמן 2:35.87 דקות ו-100 מטר חתירה (מקום שלישי) בזמן 1:02.56 דקה.

עודד ירים זכה בשתי מדליות ב-100 מטר גב (מקום ראשון) 1:14.38 דקה ו-200 מטר גב (מקום שלישי) 2:41.93 דקות.

ערן ליבנה זכה במקום השני ב-200 מטר חזה בזמן 2:58.19 דקות. השלושה הם בני 13.

בראש המשלחת עמדו המאמנים אילן רונטל ומיכאל בקלש.

בחיפה שוקלים להעסיק פסיכולוג

מאת יוסף גלזר

משה רן, אביו של השוער המנוח אבי רן ז"ל, מיועד לשמש במנהל יחודי שוערים שתוקם במכבי חיפה. משה רן, שוער עבר בעצמו, יסייע למאמן שוערי האגודה וחבריו האישי חיים לוין, מגמה זו מתגבשת בהנהלת מכבי חיפה שגם תצרף אותו כחבר מועצת האגודה.

אתמול נמשך זרם מאות המבקרים בבית משפחת רן. בין הבאים לנחם היה גם חתן פרס ישראל לתיאטרון, השחקן מכרם חורי.

במכבי חיפה שוקלים להעסיק פסיכולוג שיסייע בחילוץ הכדורגלנים מן המשבר הנפשי והטראומה בהם הם שרויים מאז האסון. הוזכר שמו של הפסיכולוג ד"ר רוני פרידמן שהוא מאמן שחקן קבוצת הכדורעף של מכבי חיפה.

רני רונטל שהגיע שלשום ארצה כדי לנחם את משפחת רן שב אתמול לבלגיה להכנות קבוצתו פ.צ. בריז' לעונה החדשה.

אמריקני רץ באוניברסיאדה 100 מטר ב-10.07 שניות

האצן האמריקני לי מקריי ניצח בריצת 100 מטר באוניברסיאדה בזאגרב. כשגמא את המרחק בזמן מעולה — 10.07 שניות והקדים ב-1.1 מאיות את בן ארצו בראיין קיסר. שלישי סיים הצרפתי ברונו מארי-רוס — 10.25 שניות.

בריצה המקבילה לנשים, ניצחה האמריקנית גוון טורנס, בזמן 11.09 שניות, לפני הסובייטית אירינה סליוסאר 11.34 שניות. הבולגריה סוטולנה איסאבה ניצחה בקפיצה לגובה 1.95 מטר.

איטליה נטלה שתי מדליות זהב בבריכה. מנואלה דאלה וואלה עברה 100 מטר חזה ב-1:10.54 דקה וניצחה את הבלגית אינגריד למפרור, שזכתה קודם לכן במשחה הכפול.

איילאריה טוקיני ניצחה ב-100 מטר פרפר בזמן 1:02.01 דקה לפני ההולנדית המצויינת ואן בנטם 1:02.11 דקה.

האמריקני תומאס וויליאמס זכה ב-50 מטר ב-22.90 שניות. מדליית זהב נוספת לארה"ב העניק השחיינות במשחה 4 כפול 200 חופשי, בזמן של 8:09.52 דקות לפני הולנד 8:17.51 דקות.

בסיכום המדליות עד כה מוליכה בריה"מ עם 15 מדליות זהב, 19 כסף ו-12 ארד. לפני ארה"ב 13-11-12 ורומניה 13-10-8.

בגמר הטורניר השני בליגת הקיץ בכדורסל:

פוינט 9 — ספולדינג 79:107

מאת אריה גיטלים

קבוצת "פוינט-9" זכתה בטורניר השני של ליגת הקיץ בכדורסל לאחר שגברה בגמר על קבוצת ספולדינג 79:107 (38:51).

במקום השלישי זכתה קבוצת היי-טק לאחר שניצחה את אמ.פי.אס 107:119.

השחקן המצטיין בקרב הקבוצה הזוכה היה נרב הנפלד שקלע 26 נקודות. יהודה לוי 22, דרור ברדיצ'ב 20, ניב בוגין 17, גל קנז 8, אלימלך 4, שידלצקי 4, אסף כהן 4 וגינזבורג 2 השלימו את מנת הסלים למנצחים.

לספולדינג קלעו: אייל רוזנפרב 21, יואב קרמן 10, אבנר שם-טוב 10, איציק כהן 8, שי כספי 8, אבי וילברמן 7, עידו אשר 7, ערן אורגד 6 ושלמה סלינס 2.

להייטק הירבו לקלוע הילי זמורה 32 ואבי שילר 21, לאמ.פי.אס זלוטיקמן 19 ורון שטרייכמן 17.

בדראפט שנערך במחצית של משחק הגמר לקראת הסיבוב השלישי של ליגת הקיץ נבחר כמספר 1 דרור ברדיצ'ב שהתגלה כתגלית ליגת הקיץ על-ידי אמ.פי.אס.

מספר 2 היה יואב קרמן שנבחר על-ידי הייטק. מספר 3 רון שטרייכמן על-ידי ספולדינג ומספר 4 היה ישראל אלימלך על-ידי פוינט 9.

המשחקים נערכו בקרית הצעירים ברמת-השרון.

יו"ר איגוד הכדורסל: מליניאק ממורמר ומתוסכל

יו"ר איגוד הכדורסל יוסי אוברקוביץ הגיב אתמול בחריפות על דברי הביקורת של המאמן אריה מליניאק בפני ועדת הספורט של הכנסת.

היו"ר אוברקוביץ אמר: "מאז מה הופיע המאמן מליניאק הרי הוא מתוסכל".

בהמשך דבריו אמר אוברקוביץ: "כבודה של ועדת הספורט של הכנסת במקומו מונח ואני בהחלט מכבד ומכיר את חבריה שחלקם הגדול מבין בכדורסל ולכן אני מאמין שהדברים שנאמרו ע"י המאמן הממורמר ומתוסכל כל אריה מליניאק לא ירשימו את החברים כי את איגוד הכדורסל ניהלו בעשר השנים האחרונות מיטב עסקני הספורט ולאיגוד יש מדיניות של שמירה על האיזון הדק בין הקבוצות לבין הנבחרת הלאומית.

בסוף הודעתו שואל אוברקוביץ: "האם הצלחת הנבחרת הישראלית באליפות העולם (מקום שביעי) והצלחת מכבי תל אביב בגביע אירופה לאלופות זה כתוצאה מחוסר מדיניות של האיגוד או בגלל מדיניותו של אדם שצריך במספר הערות כמו מינוי מאמן בלעדי לנבחרת ישראל.

חפר: אני בז למבקרים

רכז הכדורסל במרכז הפועל איתן חפר תקף אתמול בחריפות רבה את מותחי הבקורת על הרשמת קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה בעונה הבאה למשחקי גביע קוראץ'.

חפר אמר: "זו חוצפה ועזות מצח שאנשים שלא תרמו כלום לכדורסל ולהנהלת חיפה מותחים בקורת על הרשמתה. אני בז לאותם אנשים מבקרים".

דלזל ואיימוס בהפועל ת"א

מאת יוסף חכם

גזנתן דלזל, כדורסלן הפועל חיפה, ישחק בעונה הבאה בקבוצת הפועל תל אביב — זאת הודיע אתמול לאחר שרכז הכדורסל במרכז הפועל איתן חפר הסכים לחתום על טופס השיחרור של הכדורסלן.

קארל איימוס מי ששיחק במכבי רמת גן הוחתם אתמול ע"י ראשי הפועל תל אביב.

למפרט מוכן להשאר בארץ בשינוי סטאטוס

יו"ר היחידה לספורט הישגי תומס למפרט, מוכן להישאר בארץ אולם בשינוי סטאטוס — על כך נמסר במכתב ששיגר למנהל לראשי התאחדות הספורט בארץ.

למפרט מוכן לשמש כיועץ מטעם כיו"ר היחידה - דבר שיוריד ממנו במידה רבה אחריות לפעילות.

לפני כשבועיים התפטר למפרט מטעמי בריאות אולם לאחר שהופעל עליו לחץ הוא מוכן להישאר בארץ.

מוסדות הספורט ירונו בימים הקרובים במכתבו של למפרט.

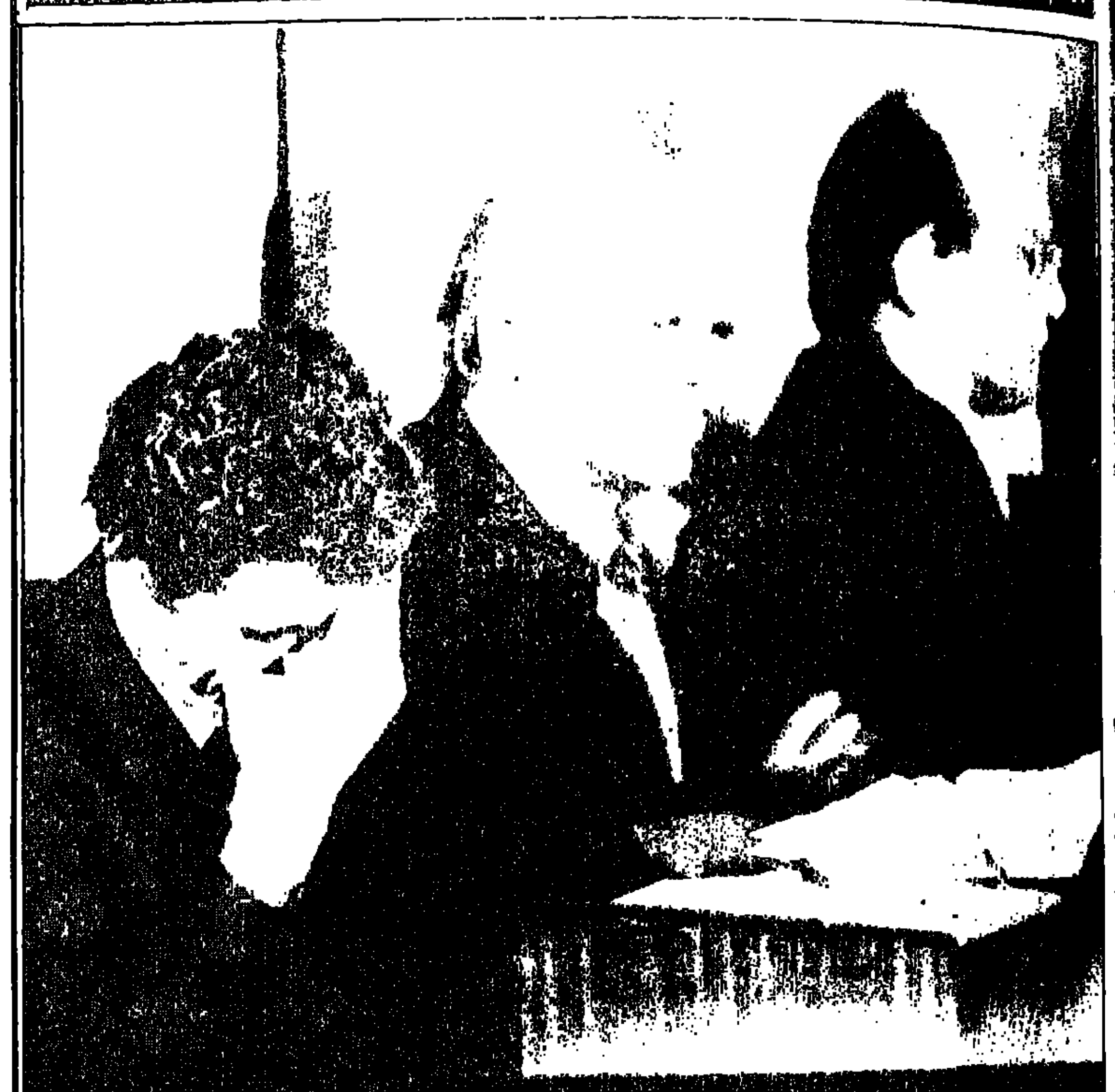

הנאשמים (משמאל לימין): מנהל הכור ויקטור בריוכאנוב, סגן המהנדס הראשי אנטולי דיאטלוב והמהנדס הראשי ניקולאי פומין (צילום-רדיו איי. פי.)

משפט צ'רנוביל — מבחן ל"גלאסנוסט"

31 נהרגו, 200 נפצעו, 135,000 פונו בתאונה הגרעינית החמורה ברחבי תבל; שלושה בלבד עומדים לדין: רק קומץ כתבים הורשה להיות נוכח בישיבות הפתיחה והנעילה ■ מבחן למדיניות הפתיחות של גורבצ'וב

מאת מארי אלן בורטין, מוסקבה

המנהל לשעבר של תחנת הכוח הגרעינית בצ'רנוביל ושניים מעוזריו עומדים עתה למשפט, שיהווה מבחן למדיניות הפתיחות של הקרמלין. הם מואשמים בהזנחה פושעת על שלא פעלו מיד, כאשר הכור הרביעי של התחנה התפוצץ ונדלק ב-26 באפריל אשתקד, בתאונה הגרעינית החמורה ביותר שאירעה עד כה ברחבי העולם.

המשפט נגד המנהל ויקטור בריוכאנוב, המהנדס הראשי ניקולאי פומין וסגן המהנדס הראשי אנטולי דיאטלוב יתנהל בעיר צ'רנוביל, במרחק של 18 ק"מ מן התחנה. "פרבדה" הודיעה כי המשפט ייערך במקום "הסמוך" אמר אלכסנדר קובאלנקו, קצין הממונה של הקבוצה המפקחת על טיהורה של צ'רנוביל, לפני חודשיים, לכתב "רויטר". לדבריו יימשך המשפט שלושה שבועות ויוזמנו כ-50 עדים. עדותם עשויה לגלות פרטים חדשים על התאונה וספיחיה, אך אין להניח כי שאלות מסויימות בדבר הטיפול באסון יגיעו לידיעת הציבור, בשל הסיקור המוגבל של המשפט.

כידוע, נהרגו בתאונה 31 בני-אדם, יותר מ-200 נפצעו ו-135,000 תושבים פונו מאוקראינה ובילורוסיה הסמוכה. הידיעה על ההתפוצצות ועל הדליקה הגיעה אל מחוץ לבריה"מ כאשר מדינות סקאנדינביה הודיעו על עליה בקרינה הרדיו-אקטיבית באטמוספירה, כאשר המקור הוא קרוב-לוודאי בריה"מ. הפקידים הסובייטיים הכחישו תחילה שאירעה תאונה והמתינו 48 שעות עד שמסרו ידיעה קצרה לעתונות. שום פרטים לא נודעו עד שהפינוי הסתיים ברובו במאי.

אחריות הקרמלין

העתונות הסובייטית האשימה פקידים מקומיים כי חשפו ללא צורך אלפי בני-אדם לקרינה, בשל הסודיות אשר גרמה להשהיות באירגון הפינוי.

משקיפים זרים העלו את שאלת אחריותה של מנהיגות הקרמלין אשר שיגרה למקום תוך שעות ספורות פקידים ומדענים בכירים אך מילאה פיה מים כלפי האוכלוסיה הסובייטית ויתר העולם. איש מן הפקידים הללו אינו עומד לדין במשפט צ'רנוביל, אשר נפתח ב-7 ביולי בבית התרבות של העיר ושחלק רב ממנו יישאר כנראה סודי מחמת הגבלות הדיווח. השלטונות הסובייטיים מגבילים את הסיקור הזר של המשפט לקבוצה קטנה של כתבים, היושבים קבע במוסקבה, שהורשו להיות נוכחים רק בישיבות הפתיחה והנעילה.

בהסתפקם בהעמדתם לדין של שלושה עובדי תחנת הכוח בלבד ובאי-הענקת גישה מלא המשפט לעתונאים, מעוררים שלטונות בריה"מ ספיקות במידה אשר בה מוגשמת הלכה-למעשה מדיניות הפתיחות של מנהיג המפלגה מיכאיל גורבצ'וב.

ניסויים בלתי מאושרים

השאלות שעליהן יענה המשפט, קרוב-לוודאי, נוגעות למעשיהם של בריוכאנוב ושל עוזריו לפני ואחרי ההתפוצצות בשעה 1.23 לפנות בוקר. חקירה רשמית מטילה את האשמה בהתפוצצות על ניסויים בלתי-מאושרים אשר בוצעו על-ידי עובדים שסגרו את מערכות הבטיחות לשעת חירום כדי לראות כמה זמן ניתן לשמור על יציבות אספקת הכוח לאחר מעבר לגנראטור מופעל במנוע דיזל.

המהנדס הראשי החדש של התחנה, גנארי יארוסלאבצב, אמר בחודש שעבר כי בריוכאנוב, בן ה-51, ופומין, בן ה-50, שהו בבתיהם וישנו בעת ההתפוצצות. לדברי קובאלנקו, ביקר בריוכאנוב אצלו בתחנת כוח בקרים ב-7 במאי, ובעת ביקורו עדיין לא ידע מה השתבש.

ניתן לצפות כי המשפט ינסה לקבוע מדוע נעדרו מנהל התחנה והמהנדס הראשי בעת הניסויים, מדוע נערך הניסוי ללא אישור ומדוע ניתנה רשות להפסיק את פעולת מערכות הבטיחות האוטומאטיות.

בריוכאנוב ופומין, שנעצרו ונכלאו בחודש יוני אשתקד, נאשמים כי לא העריכו את מידת החומרה של המצב ולא אירגנו מייד את פעולות ההצלה.

משרד התובע הציבורי הסובייטי ערך חקירה שנמשכה למעלה משנה והיה בה כדי לספק פרטים נוספים על מעשי הפקידים לאחר ההתפוצצות. אין להניח כי המשפט יענה על השאלה מדוע ריחו פקידי המפלגה את פינוי העיר פריפיאט, שבה התגוררו עובדי התחנה, למעלה מ-36 שעות לאחר שהכור שניזוק החל לפלוט פסולת רדיו-אקטיבית.

פקידים סובייטים בבירת אוקראינה, קייב, טענו בחודש שעבר כי פינויים של 50,000 תושבי פריפיאט החל בזמן.

איטיות במסירת מידע

ברו"ח הממשלתי הרשמי על התאונה נאמר כי מוצרי חלב מזוהמים נצרכו על-ידי תושבי האיזור מסביב לצ'רנוביל (עד למרחק של 30 ק"מ) במשך עשרה ימים, עד לפינויים. איש לא יועמד לדין על שלא העמידם על הסכנה בכך.

שטח אחר, שעליו לא יישפך אור רב במשפט, הוא האיטיות במסירת מידע. סגן ראש הממשלה בוריס שצ'רבינה, שעמד בראש החקירה של הממשלה, האשים את השלטונות המקומיים במתן תשובות באיטיות ואמר כי מוסקבה מסרה "מידע כן" ברגע שהגיע אליה. מאז התברר כי שצ'רבינה עצמו הגיע למקום ב-26 באפריל, יחד עם המומחה לענייני גרעין, ואלרי לגאסוב.

לפי הדו"ח הרשמי הגיעו חלקיקים רדיו-אקטיביים לגבול פולין ב-26 באפריל, ורוחות נשאו את הזיהום עוד שלושה ימים נוספים בכיוון צפון-מערב. זה מסביר את העובדה שמדינות סקאנדינביה הגיעו לכלל מסקנה שבבריה"מ אירעה תאונה גרעינית גדולת ממדים, ומטיל בספק את טענות הסובייטים כי הם סיפקו מידע מלא בהקדם האפשרי.

"רויטר"

שיעור בעתונאות או "בלון שנת הדמוקרטיה"

מי עוד כמארק גפן עשוי להעניק לנו שעור בעתונאות אמינה? הרי הוא גורס כי צריך לבדוק את העובדות, להמנע מקביעת הנחות יסוד מדומות, פן יתמוטט הבנין העתונאי כולו (ראה מאמרו "בלונים, בלונים...", 3.7.87).

אבל מה יעשה עתונאי המבקש להוכיח, כי מרינאים מפריחים בלונים, ואין בידיו המידע המבוסס להוכחת צדקתו? היתפתה ליצר ליבו או יימנע מניפוח "הבלון"? אין ספק, הברירה לא קלה. כיצד עמד בה מארק גפן?

הבה נעיין בכתובים, עת עסק בפרק שכותרתו "שנת הדמוקרטיה". שם נאמר: השר הבטיח להקדיש השנה (שנת הלימודים שרק נסתיימה) לחינוך לדמוקרטיה, "ובמציאות נפסקו המפגשים בין התלמידים היהודים והערבים". האמנם? הרי רק לפני ימים מספר מצאתי בשולי אחד מעמודי העתון דיווח על מפגשים בהם השתתפו יותר מ-10,000 בני-נוער. הידיעה "הלא-חשובה" שהובאה באותיות פטיט נעלמה כנראה מעיני העתונאי המלומד. הוא טוען אמנם: "איני יודע מה התרחש בבתי-הספר" חרף העובדה שעתונו סיכם את שנת הלימודים תשמ"ז בעמוד, שכותרתו "תעודת סיום" (30.6.87) וכו מאמר מאת ר. מורגנשטרן "המקצוע: דמוקרטיה", בו כתוב בין השאר, כי "התגבשו תוכניות יפות ונכונות בנושא החינוך לדמוקרטיה ולסובלנות, בהתאם להנחיית היחידה לדמוקרטיה ולדו-קיום שבמשרד החינוך והתרבות".

אני מניח, כי שמה של היחידה, מטרותיה ותוכניותיה לא הגיעו לידיעתו של מ. גפן, חרף העובדה כי דווח על כך מעל דפי "על המשמר". ואם צריך לבדוק עובדות טרם כתיבה, הרי עמדו לרשותו שפע ידיעות בעתונים אחרים, אשר עסקו בתוכניות היחידה, בהתייחסות האגף הדתי אליהן ובהחלטת השר להעניק להן עדיפות ותמיכה.

תוכנית "האשכולות"

אוזניו של העתונאי לא היו גם כרויות לדיווחי התקשורת ערב פירסום מאמרו, בהם סופר על ההכנות להפעלתה של תוכנית חדשנית, תוכנית "האשכולות" אליה הצטרפו עשרות בתי-ספר ברחבי הארץ. מצער ביותר, כי דווקא למחרת כנס היסוד של התוכנית הזאת, בו השתתפו כ-200 מנהלים, מחנכים, ומפקחים, נשלחה להם ברכת הדרך ברמות "הבלון-" של מ. גפן.

האם ראויים היו לברכת העתון, המבקש להעמיק את החינוך נגד שוביניזם וגזענות, יבואו-נא קוראיו, מהם נמנעה ידיעה ומידע בנידון, וישפטו.

תוכנית "האשכולות" מהי? התוכנית בנויה על שיתוף פעולה בין בתי-ספר ממיגזורים שונים של החברה הישראלית: חילוניים ודתיים, עירוניים ושכונתיים, קיבוציים וערביים. מטרתה העיקרית — חינוך פוליטי, חינוך לדמוקרטיה ולסובלנות, וכיבוד הזהות היהודית של השונה ממך.

לראשונה תופעל תוכנית חינוכית, המצהירה בגלוי כי בית-הספר חייב להתמודד עם קונפליקטים חברתיים ופוליטיים, לנקוט עמדה ולשקוד על חינוך פוליטי לתלמידיו. לראשונה מופעלת תוכנית המבקשת להתמודד בעת ובעונה אחת עם סבך הקונפליקטים בחברה הישראלית, וליצור סביבה חינוכית המקרבת רחוקים וכונה שותפות אמת ביניהם.

"האשכול" אמור לשמש מסגרת רב-שנתית. המזמנת תחילה מנהלים וצוותי-ניהול חינוכיים לסדנה משותפת של עיון ומעשים. באמצעותה יירכשו מיומנויות להפעלת השתלמויות מוסדיות, ולפיתוח תהליכי עיון והתנסות בקרב מורי הסגל, התלמידים והוריהם.

מטרת "האשכול" — בנין של שותפות חברתית וחינוכית, המתמודדת עם כל מכאוביה של החברה הישראלית.

אל התוכנית הזאת, המקיפה בתי-ספר יסודיים, חטיבות ביניים ועל-יסודיים, הצטרפו מרצונם כ-80 מנהלים וצוותיהם. האין היענות זו כשלעצמה מעידה, כי מתרחש משהו בחינוך לדמוקרטיה ולרב-קיום?

חיזוק התפישה הדמוקרטית

יש לי הרושם, כי מ. גפן לא הדביק את מהלכי העניינים. הוא תקוע עדיין בשנת תשמ"ו. כי עוד בתשמ"ה החלו לשאול כיצד יבלמו את כהנא ואת השפעתו. אז הכריזו על "החינוך לדמוקרטיה" כנושא מרכזי שנתי. בביצוע שותפו עשרות ארגונים, ובמרכזם מכון "ואן ליר". כרבבת מורים השתתפו בהשתלמויות קצרות. באמצעותן החל החיפוש אחר דרכים, מהויות וכלים העשויים לבלום את גלי הגזענות והשוביניזם. בתום השנתיים נלמדו הלקחים, ובעקבותיהם החליט שר החינוך והתרבות יצחק נבון: א החינוך לדמוקרטיה ולדו-קיום חייב להיות מרכיב קבע בכל תהליכי ההוראה והחינוך, ולהיות לעניינם של כל מורי ישראל; ב האחריות לפיתוח התוכניות והתהליכים תופקד בידי יחידה מיוחדת במזכירות הפדגוגית. יחידה זו הוקמה בראשית שנת הלימודים תשמ"ז. כאחד מחברי היחידה הזאת שקדתי יחד עם חברי על לימוד המעשים והבעיות בביה"ס השונים, על גיבוש תוכנית "האשכולות", ועל תוכניות נוספות, שתכליתן העיקרית: חיזוק התפישה הדמוקרטית של הנוער ע"י חינוך רעיוני-פוליטי, המשלב מרכיבים ריגושיים והתנהגותיים.

נוסף לתוכנית "האשכולות" יופעלו: מועדוני דיון; ייערך ניסוי בו מלמדים ילדים יהודים וערבים אלה את אלה את שפת אמם, יועמקו תהליכי "המפגשים"; תועמק הכשרת המורים בנושאים של "מהות הדמוקרטיה הישראלית", ולהתמודדות עם בעיות וקונפליקטים חברתיים ופוליטיים; יוכשרו מנחים; יוזמנו בני נוער לתחרות רעיונות הפותרים בעיות יסוד בחברה הישראלית; ועוד.

כל אלה עשויים לתרום אט-אט להווצרות תודעה חברתית-פוליטית, הסולדת מגזענות ושוביניזם, ומעריכה תרומת השונים לגיבוש והותו של הקולקטיב הישראלי.

רעיונות אלה אינם מקובלים על כל חלקי המערכת החינוכית. האגף לחינוך דתי נכון לפעילות בין דתיים וחילוניים, אבל פוסל את רעיון השותפות עם בתי-ספר ערביים. גם בית-הספר הקיבוצי לא נענה, לצערי, לאתגר. עיסוקו בבעיות קיומיות, וההנחה שקודם המאמץ לגיבוש המסר והזהות הערכית כנפרד ממאמציהם של בתי-הספר האחרים, מנע נטילת חלק בתוכנית חינוכית של שילוב ושותפות. לשמחתנו נמצאו נודדים בקרב הדתיים ובקרב אנשי החינוך הקיבוצי, אשר החליטו לתפוס את מקומם ב"אשכולות".

דווקא נוכח קשיים אלה במערכת החינוך, ונוכח סערת האירועים המכרסמים בתשתית הדמוקרטית, דרוש מאמץ עקשני ועקיב, אשר יחנך את הדמוקרט של שנת 2000.

האם לא ראוי, כי עתונאי כמארק גפן וחבריו לעתון, החרדים כמוני לדמות החברה הישראלית, יעקבו בדריכות אחר מאמצינו ויהיו להם דוברים נאמנים ואמינים?

יהודה בין
חבר היחידה
לחינוך לדמוקרטיה ולדו-קיום
קיבוץ כפר-מסריק

★

הערת מ. גפן: אני מורה ליהודה בין על תגובתו, תוך הערכה למעילותו במסגרת היחידה לחינוך לדמוקרטיה. דברי לא באו לבטל שום פעולה חיובית, אך גם יהודה בין שותף בוודאי לחרדתי לרוחות הנושבות בבתי-ספר רבים (ועל כך יש לי מידע אישי) ולכן עליו להבין את נימתי הביקורתית. הסקרים בקרב תלמידי בתי-הספר המצביעים על התמיכה בכהנא אינם יכולים שלא לעורר דאגה. ולכך כיוונתי את דברי.

המסיתים הלאומיים

(המשך מעמוד 8)

נגד מבצעי הפוגרום נגד שכנים ערבים, הוא מודיע שהוא ושני חברים אחרים בוועדה מוכנים לארח את עצורי השכונה למעצר-בית בשבת ולמנוע מהם לבוא במגע עם העדים — הכל על-מנת שישוחררו לאלתר "כמו שהיה תקדים עם רפי סויסה". בכך, דרך אגב, הגניב ובנג לרפי סויסה, "המושחת מהמערך". ולמרות שהעצורים הובאו כבר למשפט ויש חוקי סוב-יודיציה במדינת ישראל, מרשה לעצמו שומר החוק יו"ר ועדת הפנים של הכנסת "להרגיע" את תושבי השכונה ומנסה להשפיע על בית המשפט באומרו: "אנחנו ערים שטרם הוכחה אשמתם ואנחנו מבקשים מהמשטרה לשקול כי הפעולות נעשו בלהט יצרים. אנחנו מבקשים מהמשטרה להצטרף ליצירת האווירה הטובה בשכונה"...

אלה הם אנשי ההדר שהלאומיות הצרופה מדברת מגרונם. אלה אותם אנשים ושותפיהם מהמחנה החרדי השחור, שמסרבים לפסיקת הבג"ץ ועושים כל שביכולתם על-מנת לא להסגיר פושע יהודי לצרפת. אך ורק משום שקורבנו הוא ערבי ולא יהודי. ולמלאכה בזויה זו רותמים רבנים: ראש הממשלה נכנס לעובי הקורה, והבהתבוות שאין למעלה ממנה מנסים לרתום גם את השגריר שלנו בצרפת.

אלה אותם פטריוטים שעושים עג'ניות באוויר כדי לא להסגיר לארה"ב סוטה-מין אלים — שכל זכותו, וזכות הפושע העולה החדש מצרפת, שהם חובשי כיפות. כאילו, לא סוננו, אין לנו די כפושעים, רוצחים ואנסים משלנו ויש לייבא אותם מחו"ל. שני "תכשיטים" שעלולים להישאר עמנו כאן בשל חוק השבות. וכה בשעה שמערימים קשיים על אחרים, הגונים וישרים, שרוצים להצטרף אלינו וכל מגרעתם היא, שהגיור שלהם אינו כשר למהדרין, או שמטביעים אות קלון, בצורת שתי ספרות תמימות, בתעודת הזהות שלהם.

ואין מי שייצא במסע הסברה אגרסיבי אשר יעמיד את המחנה הזה, המכנה את עצמו — לא בצדק — המחנה הלאומי, על חומרת פרצופו הלאומי והחברתי.

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
עומר

בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ד 1964, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מר/גב' גבו כרמית ושלמה, פטור מחניה בתוך המגרש, בגוש 38566 חלקה 31 רחוב צאלה מספר 13/א' בנגוד לתכנית/שנוי תכנית 17/102/03/14.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרד המחלקה הטכנית במועצה מקומית עומר, ברחוב רותם בימים: א', ד', ה' — בין השעות: 12.00 — 8.00 לפנה"צ וביום ג' בין השעות: 19.00 — 17.00 אחה"צ ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים לוועדה המקומית האמורה תוך 14 יום מיום פרסום זה.

זק ארז
חתימת יו"ר ועדה מקומית עומר מחוז הדרום

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח־תקוה

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6373 חלקה 114 ברח' בורוכוב מס' 24. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור כ' בו מותר להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 110% בניה 5,3 דירות. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 120.6% בניה 6 דירות ומרפסות לא מקורות בולטות 1.4 מ' מחוץ לקו בניה קדמי. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו. ד. תבורי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

מרחב תכנון מקומי
כפר סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965 בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר חלקה/ות 104 בגוש 7599, שכ' בנה ביתך, הקלה כלהלן: 6% תוספת לאחוזי הבניה.

כל המעונין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש. התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר סבא

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית/מתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבני הפתח־תקוה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/10/1241" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: 1) הגדלת אחוזי בניה. 2) הגדלת אחוזי בניה בקומות שמתחת לפני הדרך. 3) הוספת שימושים מותרים בקומות שמתחת לפני הדרך לאחסנת מתקנים טכנים ומכונות. 4) תוספת מקומות חניה במרתפים לשטח הבניה הנוספים בסעיפים 2,1.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6367 חלקות 126 עד 130 (חלקה מקורית מס' 10).

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה ועליה לכלול פרוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז
תאריך: 28 ביוני 1987

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון

תיק בנין 3033

הודעה על פי סעיף (1)149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשר להיתר בניה על חלקה 126 בגוש 6019 ברח' יואב מס' 4 חולון. הכוללת מתן הקלה כ: א. אחוזי בניה 5.5% משטח המגרש 595/2 מ"ר בשתי הקומות.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעירית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
ראש העיר
ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

פקודת החברות (נוסח חדש)

הודעה על קבלת החלטה מיוחדת
(בהתאם לסעיפים 15 ו־118 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג־1983)

תיאום שרותי ריפוי בע"מ
ח.פ. 51־112484

ניתנת בזה הודעה, על פי סעיפים 15 ו־118 לפקודה, כי באסיפה כללית /באסיפה כללית שלא מן המניין שנתקיימה ביום 5.7.87 קיבלה החברה את ההחלטה דלקמן, כדבר שינוי תקנות, בהחלטה מיוחדת:

1. תקנה א', כ', ר"ג בתקנון החברה תבוטלנה.
2. לתקנון החברה תיווספנה התקנות הבאות:
   א) לעסוק בעיצוב, יצור, שיווק סחר, ויצוא תכניות למוצרי קרמיקה, סניטציה.
   ב) לעסוק בעיצוב, יצור, שיווק, סחר, יצוא ומכירת זכויות ורשיונות שימוש במוצרים מקרמיקה, חומר, גבס, פלסטיק וחומרים אחרים.
   ג. יצור ושיווק תכניות מחומרים שונים למטרות שיווק.
3. לבקש מרשם החברות לשנות את שם החברה משמה הנוכחי ליושקו קרמיקה בע"מ.

תאריך: 5.7.87 — יו"ר האסיפה: יוסף סינצי

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 מרחב תכנון מקומי
נתניה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נת/307/28/ג'/2" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: חלוקת חלקות 612, 613 כל אחת מהן לשתים עם דרך משותפת, שינוי קיים אחרי מ־10 מ' ל־6 מ', בחלקות 612, 613, 614 שינוי ק.ב. צדדי 4 מ' ל־3 מ'. להתיר קו בנין אפס בגבול המפריד בין מגרש מס' 1 מגרש מ. 2 בחלקה 613 ומגרש 3 ו־4 בחלקה 612.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8274 חלקה 612, 613, 614 רח' מסריק פרדס הגדוד.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך 5.7.1987

ד. שיש
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 09.05 שעת כושר. 09.15 קסים קסם — אור. 09.35 הלב — פרק 14: מרקו מחליט לנסוע לארגנטינה. 10.00 הרפתקאות באי הכוים — פרק י"כ. 10.25 פיצוחים בשידור חוזר. 10.55 בית הספר ורדוף הרוחות. 11.20 טבעם של דברים — המוח השמאלי — המוח הימני — מבנה המוח. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 קשר משפחתי. 14.46 צבע בנחל פרק ג'. 15.10 רחוב סומסום. 15.40 מאתיים שניות לעידן החדש של הרפוס. 16.45 שעת כושר. 16.00 והדוה — שידור חי. 17.00 ערב חדש — מנחה: אילנה דיין. 17.30 „ריץ רץ" — הסדרה מבוססת על רעיונות ויצירות של ילדים, ומגישים אותה ילדים. שם התכנית: „דף מספר". 18.00 „התלת־רגליים" — סדרת הרפתקות בריטית. 18.25 ספוקו של מקום — מבט אל הכרמל. 18.30 תקציר החדשות (ערבית). 18.32 „מגזין לאמנות" (ערבית). 19.00 מפגש — תכנית דיון שבועית, העוסקת בענייני השעה. (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.30 „נקודת חן" — סדרת טיולים עם אורי דביר. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 „אף פעם לא מאוחר" — הפרק החמישי. 22.00 זוגות מתווכחים — סרט טלוויזיה תיעודי אמריקני — הסרט נערך מתוך 40 שעות של צילום, שהתפרסו על פני תקופה של 10 שבועות. והוא מתעד זוגות בשעת ויכוח. ארבעת הזוגות שנבחרו למטרה זו, מייצגים שכבות גיל ומעמדות חברתיים וכלכליים שונים. בעת ההסרטה, כשהחלו בני הזוג בויכוח כלשהו, ביום או בלילה, היו פורצים לחדרים נסררים, ממתינים עד שיגיע צוות הצילום לביתם — צוות שעמד לרשותם 24 שעות ביממה — ואז היו ממשיכים בויכוח. מפיקי הסרט התיעודי המיוחד הזה הם ג'ו והארי גאנץ. 22.55 פרקליטי אל־איי — הפרק הרביעי: „בית העונה התופחת". 23.40 „הגיע הזמן לשון" — פינת הלשון של אבשלום קור הפעם: „בנימין זאב הרבה לפני הרצל" — לקראת כ' בתמוז. חדשות הלילה 18.00 דובוני־כפת לי (ערוץ 2). 19.30 תצפית־זיקנה (ערוץ 2). 20.00 כלט כת שבע (ערוץ 2). 20.40 פופ 2 (ערוץ 2).

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.00 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר. 11.50 פינת השיר משירי פנחס שדה. 12.00 מן הסרטייה. 13.05 בהאזנה נינוחה. 16.00 אתנחתא — אלכסנדר בנגוכסקי — צ'לו, נטשה קוסוב — פסנתר. שומאן: 5 קטעים ברוח עממית. י. טל: יזכור לצ'לו סולו (1985). מארטינו: סונטה מס' 2. מנדלסון: סונטה מס' 2 ברה מג'ור. 17.30 קשת של צלילים — מיצירות: סולינג. בוקריני. היידן ומוצארט. 18.00 קונצרט קצר. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית „ים רשה"ש. מנצח דייויד רוברטסון. מוצארט: סימפוניה בלה מינור ק. 16א'. מנחם צור: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת. פורה: 4 קטעים לחליל ולתזמורת בתזמורו של יואב תלמי. היגרמה: מוסיקה לכלי נשיפה ממתכת ותזמורת. רנצי: קונצ'רטו כרה מינור לחליל ותזמורת. 22.00 אנתולוגיה קטנה לשירת התוכנית במחיצת שירי עם המשורר מאיר ויזלטיר. 22.30 מג'ז והלאה. 23.00 דור הזהב — אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות: כנרים נשכחים — תכנית חמישית. הכנרים: יאן קוביליק, פרנס פון וצ'א. מיצירות: ויניאבסקי, סנגנטי, בציני, טרטיני, בטהובן, מושקובסקי וסינינגיה.

רשת א'

07.30 רדיו קל. 08.05 חוגה — עם בני הגרל. 09.05 טלרדיו — שירות מידע למאזינים. 10.05 שירייקוד — מחולות ושירים משלנו. 11.05 פניני בוקר. 12.05 מעורב ירושלמי — עם ניסים גרמה. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 צבעי הקשת. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה. 16.05 ארץ לא נודעת. 17.10 שירי עמים. 18.05 מינחת ערב — משדר יומי להווי דתי ומסורת. 18.30 שירודים לעולים. 22.05 יש לי חלום — עורך ומנחה: יובב כץ והפעם: עם הפסיכיאטרית ד"ר אביגייל גולומב והפסיכולוגית ניצה אברבנאל.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 בראש צעיר — תכנית לילדים בחופשה. 09.05 כוכבת הבוקר — עם הלן שפירו. 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 12.10 אלף אלף בכית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ומוסיקה. 14.05 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק — ווי ההומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ — תכנית בבקשתך לשירים עבריים. 16.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.05 זרקור — עורך ומנחה: יצחק נולה. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 השבוע בכנסת. 20.05 שורשים — שבועון לענייני פולקלור ועדות. 22.05 פגישה לילית — עם ערנה סאר. 00.15 להאזין בחלום — שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — מבוא לתורת המוסר — צדיק ותעלולנות. מרצה: הבב' נעמי כשר. 06.30 פוקחים עין. 07.07 יבע אס שבע — עם אלכס אנסקי. 09.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 פתוח אורלי יניב ורובי לנץ נאראחים. 11.05 נכון לעכשיו — עם יוסי עכארי. 13.00 מבזק ידיעות. 13.05 אחר אחר — להיטים עבריים. 14.05 יום יום רג עם אלי ישראלי וארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 מישלים — עיקרות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרר. 18.57 הודעות לחיילים. 19.00 מבזק ידיעות. 19.05 לקראת גיוס — שאלות ותשובות בשידור חי למתגייסים לצה"ל. תכנית עשירית ואחרונה בה יתארח הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון. התכנית תשודר מבסיס קליטה ומיון עם מתגייסים ביומם הראשון. מנחה: נחמן שי. 20.05 יער משירר — מגזין לענייני צבא ובטחון. 20.40 שירי להקות צבאיות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — מבוא לתורת המוסר נש"ח. 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחברה אוהבים. בתכנית ישולבו תורות לתורמי השירותרום שבצוותם עדיין לא הוקראו. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם הרצל בן־אשר. 00.05 ציפורי לילה — עם אלי ישראלי. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

18.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבכסיס — אינפורמציה, ד"שים, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 מסע הקסם המסתורי. 23.05 קול הג'או הזה.

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר — להיטים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים עבריים. 09.06 בא לי — עם מנחם פרי. 10.05 שיהיה — שעה של ביטלס. 10.30 - 11.05 בצל — עם יקיר אביב. 13.05 כל טוב פזמונים ומערכונים. 14.05 כטן גב — עם שוש עטרי. 16.05 מוסיקה לעיין. 17.05 משקפיים — עם מיכל שמואלי. 18.05 קול בו — שבועון פופ. 20.05 לי ולך — שיר וברכה. 21.05 מופע רוק — עם נפתלי מנשה. 23.05 מסביב לחצות — עם יוסי סיאס.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.10
אסתר: נשק קטלני 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,1
בן־יהודה: אהבה בחלון ראוה 9.30 ,7.15 ,5
גת: בלון לחופש הגדול 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: זהב רטוב 9.30 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: סייבל החלום האמריקאי 8.00
אהבה צעירה 10.00
הוד: המוכבל בטיטו 9.30 ,7.15 ,5
ליבידו היים: פלאבון 9.30 ,7.15 ,4.30
כיזואין ת"א: גיבור של סיכן 9.30 ,7.30
כינמה 1: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,5
כינמה 2: בעבר ליליא 9.30 ,7.15 ,5
סאי: לא שם זין 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: בטי בלו 9.30 ,7.15 ,2 ,12
פריט מבוגן 21.00
רב־חן:
חן 1: בי"ס למשמר אזרחי 9.50 ,7.10 ,5
חן 2: חנות קטנה ומטריפה
חן 3: אני והחברה 9.45 ,7.25 ,5
חן 4: סיפור מהחיים 9.45 ,7.40 ,5
חן 5: אל תקרא לי לכן 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: ימי הרדיו 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
תל־אביב: 007 באזור הסכנה 9.30 ,7.00 ,4.30
תכלת: החנות מעבר לפינה 9.30 ,7.15 ,5 / 9.15 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

אואזיס: נשק קטלני 9.30 ,6.40 ,4
לילי: לא שם זין 9.30 ,7.15
ארמון: בי"ס למשמר אזרחי 9.45 ,7.30 ,5
רב־חן:
גן 1: קרוקודיל דנדי 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: מיבחן פראי 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: אני והחברה 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ימי הרדיו 9.15 ,6.15

ירושלים

אריה: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: נשק קטלני 9.15 ,4.30
בית אגרון:
בחורה לנעורים 16.30
כולם נפלו על הראש 18.15
סורי ביותר 20.15
הרומן של אתמול בלילה 22.00
נשיקת אשת העכביש 24.00
כפיר: שם הורד 9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: תרגיל לרופאים מתחילים 9.15 ,7 ,4.10
מיטשל: לא שם זין 9.00 ,7.00
סמדר: קריאת העורב 9.10 ,7.00
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: לוי וגוליית 9 ,6.30 ,4
אור 2: גרסי החוק 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 3: בטי בלו 9.00 ,6.30
אור 4: 8 מיליון דרכים למות 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: המוכבל בטיטו 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: מלו 21.45 ,18.45

חיפה

אורה: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: בי"ס למשמר אזרחי 9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: ימי הרדיו 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: המוכבל בטיטו 9.30 ,7.15 ,4.45
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.15 ,7.00 ,4.10
פאר: נשק קטלני 9.15 ,7.00 ,4.10
רון: 007 באזור המסוכן 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: הפנטיום 9.15 ,7.00 ,4.10
אורלי: שם הורד 9.15 ,6.45
קרן אור המתחדש: לא שם זין 9.15 ,7.00

נתניה

שרון: נשק קטלני 9.15 ,7 ,5

בטוריה: בלון לחופש הגדול 9.30 ,7 ,5

חולון

סביי: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,5
מיגדל: חנות קטנה ומטריפה 9.30 ,6.00
אירמון: לא שם זין 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

היכל: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל — האודיטוריום: פוטע נובטל וילדה קטנה 21.30 ,19.15 ,17.00

באר־שבע

חן: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: המוכבל בטיטו 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: 007 באזור המסוכן 9.30 ,7.15 ,5

עפולה

כיס־תרון: המוכבל בטיטו 9.30

רעננה

אורות: גנבים היום ואתמול 9.30 ,7 ,4.30

גבעתיים

הדר: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,4.30

ראשון־לציון

רון 1: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,4.30
רון 2: המוכבל בטיטו 9.30 ,7.15 ,4.30

כפר־סבא

בית ברל: ימי הרדיו 9.30 ,8.00

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 16.7
בדרך לברודווי: 20.30
החוות: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ה' 16.7 בשעה 21.30 „הזמן תצחוב"
בשעה 23.00 „מועדון הוידאו בצוותא" בהנחיית יואב קוטנר - בוב דילן

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים — מזור - חביבה רייק 20
חולון — אהרון - הופיין 52
ירושלים — כלה - המלך ג'ורג' 6
נתניה — קופ"ח כללית - ברודצקי 31
פתח־תקוה — קופ"ח כללית - חיים עוזר
רמת־גן — הרסה - כצנלסון 151
תל־אביב — בבלי - עודאל 1, פינת טולדנו 10; קופ"ח כללית - אמסטרדם 7
חיפה — הנשיא - שד' הנשיא 33
רחובות — כללית - בני משה

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100. אילת - 244; חדרה - 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'-ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים א'-ו': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.15, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ותם אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - נשים, כירורגיה, אורטופדית. ביקור חולים - פנימית, א.א.ג. הדסה ע"כ - ילדים, עיניים.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00-20.00, בימי ו' 08.00-15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433600.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער - קו לנוער במצוקה: ירושלים - 02-243358; ת"א - 226027 (24 שעות); חיפה - 04-229488 (11.00-20.00); גליל מערבי - 04-922222.

קו פתוח לחיילים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 822732.

„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'-ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובמועדים השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנביאים 26, קומה ג', טל' 664416, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
הגדוד פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות מענה טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המשביר. טל: 294869, 03-285822.

מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35816

סילוק מיטוריים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111. רמלה — 101, טל' 08-221022. [illegible] טבריה — 101. נהריה — טל' 04-951401. [illegible] 057-74767.

בשתי הערים שתחת שליטת הסורים - פגיעות קשות:

2 מכוניות תופת התפוצצו בטריפולי ובבעלבק; 14 הרוגים ו־36 פצועים

טריפולי, לבנון. — מכוניות־תופת התפוצצו אתמול בשתי ערים שבשליטה סורית בלבנון, טריפולי ובעלבק, וגרמו להריגתם של 13 אנשים ולפציעתם של 30.

המשטרה בטריפולי מסרה, כי 12 נהרגו ו־30 נפצעו, רובם נשים שעסקו בקניות, כאשר מכונית „פיאט" אדומה, טעונה חומר־נפץ, התפוצצה במרכז קניות בן שתי קומות בשכונת היוקרה מלחה.

בבעלבק, במזרח בקעת הלבנון, נהרגה אשה, וקצין סורי, שני חיילים, וארבעה אנשים נפצעו, כאשר מונית התפוצצה בקרבת בית־קולנוע.

בעקבות הפיצוץ בטריפולי, נהרסו מבנים ונחבלו קווי־טלפון. נהרסו 20 בוטיקים והסחורות שבהם התפזרו לכל עבר.

המשטרה העריכה, כי המכונית היתה טעונה ב־100 ק"ג ט.נ.ט. לפחות.

צידון. — התנגשויות אירעו אור ליום אתמול בין לוחמים פלשתיניים ללוחמי „אמל" בדרום־לבנון. היתה זו ההתנגשות הראשונה זה שלושה חודשים.

מקורות המשטרה בצידון מסרו, כי פלשתינאי אחד ואיש „אמל" אחד נפצעו בהתנגשויות, שבהן הופעלו בזוקות ומקלעים כבדים מזרחית לצידון, 40 ק"מ דרומית לביירות.

ראפסאנג'אני: איראן תטביע אוניות מלחמה אמריקניות שייכנסו למפרץ

שבוע לפני התחלת הליווי האמריקני מזהיר יו"ר הפרלמנט האיראני: „ניקח שבויים אמריקניים והם יובלו מושפלים, עם ידיהם על ראשיהם, למחנות"

לונדון. — שבוע לפני התחלת הליווי של הצי האמריקני למיכליות של כווית במפרץ הפרסי, הזהיר עלי אכבר האשימי ראפסאנג'אני, יו"ר המג'לס, כי איראן ערוכה להטביע אוניות־מלחמה אמריקניות ולקחת שבויים אמריקניים, „ידיהם על ראשיהם".

„אם תחדור ארה"ב למפרץ הפרסי, נכוון את התותחים שלנו אל הינקים, ניקח שבויים אמריקניים, והם יובלו מושפלים, עם ידיהם על ראשיהם, למחנות", אמר ראפסאנג'אני.

מטוסים עיראקיים תקפו אתמול בסיסים ימיים בחוף איראן, מהם יוצאו סירות־מנוע חמושות למשימות תקיפה, וכן בסיסי מסוקים.

מקורות ימיים בבאחריין מסרו, כי מטוסי חיל־האוויר העיראקי ביצעו את ההתקפה על בסיסים ארעיים של איראן לסירות־המנוע בדרום המפרץ הפרסי. כוח ימי זה מופעל על ידי המשמרות המהפכנים.

המתיחות הצבאית במפרץ הפרסי גרמה אתמול להעלאת מחיר הנפט המופק מן הים הצפוני ליותר מ־20 דולר החבית, בפעם הראשונה למן תחילת 1986.

העלייה בביקוש לנפט וצמצום תפוקת הנפט של קארטל אופ"ק הם, לדברי המומחים לתעשיית הנפט, הגורמים העיקריים לעליית המחירים. מניחים, כי נהגים ישלמו בקרוב מחיר גבוה יותר בעד הדלק למכוניותיהם.

מן השוק החופשי נמסר, כי נפט מן הים הצפוני מסוג „ברנט" נמכר ב־20.10 דולר החבית, להטענה באוגוסט.

„הלחץ של חברות הנפט להעלאת המחירים גובר והולך", אמר אחד המומחים.

כלכלנים סובייטים קוראים לסחר חופשי ברובל במסגרת הרפורמה

יועץ של גורבאצ'וב אמר שיהיה אפשר „לשחרר" את הרובל לסחירות בעוד 15 שנים

מוסקווה. — המימשל הסובייטי שוקל כיום הנהגת סחר חופשי ברובל כנגד המטבעות החשובים האחרים, במסגרת הרפורמה הכלכלית של הממשלה.

כלכלנים ממדינות המערב אמרו, כי כיום אין מסחר ברובל בשוקי־ההון בעולם ואין אפשרות להמירו באורח רשמי למטבעות אחרים, מחוץ לבריה"מ.

בעתונות הסובייטית הרשמית התפרסמו באחרונה מאמרים של כלכלנים, הקוראים לסחור ברובל בשווקים. הם טוענים, כי צעד כזה יעלה בקנה אחד עם השינויים במשק הסובייטי ומתן משחק חופשי לכוחות השוק, בהתאם לרפורמות של גורבאצ'וב.

„כיום, רואים כלכלנים סובייטים באי־הסחירות של הרובל אבן־נגף. הם רוצים לחדור לפורומים כלכליים בין־לאומיים, כמו גאט"ט, ואי־הסחירות מהווה מכשול עיקרי" — אמר כלכלן מערבי.

ליאוניד אבאלקין, יועצו של גורבאצ'וב, אמר בתחילת החודש, שאין לנייד בינתיים את הרובל, עד אשר יהיה המשק הסובייטי חזק דיו למנוע פיחות חריף. הוא אמר, שיהיה ניתן „לשחרר" את הרובל לסחירות בעוד 15 שנה.

על אף הדברים האלה, אמרו כלכלנים במדינות המערב, כי בריה"מ שוקלת רפורמה בשוק ההון, אשר תקל על יחסי־המסחר עם המערב ותחזק את האמינות של המשק הסובייטי בשווקים הבין־לאומיים.

הממשל מקווה לגייס תמיכה יהודית במכירת טילים אמריקאים לסעודיה

מאת דליה רפאל, כתבת „על המשמר" בוושינגטון

וושינגטון.— יועץ הנשיא לבטחון לאומי, פרנק קארלוצ'י, וראש צוות הבית הלבן, ג'ים בייקר, נפגשו אתמול לפי בקשתם, עם המנהיגות היהודית בארה"ב ועם ראשי השדולה הפרו־ישראלית בוושינגטון.

הפגישה כונסה כדי לשכנעם לסייע למימשל בהסרת התנגדות הקונגרס למכירת נשק לסעודיה.

לפני מספר שבועות, התנגד הקונגרס למכירת טילי „מייווריק" לסעודיה.

קרלוצ'י ובייקר הסבירו את המדיניות האמריקנית במפרץ הפרסי והצורך לחזק מבחינה צבאית את המדינות התומכות בארה"ב, וביניהן סעודיה.

במימשל מעריכים, כי בכוח המנהיגות היהודית להשפיע על חברי קונגרס רבים לשנות את דעתם ולתמוך במכירת הטילים לסעודיה.

ברונפמן נפגש עם יאנוש קאדאר בבודפשט

בודאפשט.— נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, והמזכיר הכללי של הקונגרס, ישראל זינגר, קיימו אתמול שיחות עם המנהיג ההונגרי הוותיק יאנוש קאדאר — מסרה סוכנות הידיעות ההונגרית.

בפגישה נכח גם אימרה מיקלוס, נשיא משרד המדינה לענייני הכנסיה בהונגריה.

ברונפמן וזינגר עמדו להיפגש עם קאדאר עוד בחודש מאי, בעת שהקונגרס היהודי העולמי קיים שם את ועידתו, אולם המנהיג הקומוניסטי, בן 75, לא היה אז בקו־הבריאות.

שני האישים באו לבודאפשט לאחר שני ימי פגישות בבלגראד, שם דנו בנושאי המזרח התיכון עם נשיא יוגוסלביה לאזאר מויסוב ועם שר החוץ ראיף דיזדארביץ'.

(ע"ר)

ילד שנולד נכה יקבל פיצוי בסך 95 מיליון דולר

וושינגטון.— חבר מושבעים פדראלי פסק אתמול פיצויים של 95 מיליון דולר לנער בן 8, שנולד עם זרועות וידיים מעוותות, לאחר שאמו נטלה „בנדקטין" — תרופה נגד בחילה בעת הריונה.

חבר המושבעים פסק על הפיצויים לאחר שהרשיע את יצרן התרופה, „מריל דאו פארמצוטיקל", מן העיר סינסינטי, במדינת אוהיו, חברת־בת של „דאו כמיקל".

חבר המושבעים פסק, כי היצרנית גילתה רשלנות בבדיקת התכשיר „בנדקטין" ושיווקו, ונכשלה בכך, שלא הזהירה את הציבור מפני הסכנות שבנטילת התכשיר.

החברה הודיעה מיד, כי תערער על גזר־הדין.

(ע"ר)

רווחי י.ב.מ ירדו ב־9.8% ברבע שעבר

ניו־יורק.— חברת המחשבים האמריקנית הגדולה י.ב.מ. הודיעה שלשום כי רווחיה ירדו ב־9.8 אחוזים ברבע השני של השנה, ל־1.1 מיליארד דולר.

ההודעה גרמה אכזבה למשקיעי החברה, שציפו לרווחים, לאחר ירידות קודמות.

בעקבות ההודעה, ירדו מניות י.ב.מ. ביותר משתי נקודות, ל־167.5, בבורסה של וול סטריט.

(ע"ר)

בעקבות אכזבה מהמאזן המסחרי של ארה"ב: הדולר ממשיך לרדת

לונדון. — הדולר ספג מכה וערכו ירד כנגד המארק, הין ויתר המטבעות החשובים, בעקבות ההודעה על הגידול בגרעון במאזן המסחרי האמריקני בחודש מאי.

הזהב עלה ב־5 דולר, ל־452.75 דולר האונקיה.

מיד עם הגיע הידיעות, לפיהם גדל הגרעון במאזן המסחרי האמריקני במאי ל־14.4 מיליארד דולר, לעומת 13.3 דולר באפריל, זרמו היצעים לדולר האמריקני. שעה לאחר ההודעה, נסחר הדולר ב־1.835 מארק ו־149.50 ין, לעומת 1.850 מארק ו־151.30 ין לפני כן. בהמשך המסחר, גדלו ההיצעים והדולר המשיך לרדת והגיע אל מתחת ל־1.827 מארק ו־148.50 ין.

הירידות אתמול ביטלו את כל ההישגים של הדולר למן השבוע שעבר, ורוב החזאים הפיננסיים בלונדון סבורים, כי הדולר ימשיך לרדת, נוכח האכזבה הגדולה מהמשך הגרעון המסחרי הגדול במאזן התשלומים האמריקני.

(ע"ר)

● דמשק. — מחלקת האספקה בדמשק תפסה בימים האחרונים סוכר בשני מיליון וחצי לירות סוריות, שהוקצב למפעלי המשקאות. הסוכר הוחרם, משום שלא השתמשו בו למטרות שלשמן יועד או שהוברח למכירה בשוק השחור.

באחד המפעלים הוחרם סוכר בשווי 332,424 ל"ס. במקביל, הגיע מחירו של ק"ג סוכר בשוק השחור ל־25 ל"ס והמונופוליסטים והספסרים מנצלים את היעלמו של הסוכר למן חודש יוני והביקוש הגואה לו.

● סן־פרנסיסקו. — שני רופאים קבעו, כי תקלה בריאותית חדשה, שסימניה הם כאבים ביד, מקורם בפעולה חוזרת של פרק־היד בתחנות רישום המוצרים במרכולים.

ד"ר סקוט ברנהארט וד"ר לינדה רוזנשטוק דיווחו בבטאון רפואי, כי מצאו שכיחות גבוהה של „תסמונת שורש מינהרת כף־היד" בין עובדות המבצעות את הרישומים בקופות הרישום של המרכולים.

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

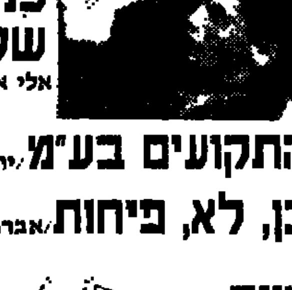

הוי, כנרת שלי / אלי אלעד
התקועים בע"מ / יואל מרקוס
כן, לא, פיחות / אברהם טל

מוות מתוך בחירה / שאול צדקא, דוה ארליך
הפילאנטרופ מבית סאחור / אורי ניר

דן מרגלית על הממשלה שלא תיפול ● דניאל דגן על רוסיה עכשיו ● רומן פריסטר על תעשיות בלי בטחון ● יואב טוקר על שגריר הרוטאציה ● רחל סער (טל־שיר) על מנהיגי „האימן" ● מיכאל אוחד על הרפרטואר של „הקאמרי"

מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים/אילן שחורי ● שיחת השבוע/לילי גלילי ● שריקה באפלה/גדעון סאמט ● כספת/נחמיה שטרסלר, יהודה שרוני, אריה לביא ● כוסות רוח/ב. מיכאל ● תטלוויזיה של השבוע/חדה בושס

פינה חמה ללב"י
הקרן למען בטחון ישראל

השבוע

☆ התרומה הגבוהה
ארגון יוצאי קרשניק, ע"י מר אליהו בינס, גבעתיים
8,647 ש"ח

☆ התרומה המרגשת
עמיר כהן מחיפה תרם חלק ממתנות חבר־מצווה
180 ש"ח

☆ התרומה הצעירה
תלמידי בית הספר הממלכתי „אילנות", הרצליה
246 ש"ח

היום יותר מתמיד - תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל-אביב 64734

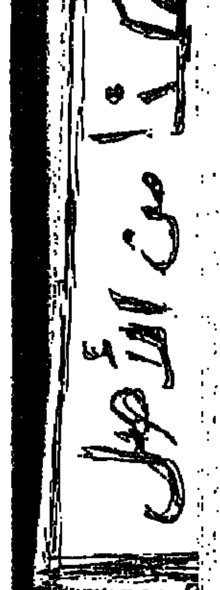

3 שנות מאסר לרס"ר המשטרה אלי שטרן על שוד כספת במלון

קצין הביטחון לשעבר של המלון נידון לשנתיים מאסר על אותה עבירה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר", וסוכנות עתי"ם

מפקד יחידת הבילוש לשעבר של משטרת אילת, רס"ר אלי שטרן, נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע לשלוש שנות מאסר, וקצין הביטחון לשעבר של מלון המלך שלמה באילת, אמיר בוטנרו, נידון לשנתיים מאסר, לאחר שהורשעו בגניבת כספים ותכשיטים מכספת של בית־המלון.

השניים נעצרו בחודש דצמבר האחרון והודו בגניבה של 35 אלף דולרים ותכשיטים בשווי של חמשת אלפים דולרים מכספת המלון. התכשיטים הוחזקו בכספת למשמרת עבור בני הזוג ליס, שהבעל הוא ממנהלי החברה, בעלת בית־המלון.

השופט יהושע פלפל אמר, ששטרן מוכר לו כעשר שנים מעבודתו כשוטר. „אני יודע שהוא שוטר ברמ"ח אבריו, מסור לתפקידו ועשוי ללא חת. חבל שהתדרדר לשפל המדרגה. המקרה ציער את מפקד מרחב הנגב במשטרה וציער אף אותי כשופט", אמר השופט.

השופט פלפל ציין, שבעבר נגזרו 5 עד 7 שנות מאסר על עובדי ציבור, הורשעו במעשים דומים. אך היו אלה הרשעות בשרשרת של עבירות ואילו אצל שטרן ובוטנרו היתה מעידה חד־פעמית. לכן, אמר השופט, הוא התלבט 3 שבועות מיום הרשעתם בדין, עד שהחליט על העונש הראוי להם.

השופט אמר, שהחמיר עם שטרן כאיש משטרה וגזר עליו שלוש שנות מאסר בפועל. על בוטנרו הוא גזר שתי שנות מאסר. נוסף על כך גזר השופט על השניים גם תקופות של שנתיים מאסר על תנאי.

5 חשודים בנסיון להבריח סחורות בשווי 250 אלף דולר

החשודים הם קצין ימי ו־4 ימאים העובדים בחברת „גרות ים" ● נסיון ההברחה סוכל בשבוע שעבר במעגן הכימיקלים בחיפה ● שלטונות המכס: מדובר בכנופייה מאורגנת

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

שלטונות המכס חושדים כי כנופייה מאורגנת של מבריחים מסתתרת מאחורי נסיון ההברחה שסוכל בליל שישי האחרון במעגן הכימיקלים שבחיפה — על כך נודע אתמול בבית משפט השלום בחיפה, לשם הובאו חמישה חשודים שנחקרו בפרשה זו.

בא־כוח שלטונות המכס טען בבית־המשפט, כי חמשת החשודים נימנים על צוות האונייה „כימיקל קונסנרר" ועובדים בחברת „גרות ים". החשודים הם הקצין הימי חיים אבירן, מעכו, מאיר פלאס, מקרית־בנימין שליד חיפה, דוד מגס ומשה בן מזרחי, שניהם מחיפה, וחיים דר מקריית־שמואל. הם החשודים כמעורבים בנסיון ההברחה, שסוכל בליל שישי האחרון, בעת שעל רציף הפריקה של חברת „גרות ים" נתגלו 105 מכשירי וידאו, 60 מכשירים לגילוי רדאר, 50 מכשירי רדיו טייפ למכוניות — שיועדו להברחה.

נציג המכס העריך את שווי הסחורה ב־250 אלף דולר.

חוקרי המכס טענו בבית־המשפט, כי החשודים מעורבים בפרשת נסיון ההברחה שנתגלה זמן קצר לאחר שהאונייה „כימיקל קונסנרר" הפליגה בדרכה לארה"ב. לטענת חוקרי המכס עבד הקצין הימי חיים אבירן על סיפון האונייה בלילה שבו בוצע נסיון ההברחה.

השופט עמירב רנר ציווה לשחרר את הקצין בערבות של 5000 ש"ח וכן הוציא נגדו צו עיכוב יציאה מן הארץ.

בית־המשפט ציווה כמו כן לשחרר את ארבעת החשודים האחרים בערבות של 7500 ש"ח כל אחד.

10 שנות מאסר על הריגה בגלל חוב כספי

10 שנות מאסר בפועל נגזרו אתמול על ז'אן־קלוד חביב, שהורשע בכך שירה למוות באברהם קלנדרוב, בעל מפעל קונפקציה בתל־אביב, בשל חוב כספי.

הנאשם הובא לדין בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, והואשם ע"י הפרקליטות ברצח. לאחר מאבק משפטי ממושך, קבע בית־המשפט כי לא היה כאן מעשה רצח, אלא הריגה.

ז'אן קלוד חביב, בן 35 מתל־אביב, סייע לאשתו, בעלת מפעל לייצור שמלות, בגביית חובות. ב־25.9.86, לפנות ערב, הגיע הנאשם למפעל הקונפקציה של המנוח ברח' עמק יזרעאל בתל־אביב, על מנת לדרוש תשלום חוב. במהלך המשפט התברר, כי גב' חביב ביצעה עבודה בתחום האופנה עבור המנוח, ובשלב מסויים הצטבר לזכותה חוב של כמה אלפי דולר.

אברהם קלנדרוב סירב לשלם, ולפיכך התנהל מו"מ בינו לבין הנאשם ואשתו. לבסוף, הסכים המנוח לשלם כ־1,500 ש"ח לחיסול החוב. בסיום אותם דין ודברים — נורתה במפעל הירייה הקטלנית, שבעקבותיה הובא חביב לדין.

התובעת עו"ד מרים רוזנטל טענה, כי ניתן ללמוד על כוונתו של חביב להרוג את קלנדרוב מכך שהוא בא למפעל חמוש באקדח, ואילו הסניגור עו"ד צבי לידסקי הבהיר, כי האיש היה בשירות מלואים ובא לשם במדים, כאשר את האקדח החזיק ברשיון.

השופטים חנה אבנור (אב"ד), ישראל גלעדי ויוסף גולדברג קבעו, כי אין ספק שהנאשם התכוון לירות באקדחו. עם זאת נאמר בהכרעת הדין, כי במקרה הנדון קיים ספק, אם אמנם היה בכוונת הנאשם לגרום למותו של המנוח. (עתי"ם)

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־16.7—22.7.87

יום חמישי — 16.7
סניף עכו — 20.00 — ח"כ חייקה גרוסמן — אסיפת חברים — מועצת הפועלים.
קיבוץ להבות חביבה — 21.00 — חנן ארז — פגישה עם ח"צ.

יום שישי — 17.7
סניף עפולה — 10.30 — חנן ארז, וולדי מורג — פגישת פעילים.

יום שבת — 18.7
סניף נצרת — 9.30 — מחמוד ארחיים — אירוח חוג „המזרח התיכון"
קיבוץ עין דור — 10.30 — וולדי מורג־מאוה — יום עיון לסניף קרית אתא.
קיבוץ רוחמה — 12.30 — בנג'ולה — מועדון ותיקים.
סניף נצרת — 18.00 — שרה דורון — צעירי מפ"ם.
קיבוץ משמר העמק — 21.00 — ח"כ יאיר צבן — שיחות חברים.

יום ראשון — 19.7
מבצע כרמיאל 20.7־19 = 1/1
בהשתתפות: אבי שיין, עמי מרציאנו, א. רגב, א. גולאון, א. ספרן, חוה קלוין, ש. קיבריק, י. ארמון

גבעת חביבה — 09.00 — יום עיון לוותיקי התנועה מפתח־תקוה.
סניף נהריה — 09.00 — ח"כ חייקה גרוסמן — פתיחת לשכה פרלמנטרית.
סניף נצרת — 16.00 — פתחיה דעאס, שושנה רון — יום עיון לגננות.
כפר טובה — 18.00 — ח"כ אמירה סרטני, מוסראד סלאלחה — חוג בית.
כפר ג'ת — 18.00 — ח"כ אלעזר גרנות — אסיפת חברים.
קריית עקרון — 19.00 — וולדי מורג — פגישת פעילים.

יום שני — 20.7
סניף גבעתיים — 18.00 — יעקב הורוביץ — מועדון ותיקים בנושאי סין.
כפר בועינה — 18.30 — חנן ארז — חוג בית.

יום שלישי — 21.7
סניף רמת־גן — 10.00 — בר רצון מתתיהו — מועדון בנושא: ביאליק ושירתו.
קיבוץ ברעם — 12.00 — איצקו מאסטרו — מפגש עם ותיקי חיפה.
סניף חוף השרון — 20.45 — יעקב חזן — אסיפת חברים.

יום רביעי — 22.7
תדריך לפעילים — בשעה 11.00 במרכז — עם גרשון וולן בנושא: המצב הכלכלי במשק ובחברת העובדים

במרכז 16.00 — פגישת פעילים בקרב יוצאי ברה"מ.
סניף רמת השרון — 20.00 — ח"כ אלעזר גרנות — מפגש צוותאים.

איגוד מקצועי

יום שישי — 17.7
„מילואות" — 10.00 — דב אלקנתי — מפגש עם ועד העובדים.

יום שני — 20.7
ההסתדרות * ועת"ם — 8.30 — אפרים ז'ילוני, דב אלקנתי — מזכירים ארציים של האיגודים המקצועיים.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי
בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשה לאשור שמוש חורג על החלקה מס' 50 בגוש 7122 הנמצאת ברח' החשמל 3, לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור תעשייה.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם לשנות יעוד של אולם תעשייה לאולם ספורט־מועדון בריאות.

לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.

אהוד קינמון
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה בת־ים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 מרחב תכנון מקומי
ירוחם

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה ירוחם הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' — 15 לתכנית מפורטת 107/03/26, ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: א. שינוי משטח למבני ציבור לשטח ספורט, לשטח למשרדים, לשטח לחניה ציבורית ושביל להולכי רגל. ב. שינוי משטח ציבורי פתוח לשטח ספורט, לשטח למשרדים, לחניה ציבורית ושביל להולכי רגל. ג. שינוי משטח לתכנון בעתיד לשטח למשרדים. ד. שינוי מדרך מוצעת לשטח למשרדים וע"י זה לייעד שטח לספורט, לשביל להולכי רגל, למשרדים, לחניה ולקבוע את אופי התכנוני של השטח קווי בנין, אחוזי בניה וגבה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית מ־46.5 דונם. גוש: 39539 חלקות: לא מוסדר.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

על המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הוועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דניס
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הדרום

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון

ת.ב. 848

הודעה עפ"י סעיף 140 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה, בקשר להיתר בניה על חלקה 62 לגוש 6011 רח' האנקור 5 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 634/2 מ"ר ב־2 הקומות. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'.

את התוכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58, בשעות ובימים של קבלת־קהל. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד חיים שרון ראש העיר
יו"ר ועדת משנה
לתכנון ולבניה חולון

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון

תיק בנין 1868

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 88 בגוש 7164 ברח' יצחק הלוי מס' 70 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 4.4% בקומת הקרקע בלבד משטח המגרש 293 מ"ר. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב/1.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון, ראש העיר
ויו"ר ועדת משנה
לתכנון ולבניה — חולון

בגליל

מפקד משטרת נהריה לשעבר זוכה מכל אשמה

בית־המשפט העליון זיכה אתמול מכל אשמה את מי שהיה מפקד תחנת משטרת נהריה, אלי בן־יעקב.

אלי בן יעקב הואשם ב־10 עבירות של הדחה בחקירה, שימוש לרעה בכוח שררה וקבלת שוחד מיני. בית־המשפט המחוזי בחיפה, שדן בעניינו ב־1984, הרשיעו רק בבקשת שוחד מיני וזיכה אותו מיתר האשמות.

אלי בן־יעקב ערער לבית־המשפט העליון נגד ההרשעה ואילו המדינה ערערה נגד הזיכוי מיתר האשמות. במהלך הדיון המשפטי הסכימה המדינה לזכותו מאשמת בקשת שוחד מיני מאחר והוא הורשע על סמך עדות יחידה.

בית־המשפט העליון בהרכב השופטים מנחם אילון, גבריאל בך ואברהם חלימה דחה את ערעור המדינה והשאיר את זיכויו של בן־יעקב משאר העבירות. בית־המשפט העליון קבע, כי לא ניתן להרשיע אדם בעבירת הדחה בחקירה, אם לא ידע כלל שמתקיימת חקירה בעניינו. (עתי"ם)

סוחר חשוד ברכישת מכשירי טלוויזיה גנובים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

ברוך אלבז בן 45, בעל חנות „תדר אלקטרוניקה" בחיפה, נעצר כחשוד בקניית מכשירי טלוויזיה ווידיאו גנובים מידי עבריינים וחנותו נסגרה על־ידי המשטרה עד להשלמת החקירה.

החשוד הובא אתמול בפני שופט השלום החיפני עמירם רנר ומעצרו הוארך בחמישה ימים.

בא־כוח המשטרה טען בבית־המשפט, כי על־פי החשד קנה אלבז מידי עבריינים מכשירי טלוויזיה ווידאו טייפ, שמקורם בהתפרצויות לדירות. בדרך זו, טען בא־כוח המשטרה, גרם הסוחר להמשך פעילותם הפלילית של העבריינים. בחיפוש שערכה המשטרה בביתו ובבית המסחר נתפסו עשרות מוצרי חשמל, שהחשוד מתקשה להוכיח את מקור רכישתם במסמכים כחוק.

לטענת המשטרה, מדובר בפרשה זו בחקירה מסועפת, שבה מעורבים פורצים, שהטילו לאחרונה חתיתם על תושבי העיר.

התקדמות בחקירת מקרי הדקירות בנמל יפו

מאת כתבת „על המשמר"

תושב עזה בן 21, העובד בחנות ביפו, נעצר אתמול בחשד שדקר תושב תל־אביב בנמל יפו, ובעקבות מעצרו זה סבורה המשטרה שישנה התפתחות בפיענוח הפרשה.

גבריאל פרחי בן 50 מתל־אביב נדקר ב־9 ביוני ליד מסעדת „בני הדיג" בנמל יפו על־ידי שלושה אלמונים שהפתיעו אותו בצאתו ממכוניתו. הוא היה מאושפז שבוע בבית־חולים ואתמול נעצר תושב עזה כאחד החשודים בדקירתו.

כזכור, נעצרו ביום ה' שעבר 2 ערבים החשודים בדקירת זוג צעירים בנמל יפו. המשטרה בודקת אם יש קשר בין המקרים. החקירה מתנהלת בכיוונים שונים ובין השאר נבדק גם רקע תבלני.

חשודים בשוד קשישה נעצרו לאחר מאבק

מאת אשר שילוני, כתבנו בבת־ים

שלושה חשודים בשוד קשישה בת 87 מבת־ים נעצרו לאחר מאבק עם לוכדיהם ויובאו היום בפני שופט.

שלשום סמוך לשעה 4 אחר הצהריים התקבלה במשטרת בת־ים הודעה על פריצה לדירת הקשישה בשדרות העצמאות. בלשי המשטרה שהגיעו למקום הבחינו בחשוד שניסה להסתתר והכניסו אותו לניידת. ברשותו נמצא תיק שנגנב מהקשישה ובו מסמכים וכסף, וכן סכין וכלי פריצה.

שני חבריו של החשוד, שהמתינו לו בחוץ, ניסו לחלץ אותו מניידת המשטרה.

לאחר מאבק קשה, בסיוע שוטרים נוספים שהוזעקו למקום, נעצרו שלושת החשודים.

עם משפחת סרן, מרים, ראובן והילדים
אתכם בצערכם העמוק במות
האם
בנכר
קיבוץ מגידו

לחברנו שושה ויגאל חדשי
למשפחתם ולקיבוץ גת
משתתפים באבלכם הכבד
במות האם
לאה שחר
קיבוץ עין החורש

לחברנו דב שחר
משתתפים באבלך הכבד במות רעייתך
לאה שחר ז"ל
בית מרכז מפ"ם
סניפי אזור הנגב

המשטרה מנעה משיירת כהנא הכניסה למבואות בית־ג'אן

עשרות דרוזים הפגינו בירושלים במחאה על ההסתה נגדם ובהרצליה נגד אלי לנדאו ואריק שרון

מאת יצחק שור, יהושע מרקוס כתבנו בצפון וכתבי עתי"ם

משטרת מרחב הגליל לא אישרה אתמול למנהיג „כך" הרב מאיר כהנא, ולעשרות מתומכיו להגיע לתחומי הכפר הדרוזי בית־ג'אן.

השוטרים המתינו לשיירה של הרב כהנא, שיצאה בשעה 10 מירושלים, במרחק ניכר מהכפר, בצומת שבע, בגליל. לאחר שהשוטרים הסבירו לרב כהנא, כי לא יוכל להכנס לכפר, הסתובבה השיירה ושבה לירושלים.

„המשטרה הצילה אתכם"

בבית־ג'אן נמנעו אתמול מאות דרוזים מלצאת לעבודתם, והמתינו לרב כהנא במבואות־הכפר. עם שובו לירושלים, שלח הרב כהנא מברק לראש המועצה המקומית בית־ג'אן, שפיק אסד, לאמור: „המשטרה, שחסמה את דרכנו, הצילה את עורכם, שפנים. בפעם הבאה נגיע לבית־ג'אן ללא כל הודעה מוקדמת."

שני הח"כים הדרוזים אמל נסאר א־דין (ליכוד) וזידאן עטשי (שינוי) הזהירו אתמול את הרב כהנא, לבל יעיז לבקר בכפר בית־ג'אן או בסביבותיו.

הפגנת דרוזים בירושלים

כ־50 דרוזים הפגינו אתמול מול משכן הכנסת בירושלים, במחאה על ההסתה נגד הדרוזים.

ראש מועצת ג'וליס, סאלים טריף, אמר לכתב עתי"ם: „באנו למחות נגד ההסתה הנעשית בדרוזים ולומר לגאולה כהן, אריק שרון ואלי לנדאו, שלא התבטאו באהדה כלפי הדרוזים, שכל רצוננו לחיות בכתנינו, בישובינו ובאדמותינו. לא אנו הדרוזים המצאנו את ההתנחלויות."

הוא אמר, כי הדרוזים שומרים על החוק והסדר במדינה, וכי בניהם משרתים בצבא ובמשטרה ו„זוהי עלילת־דם להציג אותנו כמפירי חוק".

בהפגנה השקטה נשאו המפגינים, רובם מהכפר ג'וליס, כרזות: „פרס, אתה הגון ואמיץ ואתה עשית לטובת המדינה ופתרון הבעיה של תושבי בית־ג'אן", „שרון, די במה שעשית לדרוזים בלבנון", „הדרוזים תרמו לבטחון ישראל יותר מאלי לנדאו".

ההפגנה התפזרה בשקט, לאחר שעה קלה.

„לנו אין הרצליה־פיתוח"

עשרות דרוזים מכפרי הגליל הפגינו אתמול לפני בניין עיריית הרצליה, במחאה על תגובתו של ראש העירייה, אלי לנדאו, בעניין בית־ג'אן.

בין המפגינים היו ראש מועצת ג'וליס, סאלים טריף, יוסף קארא מדליית אל־כרמל, חבר הוועדה המרכזית של ההסתדרות ועוד אנשי ציבור מהעדה הדרוזית.

המפגינים נשאו שלטים, עם כרזות: „בני אדם לא פחות חשובים מפרחים", „אלי לנדאו — לנו אין הרצליה־פיתוח ולא בית־ג'אן פיתוח", „הפסיקו את ההסתה נגד הדרוזים", „הדרוזים תרמו ויתרמו לשמירת החוק יותר ממך, לנדאו".

לנדאו יצא אל המפגינים, ברך אותם והזמין אותם ללשכתו, אולם המפגינים סרבו לעלות ללשכתו והעדיפו לדבר לפני כל הציבור. כן סרבו לקבל שתייה שהוגשה להם, אולם נאותו לקבל פרחים, שחברת מועצת העירייה הגישה להם.

ראש מועצת ג'וליס, סלח טריף, ומפגינים אחרים מחו על דברי לנדאו נגד בית־ג'אן והטיחו בפניו, שרק הוא, „שותפו של אריק שרון", יצא להתקפה נגד הדרוזים.

„לא דיברנו, פעלנו"

לנדאו אמר למפגינים, כי לא יצליחו להפוך אותו לאוייב הדרוזים, שאותם הוא מכבד, וציין, שהוא שירת בצה"ל יחד עם חיילים דרוזיים. הוא הזכיר למפגינים, שבהרצליה אין רק הרצליה־פיתוח, אלא ישנה עדיין מעברה ושלוש שכונות שיקום.

„אינני מדבר בשם אריק שרון אלא בשמי," אמר אלי לנדאו, וציין, כי כאשר היה עוזרו של שר החקלאות שרון, „לא דיברנו, אלא פעלנו, כדי לפתור בעיות של חיילים דרוזיים."

בשלב זה התלהטו הרוחות והמפגינים הפריעו וצעקו, כי שרון לא עשה דבר למען הכפר הדרוזי.

ראש העיר הכריז, שהוא לא הפגין נגד הדרוזים, אלא נגד השרים שמעון פרס, חיים בר־לב ונחמקין, שחתמו הסכם, שהוא לדעתו פרס לאלימות.

המפגינים מחו על שמבקרים את פרס, שפעל לפתור את הבעיות המעסיקות את בית־ג'אן. „איננו רוצים שהדרוזים ישמשו נושא פוליטי. אנו מודים לפרס וליתר השרים שנתנו יד לפתרון הבעייה," טענו.

חרף הוויכוח הלוהט, התנהלה ההפגנה ללא הפרות־סדר, ושני קציני משטרה שהיו במקום לא נאלצו להתערב.

תקציר ממשפט דמיאניוק ישודר מדי ערב בערוץ השני

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

מינהלת הערוץ השני תשדר מדי ערב ב־23.10 תקציר בן חצי שעה ממשפט דמיאניוק, ובו עיקרי הדיונים שנערכו במהלך יום המשפט.

עוד בערוץ השני — צופים דתיים או צופים שהחמיצו את „סיבה למסיבה" ואת „מנגי מגי" בליל שבת יוכלו לצפות בשתי התוכניות בשידורים חוזרים ביום ג' ב־19.30, וכן „דובוני איכפת לי" בשידור חוזר בימי ה'.

בערוץ הראשון יוחל בהקרנתה של „הבלש המזמר" — סידרה בלשית יקרתית של הבי.בי.סי, שהוקרנה לראשונה בפסטיבל הקולנוע בירושלים. הסידרה מגוללת תערובת סבוכה של מציאות ופנטזיות של הבלש הידוע פיליפ מרלו מאת התסריטאי דניס פוטר.

„מבט שני" יתמקד בחודשי הקיץ מה־21 ביולי ועד סוף אוגוסט בעיקר בנושאים חוזרים. ביום ג' הקרוב תשודר ב„מבט שני" סידרה בת שני חלקים על „מלחמת הבוירה" הבריטית, היא מלחמת פוקלנד. שמידת נחיצותה עוררה מחלוקת עמוקה בקרב מפקדי הצבא הבריטי ואת מאות חיילי שני הצדדים.

ביום א' הקרוב תחזור למרקע הסידרה „תהילה" שתשודר ב־17.30, והחל מאמצע אוגוסט תשדר הטלוויזיה במוצאי שבת סידרה אנגלית חדשה, המתרחשת באנגליה בתקופת מלחמת העולם הראשונה ומתארת את המתרחש בתקופה זו מסביב למיוזיק־הול.

בעלי בתי־הקולנוע חוששים מריבוי אפיקי התקשורת

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

נציגי התאחדות בעלי בתי־הקולנוע נפגשו אתמול עם שר הכלכלה־והתקשורת, גד יעקובי ומנכ"ל משרד־התקשורת, בן־עמי גוב, והציגו בפניהם את הבעיות העומדות בפני ענף הקולנוע בעקבות ריבוי אפיקי התקשורת החדשים כמו: הערוץ השני, הטלוויזיה בכבלים והטלוויזיה באמצעות לוויין.

מנכ"ל ההתאחדות, מרים וכהמן, אמרה, כי הענף נמצא במשבר מזה תקופה ארוכה ובמיוחד לאחרונה, וסקרה רשימה ארוכה של ישובים בהם לא קיים ולו בית־קולנוע אחד, כי רובם נסגרו מפאת מיעוט הצופים.

היא ביקשה — בעקבות החשש מפגיעה נוספת בענף הקולנוע — תמיכה כספית.

השר מסר, כי יביא את הנושא בפני הוועדה המסכמת בימים אלה את הצעת חוק הערוץ השני. כן אמר השר, כי הוא מכיר במצב הקשה אליו נקלע ענף בתי־הקולנוע וציין, כי בתחום זה חלו בשנים האחרונות ויחולו גם בעתיד תמורות בהרגלי הצריכה והבידור של הציבור. ועל בתי־הקולנוע ללמוד את המגמות ולהיערך בהתאם.

דיון מרתוני באישור המלצות ועדת רביד

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ועדת משנה של ועדת הכספים של הכנסת, הדנה בהסדר חובות המושבים, תתכנס היום לישיבה שצפוייה להיות מרתונית, בנסיון לאשר את המלצות ועדת רביד.

יו"ר הוועדה, ח"כ אברהם שפירא, אמר אתמול, שהוא יזמין לישיבה את הממונה על התקציבים, אהרון פוגל, ויבקש ממנו להביא עימו את כל החומר הרלוונטי לדו"ח רביד.

שפירא כינס אתמול את ועדת המשנה, אך הישיבה התפזרה לאחר דיון על הנוהל. היו"ר אמר, שהוא לא רצה להביא להצבעה כבר אתמול, שכן לא בטוח שהיה רוב בוועדת המשנה להסדר חובות המושבים.

בוועדה מיוצגים חברים מהליכוד ומהמערך.

אם לא יימצא פתרון למבוי הסתום בוועדת הכספים על המלצות ועדת רביד, צפוי שבראשית השבוע תימסר הפרשה לטיפולו הישיר של ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס.

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 15 — 29, תל־אביב 22 — 29, חיפה 22 — 29, רמת־הגולן 18 — 31, נהריה 21 — 28, טבריה 21 — 35, נצרת 19 — 29, עפולה 20 — 31, נתב"ג 20 — 30, יריחו 21 — 37, עזה 22 — 28, באר־שבע 18 — 33, אילת 26 — 40. (עתי"ם)

קופ"ח: כמה חולי כליות צריכים למות כדי שהתשדיר לעידוד ההתרמות יאושר?

65 אחוז מחולי הדיאליזה שנפטרו היו יכולים להישאר בחיים אילו עברו השתלות

מחצית מחולי הדיאליזה בישראל מתו ב־10 השנים האחרונות ו־65 אחוזים מהם יכולים היו להיוותר בחיים. אילו עברו השתלת כליות. זאת אמר אתמול מנהל יחידת ההשתלות בבית־החולים „בילינסון", ד"ר זכי שפירא, במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב.

המסיבה נערכה לנוכח טענת קופ"ח שחלפו יותר מ־7 שבועות והוועדה לתשדירי שירות בשרשות השידור טרם התכנסה לדון באישור תשדיר קופת החולים הכללית בנושא עידוד הציבור להסכמה לתרום כליות.

ד"ר שפירא הסביר, כי תמותת החולים שעברו טיפול בדיאליזה היתה מכל הגילאים. הוא הוסיף, כי בבית החולים „בילינסון" משתילים 60־70 כליות בשנה. כ־80 אחוז ויותר מכלל השתלות בארץ.

בתשובה לשאלה הסביר ד"ר שפירא, כי החרדים סבורים שמצווה היא להשתיל אברים בחולים, והבעייה היא קביעת המוות. לדבריו, לב וכבד „מתים" במשך 5 דקות. אינם ניתנים להשתלה. מה שאין כן בקשר כליות, שניתן להשתילם זמן רב יותר לאחר קביעת המוות. את הלב והכבד צריך להוציא כשהלב פועל, אולם החרדים אומרים שצריך לחכות עד שהמוח לא יפעל. ד"ר שפירא אמר, כי משרד הבריאות והרבנות הגיעו להסכם בתנאים מסויימים לגבי הוצאת לב וכבד כשהלב פועל.

דובר קופ"ח דוד תגר מסר, כי קופ"ח הכינה סרט על השתלת כליות עבור תכנית הטלוויזיה „כניסה חופשית". אולם תשדיר השרות שאורכו 30 שניות. טרם שודר. התשדיר הוקרן בתכנית „ערב חדש" בטלוויזיה תלימודית ב־21 ביוני. לדברי הדובר, התשדיר מופנה לתושבים וקורא להם להסכים לתרום באברים להצלת חיי אדם. התשדיר הוגש לאישור ב־27 במאי. אולם עד היום טרם אושר. הדובר הדגיש, כי קופ"ח מבקשת את אישורו הדחוף של התשדיר להקרנה.

התשדיר שקופ"ח מבקש להקרין בטלוויזיה מציג רופאים ואחיות מבצעים השתלה בחדר ניתוח. בתשדיר מראים ילד בן 10 לאחר השתלת כליות אשר אומר: „נולדתי מחדש. עכשיו אפשר לחייך". (עתי"ם)

ועדת המעקב מאיימת להשבית שוב המגזר הערבי בתוך שבועיים

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

ראשי ועדת־המעקב של המיגזר הערבי מאיימים להשבית פעם נוספת את כל המיגזר הערבי, אם בתוך שבועיים לא תמלא הממשלה את תביעותיהם. ראשי הוועדה הזהירו, כי איש לא יוכל להיות ערב ששביתה זו לא תידרדר לאלימות, דוגמת האירועים שהיו בכפר בית־ג'אן בגליל.

במסיבת עיתונאים, שכונסה אתמול בחיפה, ציינו הדוברים, כי לאחר שביתה בת יום אחד, שהתקיימה בחודש שעבר, הם ציפו שיחול שינוי בעמדת הממשלה כלפי תביעותיהם, אולם כל שהוצע להם ערב־השביתה היה, לטענתם, בבחינת „פרורי־לחם" בלבד.

18 לעומת 50

ראש מועצת הכפר יאסיף וחבר מזכירות הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות, נימר מורקוס, מסר אתמול, כי הוצע להקציב לרשויות 15 מיליון שקלים למשך שנתיים ממשרדו של השר משה ארנס, הממונה על המיגזר הערבי, ותוספת של 4 מיליון שקלים לתקציבים הרגילים של הרשויות, שעה שדרישתם עמדה על סכום של 50 מיליון שקלים, כדי לכסות את גרעונן של הרשויות.

הוא הוסיף, כי קיימות תוכניות ליישם את דו"ח מרקוביץ' ולעקור 22 כפרים וישובים בגליל, במשולש ובנגב, ולהעביר את תושביהם לריכוזי אוכלוסיה במקומות אחרים.

חבית־נפץ

ד"ר מג'יד אל־חג', המשמש יו"ר ועדת־המעקב לענייני החינוך במיגזר הערבי, מסר, כי למן שנת 1984 חלה נסיגה בתחום החינוך הערבי, וכי בשנה שעברה אושרו רק 52 כיתות־לימוד חדשות, למרות שחסרים כיום כ־1,400 כיתות ועוד כ־2,000 חדרי־לימוד, הנחוצים לצורך החינוך הטכנולוגי. נוסף לכך, קיים איום לקצץ תקנים בתחום ההוראה ולפטר מאות מורים ערביים. הוא הוסיף, כי מדי שנה נוספים כאלפיים אקדמאים מהסקטור הערבי, שרובם אינו מוצא תעסוקה, וכינה זאת „חבית־נפץ", שהממשלה אינה משכילה להתמודד עימה.

יו"ר הוועד הארצי של הרשויות המקומיות הערביות, איברהים נימר חוסין, שלח באחרונה מכתבים לראש הממשלה, לשרי החינוך והעבודה ולמנכ"ל משרד הפנים, כדי שיקבע מועד לדיון בבעיות אלה.

אם לא תותווה תוכנית שתהיה מוסכמת על כל הצדדים בתוך פרק זמן סביר, מאיימים נציגי ועדת־המעקב לפתוח בשביתת־רעב, ללא הגבלת זמן, מול הכנסת, לא לפתוח את שנת הלימודים, להשבית את הרשויות המקומיות ואף להשבית את כל המיגזר הערבי, ללא הגבלת זמן.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 15.7.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6696	1.6904	1.6778
דולר אמריקני	1	1.57	1.64	1.6050	1.6250	1.6130
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8690	0.8798	0.8724
לירה סטרלינג	1	2.54	2.66	2.5864	2.6187	2.6028
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2611	0.2643	0.2621
ין יפאני	100	1.04	1.09	1.0611	1.0744	1.0677
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7722	0.7818	0.7752
פרנק שווייצרי	1	1.02	1.07	1.0433	1.0563	1.0473
כתר שבדי	1	0.24	0.26	0.2493	0.2524	0.2505
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2376	0.2406	0.2388
כתר דני	1	0.22	0.24	0.2288	0.2316	0.2298
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3582	0.3627	0.3600
דולר קנדי	1	1.19	1.25	1.2148	1.2299	1.2212
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.18	1.1332	1.1473	1.1418
ראנד דרום אפריקאי	1	0.47	0.79	0.7804	0.7902	0.7842
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4189	0.4242	0.4207
שילינג אוסטרי	10	1.21	1.27	1.2346	1.2500	1.2408
לירה איטלקית	1,000	1.17	1.25	1.1983	1.2133	1.2064

לשושה ולמשפחתה, ולמשפחת שחר בגת
אתכם באבלכם הכבד במות
האם
בית שדה־יואב

עם שרה, בת־עמי, חנן והמשפחה
כואבים ואבלים על מות
רוני
חברים בגזית

אנו משתתפים בצערה של חברתנו
אורה רגב
על מות
האם
בית עין־גדי